

Úřední věstník

Evropské unie

C 262



České vydání

Informace a oznámení

Svazek 59

19. července 2016

Obsah

IV *Informace*

INFORMACE ORGÁNŮ, INSTITUCÍ A JINÝCH SUBJEKTŮ EVROPSKÉ UNIE

Evropská komise

2016/C 262/01

Sdělení Komise o pojmu státní podpora uvedeném v čl. 107 odst. 1 Smlouvy o fungování Evropské unie

1

CS

IV

(Informace)

INFORMACE ORGÁNŮ, INSTITUCÍ A JINÝCH SUBJEKTŮ EVROPSKÉ UNIE

EVROPSKÁ KOMISE

Sdělení Komise o pojmu státní podpora uvedeném v čl. 107 odst. 1 Smlouvy o fungování Evropské unie

(2016/C 262/01)

OBSAH

	<i>Strana</i>
1. ÚVOD	3
2. POJEM PODNIK A HOSPODÁŘSKÁ ČINNOST	3
2.1. Obecné zásady	3
2.2. Výkon veřejné moci	5
2.3. Sociální zabezpečení	6
2.4. Zdravotní péče	7
2.5. Vzdělávání a výzkumné činnosti	7
2.6. Kultura a zachování kulturního dědictví, včetně ochrany přírody	8
3. STÁTNÍ PŮVOD	9
3.1. Přičitatelnost státu	9
3.1.1. Ukazatele přičitatelnosti státu	10
3.1.2. Přičitatelnost státu a povinnosti podle práva Unie	11
3.2. Státní prostředky	11
3.2.1. Obecné zásady	11
3.2.2. Kontrola nad prostředky	13
3.2.3. Účast státu na přerozdělování mezi soukromými subjekty	14
4. ZVÝHODNĚNÍ	15
4.1. Pojem zvýhodnění obecně	15
4.2. Kritérium subjektu v tržním hospodářství	17
4.2.1. Úvod	17

4.2.2. Obecné zásady	18
4.2.3. Zjištění souladu s tržními podmínkami	19
4.3. Nepřímá výhoda	26
5. SELEKTIVITA	27
5.1. Obecné zásady	27
5.2. Věcná selektivita	27
5.2.1. Právní a faktická selektivita	27
5.2.2. Selektivita vyplývající z volného uvážení ve správní praxi	28
5.2.3. Posouzení věcné selektivity u opatření snižujících běžné výdaje podniků	29
5.3. Regionální selektivita	32
5.3.1. Institucionální autonomie	32
5.3.2. Procesní autonomie	33
5.3.3. Hospodářská a finanční autonomie	33
5.4. Zvláštní otázky týkající se daňových opatření	34
5.4.1. Družstevní společnosti	34
5.4.2. Subjekty kolektivního investování	35
5.4.3. Daňová amnestie	36
5.4.4. Daňová rozhodnutí a dohody	36
5.4.5. Pravidla týkající se odpisů/amortizace	39
5.4.6. Režim paušální daně u zvláštních činností	39
5.4.7. Pravidla proti zneužívání	40
5.4.8. Spotřební daně	40
6. ÚČINEK NA OBCHOD A HOSPODÁŘSKOU SOUTĚŽ	40
6.1. Obecné zásady	40
6.2. Narušení hospodářské soutěže	41
6.3. Ovlivnění obchodu	41
7. INFRASTRUKTURA: NĚKTERÁ KONKRÉTNÍ VYSVĚTLENÍ	44
7.1. Úvod	44
7.2. Podpora developerovi/vlastníkovi	44
7.2.1. Hospodářská činnost versus nehospodářská činnost	44
7.2.2. Narušení hospodářské soutěže a ovlivnění obchodu	46
7.2.3. Podpora developerovi/vlastníkovi infrastruktury – přehled podle odvětví	47
7.3. Podpora provozovatelům	49
7.4. Podpora konečným uživatelům	49
8. ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ	50

1. ÚVOD

1. V rámci modernizace státní podpory by Komise ráda dále vyjasnila klíčové pojmy, jež souvisejí s pojmem státní podpora uvedeným v čl. 107 odst. 1 Smlouvy o fungování Evropské unie. Jejím cílem je přispět k snazšímu, transparentnějšímu a jednotnějšímu uplatňování tohoto pojmu napříč Uníí.
2. Toto sdělení se týká pouze pojmu státní podpora uvedeného v čl. 107 odst. 1 Smlouvy, který musí uplatňovat Komise i vnitrostátní orgány (včetně vnitrostátních soudů) ve spojení s oznamovací povinností a povinností zdržet se jednání stanovenými v čl. 108 odst. 3 Smlouvy. Netýká se nicméně slučitelnosti státní podpory s vnitřním trhem podle čl. 107 odst. 2 a 3 a čl. 106 odst. 2 Smlouvy, již musí posoudit Komise.
3. Vzhledem k tomu, že pojem státní podpora je objektivní a právní pojem, který je definován přímo ve Smlouvě⁽¹⁾, toto sdělení objasňuje, jak Komise chápe ustanovení čl. 107 odst. 1 Smlouvy podle výkladu Soudního dvora a Tribunálu (dále jen „soudy Unie“). V záležitostech, které dosud nebyly zvažovány soudy Unie, Komise vysvětlí, jak by měl být pojem státní podpora vykládán v jejím pojetí. Názory uvedenými v tomto sdělení není dotčen výklad pojmu státní podpora soudy Unie⁽²⁾; prvotním východiskem při výkladu Smlouvy je vždy judikatura soudů Unie.
4. Je třeba zdůraznit, že Komise je tímto objektivním pojmem vázána a má pouze omezený prostor pro uvážení při jeho použití, a to zejména v případech, kdy jsou posouzení Komise technické či komplexní povahy, konkrétně v situacích zahrnujících komplexní hospodářské posouzení⁽³⁾.
5. V čl. 107 odst. 1 Smlouvy jsou státní podpory vymezeny jako „podpory poskytované v jakékoli formě státem nebo ze státních prostředků, které narušují nebo mohou narušit hospodářskou soutěž tím, že zvýhodňují určité podniky nebo určitá odvětví výroby [...], pokud ovlivňují obchod mezi členskými státy“⁽⁴⁾. V tomto sdělení budou objasněny jednotlivé prvky, z nichž pojem státní podpora sestává: existence podniku, přičitatelnost opatření státu, jeho financování ze státních prostředků, poskytnutí výhody, selektivita opatření a jeho dopad na hospodářskou soutěž a obchod mezi členskými státy. Vzhledem k vyjádření členských států o potřebě zvláštních pokynů uvádí toto sdělení zvláštní vysvětlení k veřejnému financování infrastruktury.

2. POJEM PODNIK A HOSPODÁŘSKÁ ČINNOST

6. Pravidla státní podpory se použijí pouze tehdy, je-li příjemcem opatření „podnik“.

2.1. Obecné zásady

7. Podle ustálené judikatury Soudního dvora jsou podniky vymezeny jako subjekty, které vykonávají hospodářskou činnost, bez ohledu na jejich právní postavení a způsob jejich financování⁽⁵⁾. Označení konkrétního subjektu za podnik proto závisí zcela na povaze jeho činnosti. Tato obecná zásada má tři důležité důsledky.

⁽¹⁾ Viz rozsudek Soudního dvora ze dne 22. prosince 2008, *British Aggregates v. Komise*, C-487/06 P, ECLI:EU:C:2008:757, bod 111.

⁽²⁾ Viz rozsudek Soudního dvora ze dne 21. července 2011, *Alcoa Trasformazioni v. Komise*, C-194/09 P, ECLI:EU:C:2011:497, bod 125.

⁽³⁾ Viz rozsudek Soudního dvora ze dne 22. prosince 2008, *British Aggregates v. Komise*, C-487/06 P, ECLI:EU:C:2008:757, bod 114; a rozsudek Soudního dvora ze dne 2. září 2010 ve věci *Komise v. Scott*, C-290/07 P, ECLI:EU:C:2010:480, bod 66.

⁽⁴⁾ Pravidla týkající se státní podpory se vztahují na zemědělskou produkci a obchod se zemědělskými produkty, které podle čl. 38 odst. 1 Smlouvy zahrnují i produkty rybolovu, a to pouze v rozsahu, který vymezí Evropský parlament a Rada (článek 42 Smlouvy).

⁽⁵⁾ Rozsudek Soudního dvora ze dne 12. září 2000, *Pavlov a další, spojené věci C-180/98 až C-184/98*, ECLI:EU:C:2000:428, bod 74; rozsudek Soudního dvora ze dne 10. ledna 2006, *Cassa di Risparmio di Firenze SpA a další, spojené věci C-222/04*, ECLI:EU:C:2006:8, bod 107.

8. Prvním důsledkem je to, že není rozhodující status subjektu podle vnitrostátního práva. Například subjekt, který se podle vnitrostátního práva považuje za sdružení nebo za sportovní klub, může být přesto ve smyslu čl. 107 odst. 1 Smlouvy považován za podnik. Totéž platí pro subjekt, který je formálně součástí veřejné správy. Jediným důležitým kritériem je to, zda vykonává hospodářskou činnost.
9. Druhým důsledkem pak je, že použití pravidel státní podpory nezávisí na tom, zda je subjekt zřízen za účelem vytváření zisku. Nabízet zboží a poskytovat služby na trhu mohou i neziskové subjekty ⁽⁶⁾. Jestliže tak neziskové subjekty nečiní, zůstávají mimo působnost kontroly státní podpory.
10. A konečně třetím důsledkem je, že označení subjektu za podnik vždy souvisí s konkrétní činností. Subjekt, který vykonává jak hospodářské, tak nehopodářské činnosti, se považuje za podnik pouze v souvislosti s činnostmi hospodářskými ⁽⁷⁾.
11. Pro účely použití pravidel státní podpory lze několik samostatných právních subjektů považovat za jeden hospodářský celek. Tato hospodářská jednotka se pak považuje za relevantní podnik. Soudní dvůr v této souvislosti považuje za relevantní existenci kontrolního podílu a jiných funkčních, ekonomických a organických vazeb ⁽⁸⁾.
12. V zájmu vyjasnění rozdílu mezi hospodářskými a nehopodářskými činnostmi Soudní dvůr soustavně uvádí, že hospodářskou činnost představuje jakákoli činnost spočívající v nabízení zboží nebo služeb na trhu ⁽⁹⁾.
13. Otázka, zda pro určité služby existuje trh, může záviset na způsobu, jakým jsou tyto služby v dotčeném členském státě organizovány ⁽¹⁰⁾, a může se tudíž v jednotlivých členských státech lišit. Zařazení určité činnosti se mimoto může v průběhu času měnit kvůli politickým rozhodnutím nebo hospodářskému vývoji. Co není hospodářskou činností dnes, může jí být zítra a naopak.
14. Rozhodnutí orgánu veřejné moci, že třetím stranám nedovolí poskytovat určitou službu (například proto, že si ji přeje poskytovat interně), nevylučuje existenci hospodářské činnosti. I přes takovéto uzavření trhu může hospodářská činnost existovat, jestliže by danou službu na předmětném trhu byli ochotni a schopni poskytovat jiní provozovatelé. Obecně lze říci, že skutečnost, že určitá služba je poskytována interně, není pro hospodářskou povahu činnosti relevantní ⁽¹¹⁾.
15. Vzhledem k tomu, že rozlišení mezi hospodářskými a nehopodářskými činnostmi závisí v určité míře na politických rozhodnutích a hospodářském vývoji v konkrétním členském státě, není možné sestavit vyčerpávající seznam činností, které by *a priori* nikdy nebyly hospodářské. Takový seznam by neposkytl skutečnou právní jistotu, a nebyl by proto příliš užitečný. Místo toho bude v bodech 17 až 37 objasněno, jak se výše uvedený rozdíl projevuje v řadě důležitých oblastí.
16. Samotná skutečnost, že určitý subjekt drží podíly (a to i většinové) v určitém podniku, který poskytuje zboží nebo služby na trhu, neznamená, že by se tento subjekt měl pro účely čl. 107 odst. 1 Smlouvy automaticky

⁽⁶⁾ Rozsudek Soudního dvora ze dne 29. října 1980, Van Landewyck, spojené věci 209/78 až 215/78 a 218/78, ECLI:EU:C:1980:248, bod 88; rozsudek Soudního dvora ze dne 16. listopadu 1995, FFSA a další, C-244/94, ECLI:EU:C:1995:392, bod 21; rozsudek Soudního dvora ze dne 1. července 2008, MOTOE, C-49/07, ECLI:EU:C:2008:376, body 27 a 28.

⁽⁷⁾ Rozsudek Soudního dvora ze dne 12. prosince 2000, Aéroports de Paris v. Komise, T-128/98, ECLI:EU:T:2000:290, bod 108.

⁽⁸⁾ Rozsudek Soudního dvora ze dne 16. prosince 2010, AceaElectrabel Produzione SpA v. Komise, C-480/09 P, ECLI:EU:C:2010:787, body 47 až 55; rozsudek Soudního dvora ze dne 10. ledna 2006, Cassa di Risparmio di Firenze SpA a další, C-222/04, ECLI:EU:C:2006:8, bod 112.

⁽⁹⁾ Viz rozsudek Soudního dvora ze dne 16. června 1987, Komise v. Itálie, 118/85, ECLI:EU:C:1987:283, bod 7; rozsudek Soudního dvora ze dne 18. června 1998, Komise v. Itálie, C-35/96, ECLI:EU:C:1998:303, bod 36; rozsudek Soudního dvora ze dne 12. září 2000, Pavlov a další, spojené věci C-180/98 až C-184/98, ECLI:EU:C:2000:428, bod 75.

⁽¹⁰⁾ Rozsudek Soudního dvora ze dne 17. února 1993, Poucet a Pistre, spojené věci C-159/91 a C-160/91, ECLI:EU:C:1993:63, body 16 až 20.

⁽¹¹⁾ Viz stanovisko generálního advokáta Geelhoeda ze dne 28. září 2006, Asociación Nacional de Empresas Forestales (Asemfo), C-295/05, ECLI:EU:C:2006:619, body 110 až 116; nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1370/2007 ze dne 23. října 2007 o veřejných službách v přepravě cestujících po železnici a silnici a o zrušení nařízení Rady (EHS) č. 1191/69 a 1107/70 (Úř. věst. L 315, 3.12.2007, s. 1), čl. 5 odst. 2 a čl. 6 odst. 1; rozhodnutí Komise 2011/501/EU ze dne 23. února 2011 o státní podpoře C-58/06 (ex NN 98/05) Německa pro podniky Bahnen der Stadt Monheim (BSM) a Rheinische Bahngesellschaft (RBG) v rámci dopravního svazu Verkehrsverbund Rhein Ruhr (Úř. věst. L 210, 17.8.2011, s. 1) 208. a 209. bod odůvodnění.

považovat za podnik. Pokud toto držení podílů opravňuje pouze k výkonu práv spojených s postavením akcionáře a případně k přijímání dividend, které jsou pouhým plodem z vlastnictví majetku, nepovažuje se tento subjekt za podnik, pokud sám neposkytuje zboží nebo služby na trhu ⁽¹²⁾.

2.2. Výkon veřejné moci

17. Ustanovení čl. 107 odst. 1 Smlouvy se nepoužije, pokud stát jedná „při výkonu veřejné moci“ ⁽¹³⁾ nebo pokud veřejnoprávní subjekty jednají „jakožto orgány veřejné moci“ ⁽¹⁴⁾. Lze mít za to, že určitý subjekt vykonává veřejnou moc, jestliže daná činnost patří mezi základní funkce státu, nebo jestliže je s těmito funkcemi spojena svou povahou, svým cílem a pravidly, kterými se řídí ⁽¹⁵⁾. Obecně lze konstatovat, že činnosti, které jsou nedílnou součástí výsad úřední moci a které vykonává stát, nepředstavují hospodářské činnosti, pokud se daný členský stát nerozhodl zavést tržní mechanismy. Příklady těchto činností jsou:

- a) činnosti armády nebo policie ⁽¹⁶⁾;
- b) bezpečnost a řízení letového provozu ⁽¹⁷⁾;
- c) bezpečnost a řízení námořní dopravy ⁽¹⁸⁾;
- d) dohled nad ochranou před znečišťováním ⁽¹⁹⁾;
- e) organizace, financování a výkon trestů odnětí svobody ⁽²⁰⁾;
- f) rozvoj a revitalizace veřejných pozemků orgány veřejné moci ⁽²¹⁾ a
- g) shromažďování údajů, které jsou podniky ze zákona povinny zveřejňovat a které mají sloužit veřejným účelům ⁽²²⁾.

18. V rozsahu, v němž veřejnoprávní subjekt vykonává hospodářskou činnost, kterou lze oddělit od výkonu jeho výsad veřejné moci, jedná tento subjekt v případě této činnosti jakožto podnik. Naopak v případě, kdy je daná hospodářská činnost od výkonu výsad veřejné moci neoddělitelná, zůstávají veškeré činnosti vykonávané uvedeným subjektem spojeny s výkonem těchto výsad veřejné moci, a nespádají proto pod pojem podnik ⁽²³⁾.

⁽¹²⁾ Rozsudek Soudního dvora ze dne 10. ledna 2006, Cassa di Risparmio di Firenze SpA a další, C-222/04, ECLI:EU:C:2006:8, body 107 až 118 a 125.

⁽¹³⁾ Rozsudek Soudního dvora ze dne 16. června 1987, Komise v. Itálie, 118/85, ECLI:EU:C:1987:283, body 7 a 8.

⁽¹⁴⁾ Rozsudek Soudního dvora ze dne 4. května 1988, Bodson, 30/87, ECLI:EU:C:1988:225, bod 18.

⁽¹⁵⁾ V tomto smyslu viz rozsudek Soudního dvora ze dne 19. ledna 1994, SAT/Eurocontrol, C-364/92, ECLI:EU:C:1994:7, bod 30; a rozsudek Soudního dvora ze dne 18. března 1997, Calì & Figli, C-343/95, ECLI:EU:C:1997:160, body 22 a 23.

⁽¹⁶⁾ Rozhodnutí Komise ze dne 7. prosince 2011 o státní podpoře SA.32820 (2011/NN) – Spojené království – Podpora pro Forensic Science Services (Úř. věst. C 29, 2.2.2012, s. 4), bod 8.

⁽¹⁷⁾ Rozsudek Soudního dvora ze dne 19. ledna 1994, SAT/Eurocontrol, C-364/92, ECLI:EU:C:1994:7, bod 27; rozsudek Soudního dvora ze dne 26. března 2009, Selex Sistemi Integrati v. Komise, C-113/07 P, ECLI:EU:C:2009:191, bod 71.

⁽¹⁸⁾ Rozhodnutí Komise ze dne 16. října 2002 o státní podpoře N 438/02 – Belgie – Podpora přístavním orgánům (Úř. věst. C 284, 21.11.2002, s. 2).

⁽¹⁹⁾ Rozsudek Soudního dvora ze dne 18. března 1997, Calì & Figli, C-343/95, ECLI:EU:C:1997:160, bod 22.

⁽²⁰⁾ Rozhodnutí Komise ze dne 19. července 2006 o státní podpoře N 140/06 – Litva – Přidělování dotací státním podnikům v nápravných zařízeních (Úř. věst. C 244, 11.10.2006, s. 12).

⁽²¹⁾ Rozhodnutí Komise ze dne 27. března 2014 o státní podpoře SA.36346 – Německo – společný program pro zlepšení regionální hospodářské struktury (GRW) pro průmyslové a obchodní využití (Úř. věst. C 141 9.5.2014 s. 1). V souvislosti s opatřením na podporu revitalizace (včetně dekontaminace) veřejných pozemků místními orgány Komise shledala, že příprava veřejných pozemků k zástavbě a zajištění jejich napojení na veřejné služby (voda, plyn, kanalizace a elektřina) a dopravní sítě (železnice a silnice) nepředstavuje hospodářskou činnost, nýbrž je součástí veřejných úkolů státu, totiž poskytování pozemků a souvisejícího dohledu v souladu s místními plány městského a územního rozvoje.

⁽²²⁾ Rozsudek Soudního dvora ze dne 12. července 2012, Compass-Datenbank GmbH, C-138/11, ECLI:EU:C:2012:449, bod 40.

⁽²³⁾ Rozsudek Soudního dvora ze dne 12. července 2012, Compass-Datenbank GmbH C-138/11, ECLI:EU:C:2012:449, bod 38; a rozsudek Soudního dvora ze dne 26. března 2009, Selex Sistemi Integrati v. Komise, C-113/07 P, ECLI:EU:C:2009:191, body 72 a následující body.

2.3. Sociální zabezpečení

19. To, zda mají být systémy v oblasti sociálního zabezpečení zařazovány mezi systémy zahrnující hospodářskou činnost, závisí na způsobu, jakým jsou zřízeny a strukturovány. Judikatura v podstatě rozlišuje mezi systémy založenými na zásadě solidarity a hospodářskými systémy.
20. Systémy sociálního zabezpečení založené na solidaritě, které nezahrnují hospodářskou činnost, mají zpravidla tyto vlastnosti:
- a) účast v systému je povinná ⁽²⁴⁾;
 - b) systém má výhradně sociální účel ⁽²⁵⁾;
 - c) systém je neziskový ⁽²⁶⁾;
 - d) dávky nezávisí na příspěvcích ⁽²⁷⁾;
 - e) vyplácené dávky nemusí být poměrné příjmům pojištěnce ⁽²⁸⁾ a
 - f) na systém dohlíží stát ⁽²⁹⁾.
21. Takovéto systémy založené na solidaritě je nutno odlišovat od systémů, které zahrnují hospodářskou činnost ⁽³⁰⁾. Tyto systémy zahrnující hospodářskou činnost se obvykle vyznačují:
- a) dobrovolnou účastí ⁽³¹⁾;
 - b) zásadou kapitalizace (nároky závisí na zaplacených příspěvcích a finančních výsledcích systému) ⁽³²⁾;
 - c) ziskovou povahou ⁽³³⁾ a
 - d) poskytováním plnění, které doplňuje plnění základního systému ⁽³⁴⁾.

⁽²⁴⁾ Rozsudek Soudního dvora ze dne 17. února 1993, Poucet a Pistre, spojené věci C-159/91 a C-160/91, ECLI:EU:C:1993:63, bod 13.

⁽²⁵⁾ Rozsudek Soudního dvora ze dne 22. ledna 2002, Cicala a INAIL, C-218/00, ECLI:EU:C:2002:36, bod 45.

⁽²⁶⁾ Rozsudek Soudního dvora ze dne 16. března 2004, AOK Bundesverband, spojené věci C-264/01, C-306/01, C-354/01 a C-355/01, ECLI:EU:C:2004:150, body 47 až 55.

⁽²⁷⁾ Rozsudek Soudního dvora ze dne 17. února 1993, Poucet a Pistre, spojené věci C-159/91 a C-160/91, ECLI:EU:C:1993:63, body 15 až 18.

⁽²⁸⁾ Rozsudek Soudního dvora ze dne 22. ledna 2002, Cicala a INAIL, C-218/00, ECLI:EU:C:2002:36, bod 40.

⁽²⁹⁾ Rozsudek Soudního dvora ze dne 17. února 1993, Poucet a Pistre, spojené věci C-159/91 a C-160/91, ECLI:EU:C:1993:63, bod 14; rozsudek Soudního dvora ze dne 22. ledna 2002, Cicala a INAIL, C-218/00, ECLI:EU:C:2002:36, bod 43 až 48; rozsudek Soudního dvora ze dne 16. března 2004, AOK Bundesverband, spojené věci C-264/01, C-306/01, C-354/01 a C-355/01, ECLI:EU:C:2004:150, body 51 až 55.

⁽³⁰⁾ Viz zejména rozsudek Soudního dvora ze dne 16. listopadu 1995, FFSA a další, C-244/94, ECLI:EU:C:1995:392, bod 19.

⁽³¹⁾ Rozsudek Soudního dvora ze dne 21. září 1999, Albany, C-67/96, ECLI:EU:C:1999:430, body 80 až 87.

⁽³²⁾ Rozsudek Soudního dvora ze dne 16. listopadu 1995, FFSA a další, C-244/94, ECLI:EU:C:1995:392, bod 9 a 17 až 20; rozsudek Soudního dvora ze dne 21. září 1999, Albany, C-67/96, ECLI:EU:C:1999:430, body 81 až 85; viz rovněž rozsudek Soudního dvora ze dne 21. září 1999, Brentjens, spojené věci C-115/97 až C-117/97, ECLI:EU:C:1999:434, body 81 až 85; rozsudek Soudního dvora ze dne 21. září 1999, Drijvende Bokken, C-219/97, ECLI:EU:C:1999:437, body 71 až 75; a rozsudek Soudního dvora ze dne 12. září 2000, Pavlov a další, spojené věci C-180/98 až C-184/98, ECLI:EU:C:2000:428, body 114 a 115.

⁽³³⁾ Rozsudek Soudního dvora ze dne 21. září 1999, Brentjens, spojené věci C-115/97 až C-117/97, ECLI:EU:C:1999:434, body 74 až 85.

⁽³⁴⁾ Rozsudek Soudního dvora ze dne 12. září 2000, Pavlov a další, spojené věci C-180/98 až C-184/98, ECLI:EU:C:2000:428, body 67 až 70.

22. Některé systémy kombinují prvky z obou kategorií. V takových případech závisí zařazení systému na analýze jednotlivých prvků a jejich příslušného významu ⁽³⁵⁾.

2.4. Zdravotní péče

23. V Unii se systémy zdravotní péče jednotlivých členských států výrazně liší. Na konkrétních národních zvláštěnostech závisí, zda mezi sebou různí poskytovatelé zdravotní péče soutěží a do jaké míry.
24. V některých členských státech jsou veřejné nemocnice nedílnou součástí státní zdravotní služby a jsou téměř zcela založeny na zásadě solidarity ⁽³⁶⁾. Tyto nemocnice jsou financovány přímo z příspěvků na sociální zabezpečení a z jiných státních prostředků a poskytují své služby zdarma na základě univerzálního pokrytí ⁽³⁷⁾. Evropské soudy potvrdily, že pokud takové struktury existují, nejednají příslušné organizace jako podniky ⁽³⁸⁾.
25. Jestliže existuje takováto struktura, pak i činnosti, které by sice samy o sobě mohly mít hospodářskou povahu, ale jsou vykonávány pouze pro účely poskytování další, nehospodářské služby, hospodářskou povahu nemají. Organizace, jež nakupuje zboží (a to i ve velkých množstvích) pro účely nabízení nehospodářské služby, nejedná jako podnik jen proto, že na daném trhu vystupuje jako odběratel ⁽³⁹⁾.
26. V mnoha jiných členských státech nabízejí nemocnice a další poskytovatelé zdravotní péče své služby za úplatu, kterou hradí buď přímo pacienti, nebo jejich pojišťovny ⁽⁴⁰⁾. V takových systémech existuje mezi nemocnicemi při poskytování služeb zdravotní péče určitá míra hospodářské soutěže. Skutečnost, že zdravotní péči poskytuje veřejná nemocnice, v takovém případě nestačí k tomu, aby se tato činnost označila za nehospodářskou.
27. Soudy Unie rovněž objasnily, že služby zdravotní péče, které poskytují soukromí lékaři a další soukromí pracovníci ve zdravotnictví za úplatu a na vlastní riziko, je nutno považovat za hospodářskou činnost ⁽⁴¹⁾. Stejně zásady se použijí na lékárny.

2.5. Vzdělávání a výzkumné činnosti

28. Na veřejné vzdělávání organizované v rámci státního vzdělávacího systému a financované a kontrolované státem lze pohlížet jako na nehospodářskou činnost. V tomto ohledu Soudní dvůr uvedl, že se stát: tím, že zavede a udržuje takový veřejný vzdělávací systém financovaný zcela nebo převážně z veřejného rozpočtu, a nikoliv žáky nebo jejich rodiči, [...] nehodlá věnovat výkonu činnosti za úplatu, ale plní vůči svému obyvatelstvu své poslání v oblasti sociální, kulturní a vzdělávací ⁽⁴²⁾.

⁽³⁵⁾ Rozsudek Soudního dvora ze dne 5. března 2009, Kattner Stahlbau, C-350/07, ECLI:EU:C:2009:127, body 33 a následující body.

⁽³⁶⁾ Vynikajícím příkladem je španělský státní systém zdravotní péče (viz rozsudek Soudu prvního stupně ze dne 4. března 2003, FENIN, T-319/99, ECLI:EU:T:2003:50; a rozsudek Soudního dvora ze dne 11. července 2006, FENIN, C-205/03 P, ECLI:EU:C:2006:453, body 25 až 28).

⁽³⁷⁾ V závislosti na celkovém charakteru systému nemohou poplatky, které kryjí pouze malou část skutečných nákladů na poskytování služby, ovlivnit zařazení tohoto systému mezi systémy nehospodářské povahy.

⁽³⁸⁾ Rozsudek Soudu prvního stupně ze dne 4. března 2003, FENIN, T-319/99, ECLI:EU:T:2003:50, bod 39; a rozsudek Soudního dvora ze dne 11. července 2006, FENIN, C-205/03 P, ECLI:EU:C:2006:453, body 25 až 28.

⁽³⁹⁾ Rozsudek Soudu prvního stupně ze dne 4. března 2003, FENIN, T-319/99, ECLI:EU:T:2003:50, bod 40.

⁽⁴⁰⁾ Viz například rozsudek Soudního dvora ze dne 12. července 2001, Geraets-Smits a další, C-157/99, ECLI:EU:C:2001:404, body 53 až 58.

⁽⁴¹⁾ Viz rozsudek Soudního dvora ze dne 12. září 2000, Pavlov a další, spojené věci C-180/98 až C-184/98, ECLI:EU:C:2000:428, body 75 a 77.

⁽⁴²⁾ Rozsudek Soudního dvora ze dne 11. září 2007, Komise v. Německo, C-318/05, ECLI:EU:C:2007:495, bod 68. Viz rovněž rozhodnutí Komise ze dne 25. dubna 2001 o státní podpoře č. N 118/00 – Veřejné dotace pro profesionální sportovní kluby (Úř. věst. C 333, 28.11.2001, s. 6).

29. Nehospodářská povaha veřejného vzdělávání není v zásadě ovlivněna skutečností, že žáci nebo jejich rodiče musí někdy platit za výuku nebo za zápis poplatky, které přispívají k úhradě provozních výdajů systému. Tyto finanční příspěvky často pokrývají jen zlomek skutečných nákladů na službu, a nelze je proto chápat jako úplatu za poskytovanou službu. Nemění tedy nehospodářskou povahu služby všeobecného vzdělávání, která je financována převážně z veřejných zdrojů⁽⁴³⁾. Tyto zásady se mohou vztahovat na veřejné vzdělávací služby, jako jsou odborné vzdělávání⁽⁴⁴⁾, soukromé a veřejné základní školy⁽⁴⁵⁾ a mateřské školy⁽⁴⁶⁾, učitelská činnost na vysokých školách vykonávaná jako vedlejší pracovní činnost⁽⁴⁷⁾ a poskytování vzdělání na vysokých školách⁽⁴⁸⁾.
30. Tyto veřejné vzdělávací služby je třeba odlišovat od služeb, které jsou financovány převážně rodiči nebo žáky či komerčními příjmy. Například vysokoškolské vzdělávání financované v celém rozsahu studenty jednoznačně spadá do poslední jmenované kategorie. V některých členských státech mohou veřejnoprávní subjekty nabízet také vzdělávací služby, které je nutno kvůli jejich povaze, struktuře financování a existenci konkurenčních soukromých organizací považovat za hospodářské služby.
31. Na základě zásad uvedených v bodech 28, 29 a 30 se Komise domnívá, že některé činnosti vysokých škol a výzkumných organizací nespádají do oblasti působnosti pravidel státní podpory. Jedná se o jejich primární činnosti, a sice:
- a) vzdělávání za účelem zvýšení množství a zlepšení kvalifikace lidských zdrojů;
 - b) nezávislý výzkum a vývoj prováděný s cílem získat nové poznatky a lépe pochopit konkrétní téma, včetně výzkumu a vývoje založeného na spolupráci;
 - c) šíření výsledků výzkumu.
32. Komise se domnívá, že činnosti v rámci transferu znalostí (udělování licencí, zakládání osamostatněných podniků nebo jiné formy řízení poznatků získaných výzkumnou organizací nebo infrastrukturou) mají nehospodářskou povahu, pokud jsou prováděny buď výzkumnou organizací nebo výzkumnou infrastrukturou (včetně jejich oddělení či poboček), nebo společně s dalšími takovými subjekty či jejich jménem a pokud jsou veškeré příjmy z těchto činností znovu investovány do primárních činností dotyčných výzkumných organizací nebo výzkumných infrastruktur⁽⁴⁹⁾.

2.6. Kultura a zachování kulturního dědictví, včetně ochrany přírody

33. Kultura je prostředkem identit, hodnot a významů, které odrážejí a utvářejí společnosti v Unii. Oblast kultury a zachování kulturního dědictví zahrnuje široké spektrum účelů a činností, mimo jiné muzea, archivy, knihovny, umělecká a kulturní centra či prostory, divadla, opery, koncertní síně, archeologická naleziště, pamětihodnosti, historické památky a budovy, tradiční zvyky a řemesla, festivaly, výstavy, stejně jako činnosti v oblasti kulturního a uměleckého vzdělávání. Společnostem v Unii skýtá cenné přínosy i bohaté přírodní dědictví Evropy, včetně zachování biologické rozmanitosti, přírodních stanovišť a druhů.
34. Některé činnosti související s kulturou, zachováním kulturního dědictví a ochranou přírody mohou být vzhledem k jejich zvláštní povaze organizovány nekomerčním způsobem, a tudíž nemají hospodářskou povahu. Veřejné financování takovýchto činností proto nemusí představovat státní podporu. Komise se domnívá, že

⁽⁴³⁾ Rozsudek Soudu ESVO ze dne 21. února 2008 ve věci *Private Barnehagers Landsforbund v. Kontrolní úřad ESVO*, E-5/07, Sb. rozh. 2008, s. 62, bod 83.

⁽⁴⁴⁾ Rozsudek Soudního dvora ze dne 27. září 1988, *Humbel*, 263/86, ECLI:EU:C:1988:451, bod 18.

⁽⁴⁵⁾ Rozsudek Soudního dvora ze dne 11. září 2007, *Komise v. Německo*, C-318/05, ECLI:EU:C:2007:495, bod 65 až 71; rozsudek Soudního dvora ze dne 11. září 2007, *Schwarz*, C-76/05, ECLI:EU:C:2007:492, body 37 až 47.

⁽⁴⁶⁾ Rozsudek Soudu ESVO ze dne 21. února 2008 ve věci *Private Barnehagers Landsforbund v. Kontrolní úřad ESVO*, E-5/07, Sb. rozh. 2008, s. 62.

⁽⁴⁷⁾ Rozsudek Soudního dvora ze dne 18. prosince 2007, *Jundt*, C-281/06, ECLI:EU:C:2007:816, body 28 až 39.

⁽⁴⁸⁾ Rozsudek Soudního dvora ze dne 7. prosince 1993, *Wirth*, C-109/92, ECLI:EU:C:1993:916, body 14 až 22.

⁽⁴⁹⁾ Viz bod 19 Rámce pro státní podporu výzkumu, vývoje a inovací (Úř. věst. C 198, 27.6.2014, s. 1).

veřejné financování činností v oblasti kultury a zachování kulturního dědictví, k nimž má bezplatně přístup široká veřejnost, splňuje čistě sociální a kulturní účel, který nemá hospodářskou povahu. Stejně tak skutečnost, že návštěvníci kulturních institucí nebo účastníci činností v oblasti kultury a zachování kulturního dědictví, včetně ochrany přírody, k nimž má přístup široká veřejnost, musí uhradit peněžitý příspěvek, který pokrývá pouhý zlomek skutečných nákladů, nemění nehmotnou povahu dané činnosti, jelikož tento příspěvek nelze považovat za skutečnou odměnu za poskytovanou službu.

35. Naopak činnosti v oblasti kultury nebo zachování kulturního dědictví (včetně ochrany přírody) převážně financované ze vstupného nebo uživatelských poplatků nebo jinými obchodními prostředky (například obchodní výstavy, kina, komerční hudební vystoupení i festivaly a umělecké školy převážně financované ze školného) by se měly považovat za činnosti hospodářské povahy. Obdobně i činnosti v oblasti zachování kulturního dědictví nebo kultury, z nichž mají prospěch výhradně určité podniky, a nikoli široká veřejnost (například renovace historické budovy užívané soukromou společností) by se za běžných okolností měly považovat za činnosti hospodářské povahy.
36. Mnohé činnosti v oblasti kultury nebo zachování kulturního dědictví jsou objektivně nenahraditelné (například vedení veřejných archivů obsahujících jedinečné dokumenty), čímž je vyloučena existence skutečného trhu. Komise se domnívá, že takové činnosti by rovněž spadaly mezi činnosti nehmotné povahy.
37. V případech, kdy některý subjekt vykonává činnosti v oblasti kultury nebo zachování kulturního dědictví, z nichž některé jsou nehmotné činnosti, jak je uvedeno v bodech 34 a 36, na získané veřejné financování se vztahují pravidla státní podpory pouze v té míře, kdy pokrývá náklady spojené s hospodářskými činnostmi ⁽⁵⁰⁾.

3. STÁTNÍ PŮVOD

38. Poskytnutí výhody přímo nebo nepřímo ze státních prostředků a přičitatelnost takového opatření státu jsou dvěma samostatnými a kumulativními podmínkami existence státní podpory ⁽⁵¹⁾. Při posuzování opatření podle čl. 107 odst. 1 Smlouvy jsou však tyto podmínky často zvažovány společně, jelikož obě souvisejí s veřejným původem dotyčného opatření.

3.1. Přičitatelnost státu

39. V případech, kdy orgán veřejné moci poskytne určitému příjemci výhodu, lze toto opatření z definice přičíst státu, a to i v případě, kdy dotyčný orgán požívá právní nezávislosti na ostatních orgánech veřejné moci. Totéž platí v případě, kdy orgán veřejné moci pověří soukromý či veřejnoprávní subjekt správou opatření, jímž se poskytuje určitá výhoda. Právo Unie totiž nemůže dovolit, aby zřízení samostatných organizací pověřených rozdělováním podpor umožňovalo obcházet pravidla týkající se státních podpor ⁽⁵²⁾.
40. Přičitatelnost je však méně zjevná, je-li výhoda poskytnuta prostřednictvím veřejných podniků ⁽⁵³⁾. V těchto případech je nutné zjistit, zda lze mít za to, že se na přijetí opatření tak či onak podílely orgány veřejné moci ⁽⁵⁴⁾.

⁽⁵⁰⁾ Jak je vysvětleno v bodě 207, Komise se domnívá, že veřejné financování poskytnuté na obvyklé zázemí (například restaurace, obchody nebo placená parkoviště) infrastruktur, které se používají téměř výhradně pro nehmotnou činnost, obvykle nemá žádný dopad na obchod mezi členskými státy. Obdobně se Komise domnívá, že veřejné financování obvyklého zázemí, které je poskytováno v rámci nehmotných činností v oblasti kultury a zachování kulturního dědictví (například obchod, kavárna či placená satna v muzeu), běžně nemá na obchod mezi členskými státy žádný dopad.

⁽⁵¹⁾ Viz například rozsudek Soudního dvora ze dne 16. května 2002, Francie v. Komise (Stardust), C-482/99, ECLI:EU:C:2002:294, bod 24; rozsudek Soudního dvora ze dne 5. dubna 2006, Deutsche Bahn AG v. Komise, T-351/02, ECLI:EU:T:2006:104, bod 103.

⁽⁵²⁾ Rozsudek Soudního dvora ze dne 12. prosince 1996, Air France v. Komise, T-358/94, ECLI:EU:T:1996:194, bod 62.

⁽⁵³⁾ Pojem veřejný podnik lze definovat odkazem na směrnici Komise 2006/111/ES ze dne 16. listopadu 2006 o zprůhlednění finančních vztahů mezi členskými státy a veřejnými podniky a o finanční průhlednosti uvnitř jednotlivých podniků (Úř. věst. L 318, 17.11.2006, s. 17). V čl. 2 písm. b) této směrnice se uvádí, že se „veřejným podnikem“ rozumí „jakýkoli podnik, nad nímž může veřejná moc přímo nebo nepřímo vykonávat rozhodující vliv vlastnictvím takového podniku, svou finanční účastí v něm nebo pravidly, jimiž je řízen“.

⁽⁵⁴⁾ Rozsudek Soudního dvora ze dne 16. května 2002, Francie v. Komise (Stardust), C-482/99, ECLI:EU:C:2002:294, bod 52.

41. Pouhá skutečnost, že je opatření přijato veřejným podnikem, sama o sobě nepostačuje k tomu, aby se opatření považovalo za přiřitatelné státu ⁽⁵⁵⁾. Že v určitém případě orgány veřejné moci veřejný podnik k přijetí dotyčných opatření konkrétně pobídly, však není třeba prokazovat ⁽⁵⁶⁾. Jelikož vztahy mezi státem a veřejnými podniky jsou nutně úzké, existuje reálné riziko, že státní podpory mohou být poskytovány prostřednictvím těchto podniků málo průhledným způsobem a v rozporu s pravidly státní podpory stanovenými Smlouvou ⁽⁵⁷⁾. Právě z důvodu přednostních vztahů mezi státem a veřejnými podniky bude kromě toho pro třetí osoby obecně velmi složité v konkrétním případě prokázat, že opatření přijatá takovým podnikem byla ve skutečnosti přijata na příkaz orgánů veřejné moci ⁽⁵⁸⁾.
42. Z těchto důvodů je možné odvodit přiřitatelnost opatření přijatého veřejným podnikem státu ze souhrnu ukazatelů, jež plynou z okolností daného případu a z kontextu, ve kterém bylo toto opatření přijato ⁽⁵⁹⁾.

3.1.1. Ukazatele přiřitatelnosti státu

43. Mezi možné ukazatele, ze kterých lze odvodit, zda je určité opatření přiřitatelné státu, patří ⁽⁶⁰⁾:
- a) skutečnost, že dotyčný subjekt nemohl přijmout sporné rozhodnutí, aniž by zohlednil požadavky orgánů veřejné moci;
 - b) přítomnost faktorů organické povahy, které spojují daný veřejný podnik se státem;
 - c) skutečnost, že podnik, jehož prostřednictvím byla podpora poskytnuta, musel zohlednit pokyny vydané vládními orgány ⁽⁶¹⁾;
 - d) začlenění veřejného podniku do struktur veřejné správy;
 - e) povaha činností veřejného podniku ⁽⁶²⁾ a jejich výkon na trhu v rámci běžných podmínek hospodářské soutěže se soukromými subjekty;
 - f) právní postavení podniku (zda se na něj vztahuje veřejné právo, nebo obecné obchodní právo). Nicméně pouhou skutečností, že veřejný podnik byl založen ve formě kapitálové společnosti podle obecného práva, není možné považovat za dostačující pro vyloučení přiřitatelnosti státu ⁽⁶³⁾, a to s ohledem na samostatnost, kterou tato právní forma danému podniku poskytuje;
 - g) intenzita dohledu vykonávaného orgány veřejné moci nad vedením podniku;
 - h) jakýkoliv jiný ukazatel, který by svědčil o účasti orgánů veřejné moci na přijetí dotyčného opatření nebo o nepravděpodobnosti toho, že se přijetí neúčastnilo, s ohledem na rozsah tohoto opatření, jeho obsah nebo podmínky.

⁽⁵⁵⁾ Rozsudek Soudního dvora ze dne 16. května 2002, Francie v. Komise (Stardust), C-482/99, ECLI:EU:C:2002:294. Viz rovněž rozsudek Soudu prvního stupně ze dne 26. června 2008, SIC v. Komise, T-442/03, ECLI:EU:T:2008:228, body 93 až 100.

⁽⁵⁶⁾ Kromě toho není nezbytné prokazovat, že v konkrétním případě by jednání veřejného podniku bylo jiné, kdyby jednal samostatně, viz rozsudek Tribunálu ze dne 25. června 2015, SACE a Sace BT v. Komise, T-305/13, ECLI:EU:T:2015:435, bod 48.

⁽⁵⁷⁾ Rozsudek Soudního dvora ze dne 16. května 2002, Francie v. Komise (Stardust), C-482/99, ECLI:EU:C:2002:294, bod 53.

⁽⁵⁸⁾ Rozsudek Soudního dvora ze dne 16. května 2002, Francie v. Komise (Stardust), C-482/99, ECLI:EU:C:2002:294, bod 54.

⁽⁵⁹⁾ Rozsudek Soudního dvora ze dne 16. května 2002, Francie v. Komise (Stardust), C-482/99, ECLI:EU:C:2002:294, bod 55.

⁽⁶⁰⁾ Rozsudek Soudního dvora ze dne 16. května 2002, Francie v. Komise (Stardust), C-482/99, ECLI:EU:C:2002:294, body 55 a 56. Viz rovněž stanovisko generálního advokáta Jacobse ze dne 13. prosince 2001, Francie v. Komise (Stardust), C-482/99, ECLI:EU:C:2001:685, body 65 až 68.

⁽⁶¹⁾ Rozsudek Soudního dvora ze dne 23. října 2014, Commerz Nederland, C-242/13, ECLI:EU:C:2014:2224, bod 35.

⁽⁶²⁾ Například v případě, kdy jsou opatření přijata veřejnými rozvojovými bankami, které sledují cíle veřejné politiky (rozsudek Tribunálu ze dne 27. února 2013, Nitrogenmuvek Vegyipari, Zrt. v. Komise, T-387/11, ECLI:EU:T:2013:98, bod 63), nebo jsou-li opatření přijata privatizačními agenturami nebo veřejnými penzijními fondy (rozsudek Tribunálu ze dne 28. ledna 2016, Slovinsko v. Komise (ELAN), T-507/12, ECLI:EU:T:2016:35, bod 86).

⁽⁶³⁾ Rozsudek Soudního dvora ze dne 16. května 2002, Francie v. Komise (Stardust), C-482/99, ECLI:EU:C:2002:294, bod 57.

3.1.2. Přičitatelnost státu a povinnosti podle práva Unie

44. Opatření není přičitatelné členskému státu, je-li členský stát povinen je provést podle práva Unie, aniž by měl volnost rozhodování. V tomto případě opatření vyplývá z aktů zákonodárců Unie a nelze je přičíst státu ⁽⁶⁴⁾.
45. Toto pravidlo se však nepoužije v situacích, kdy právo Unie pouze povoluje určitá vnitrostátní opatření a členský stát má volnost rozhodování, pokud jde i) o přijetí dotyčných opatření nebo ii) o stanovení charakteristik konkrétního opatření, které jsou z hlediska státní podpory relevantní ⁽⁶⁵⁾.
46. Opatření, která přijme společně několik členských států, lze podle čl. 107 odst. 1 Smlouvy přičíst všem těmto členským státům ⁽⁶⁶⁾.

3.2. Státní prostředky

3.2.1. Obecné zásady

47. Státní podporu ve smyslu čl. 107 odst. 1 Smlouvy mohou představovat pouze výhody poskytnuté přímo nebo nepřímo ze státních prostředků ⁽⁶⁷⁾.
48. Státní prostředky zahrnují veškeré zdroje veřejného sektoru ⁽⁶⁸⁾, včetně prostředků subjektů působících pod úrovní státu (decentralizovaných, federálních, regionálních nebo jiných) ⁽⁶⁹⁾ a za určitých okolností zdroje soukromých subjektů (viz body 57 a 58). Není důležité, zda je instituce v rámci veřejného sektoru autonomní, či nikoli ⁽⁷⁰⁾. Finanční prostředky poskytnuté centrální bankou určitého členského státu konkrétním úvěrovým institucím obecně představují převod státních prostředků ⁽⁷¹⁾.
49. I prostředky veřejných podniků jsou státními prostředky ve smyslu čl. 107 odst. 1 Smlouvy, jelikož stát může použití těchto prostředků řídit ⁽⁷²⁾. Pro účely právních předpisů v oblasti státních podpor mohou též představovat státní podporu převody v rámci skupiny ve vlastnictví státu, jsou-li například převáděny prostředky z mateřské společnosti na její dceřinou společnost (a to i v případě, že ta je z ekonomického

⁽⁶⁴⁾ Viz rozsudek Soudního dvora ze dne 23. dubna 2009, Puffer, C-460/07, ECLI:EU:C:2009:254, bod 70, týkající se nároku na daňové odpočty v rámci systému DPH stanoveného Unií, a rozsudek Soudu prvního stupně ze dne 5. dubna 2006, Deutsche Bahn AG v. Komise, T-351/02, ECLI:EU:T:2006:104, bod 102, týkající se osvobození od daně podle práva Unie.

⁽⁶⁵⁾ Viz rozsudek Soudního dvora ze dne 10. prosince 2013, Komise v. Irsko a další, C-272/12 P, ECLI:EU:C:2013:812, body 45 až 53, o povolení uděleném členskému státu rozhodnutím Rady o zavedení některých osvobození od daně. Rozsudek rovněž objasňuje, že skutečnost, že rozhodnutí Rady v oblasti harmonizace právních předpisů bylo přijato na návrh Komise, není relevantní, neboť pojem státní podpory je objektivním pojmem.

⁽⁶⁶⁾ Rozhodnutí Komise 2010/606/EU ze dne 26. února 2010 o státní podpoře C 9/2009 (ex NN 45/08, NN 49/08 a NN 50/08), kterou poskytl Belgické království, Francouzská republika a Lucemburské velkovévodství společnosti Dexia SA (Úř. věst. L 274, 19.10.2010, s. 54).

⁽⁶⁷⁾ Rozsudek Soudního dvora ze dne 24. ledna 1978, Van Tiggele, 82/77, ECLI:EU:C:1978:10, body 25 a 26; rozsudek Soudu prvního stupně ze dne 12. prosince 1996, Air France v. Komise, T-358/94, ECLI:EU:T:1996:194, bod 63.

⁽⁶⁸⁾ Rozsudek Soudu prvního stupně ze dne 12. prosince 1996, Air France v. Komise, T-358/94, ECLI:EU:T:1996:194, bod 56.

⁽⁶⁹⁾ Rozsudek Soudního dvora ze dne 14. října 1987, Německo v. Komise, 248/84, ECLI:EU:C:1987:437, bod 17; rozsudek Soudu prvního stupně ze dne 6. března 2002, Territorio Histórico de Álava a další v. Komise, spojené věci T-92/00 a 103/00, ECLI:EU:T:2002:61, bod 57.

⁽⁷⁰⁾ Rozsudek Soudu prvního stupně ze dne 12. prosince 1996, Air France v. Komise, T-358/94, ECLI:EU:T:1996:194, body 58 až 62.

⁽⁷¹⁾ Viz sdělení Komise o použití pravidel pro poskytování státní podpory ve prospěch bank v souvislosti s finanční krizí od 1. srpna 2013 („Sdělení o bankovním sektoru“) (Úř. věst. C 216, 30.7.2013, s. 1), zejména bod 62. Komise však objasnila, že pokud centrální banka reaguje na krizi v bankovním sektoru namísto selektivních opatření ve prospěch jednotlivých bank obecnými opatřeními, která jsou dostupná všem srovnatelným účastníkům trhu (např. poskytování úvěrů celému trhu za stejných podmínek), pak tato obecná opatření do oblasti působnosti kontroly státní podpory často nespádají.

⁽⁷²⁾ Rozsudek Soudního dvora ze dne 16. května 2002, Francie v. Komise (Stardust), C-482/99, ECLI:EU:C:2002:294, bod 38. Viz rovněž rozsudek Soudního dvora ze dne 29. dubna 2004, Řecko v. Komise, C-278/00, ECLI:EU:C:2004:239, body 53 a 54; a rozsudek Soudního dvora ze dne 8. května 2003, Itálie a SIM 2 Multimedia SpA v. Komise, spojené věci C-328/99 a C-399/00, ECLI:EU:C:2003:252, body 33 a 34.

hlediska samostatným podnikem) ⁽⁷³⁾. Otázkou, zda lze převod těchto prostředků přičíst státu, se zabývá oddíl 3.1. Skutečnost, že příjemcem opatření podpory je veřejný podnik, neznamená, že tento podnik nesmí poskytnout podporu jinému příjemci v kontextu jiného opatření podpory ⁽⁷⁴⁾.

50. Skutečnost, že opatření, které poskytuje výhodu, není financováno přímo státem, nýbrž veřejnoprávním či soukromým subjektem, který byl státem zřízen nebo jmenován za účelem správy podpory, nutně neznamená, že toto opatření není financováno ze státních prostředků ⁽⁷⁵⁾. Opatření, které přijal orgán veřejné moci a které zvýhodňuje určité podniky nebo výrobky, neztrácí svou povahu bezplatného zvýhodnění v důsledku skutečnosti, že je částečně či zcela financováno z příspěvků uložených orgánem veřejné moci a vybraných od dotčených podniků ⁽⁷⁶⁾.
51. Převod státních prostředků může mít mnoho forem, jako jsou přímé dotace, úvěry, záruky, přímé investice do kapitálu společností a příspěvky v podobě věcného plnění. Za převod státních prostředků se považuje rovněž pevný a konkrétní závazek poskytnout státní prostředky k určitému pozdějšímu datu. Nemusí dojít k pozitivnímu převodu finančních prostředků; postačuje totiž, když se stát vzdá svých příjmů. Vzdání se příjmů, které by jinak bylo nutno odvést státu, představuje převod státních prostředků ⁽⁷⁷⁾. Například „výpadek“ příjmů z daní a příspěvků na sociální zabezpečení v důsledku osvobození od daní nebo příspěvků na sociální zabezpečení či úlev na tomtéž, které přiznává určitý členský stát, nebo osvobození od povinnosti platit pokuty či jiné peněžité sankce splňuje požadavek týkající se státních prostředků uvedený v čl. 107 odst. 1 Smlouvy ⁽⁷⁸⁾. Pro účely čl. 107 odst. 1 postačuje vyvolání konkrétního rizika budoucí dodatečné zátěže pro stát prostřednictvím záruky nebo smluvní nabídky ⁽⁷⁹⁾.
52. Pokud orgány veřejné moci nebo veřejné podniky poskytují zboží nebo služby za cenu nižší, než jsou tržní sazby, nebo investují do podniku způsobem, který není v souladu s kritériem subjektu v tržním hospodářství, jak je popsáno v bodu 73 a dále, znamená to vzdání se státních prostředků (a rovněž poskytnutí výhody).
53. Vzdáním se příjmů státu (a rovněž poskytnutím výhody) může být i umožnění přístupu k veřejnému prostoru nebo k přírodním zdrojům či udělení zvláštních nebo výlučných práv ⁽⁸⁰⁾ bez odpovídající odměny v souladu s tržními sazbami ⁽⁸¹⁾.
54. V těchto případech je třeba zjistit, zda stát kromě své úlohy správce dotyčného veřejného majetku jedná jako regulátor sledující politické cíle tím, že podmíní proces výběru dotyčných podniků kvalitativními kritérii (která jsou stanovena předem transparentním a nediskriminačním způsobem) ⁽⁸²⁾. Pokud stát jedná jako regulátor,

⁽⁷³⁾ Rozsudek Soudního dvora ze dne 11. července 1996, SFEI a další, C-39/94, ECLI:EU:C:1996:285, bod 62.

⁽⁷⁴⁾ Rozsudek Tribunálu ze dne 24. března 2011, Freistaat Sachsen a Land Sachsen-Anhalt a další v. Komise, spojené věci T-443/08 a T-455/08, ECLI:EU:T:2011:117, bod 143.

⁽⁷⁵⁾ Rozsudek Soudního dvora ze dne 22. března 1977, Steinike & Weinlig, 78/76, ECLI:EU:C:1977:52, bod 21.

⁽⁷⁶⁾ Rozsudek Soudního dvora ze dne 22. března 1977, Steinike & Weinlig, 78/76, ECLI:EU:C:1977:52, bod 22.

⁽⁷⁷⁾ Rozsudek Soudního dvora ze dne 16. května 2000, Francie v. Ladbroke Racing Ltd a Komise, C-83/98 P, ECLI:EU:C:2000:248, body 48 až 51.

⁽⁷⁸⁾ Rozsudek Soudního dvora ze dne 15. března 1994, Banco Exterior de España, C-387/92, ECLI:EU:C:1994:100, bod 14, týkající se osvobození od daně. Dodatečnou zátěž pro stát mohou rovněž představovat odchylky od běžných pravidel úpadkového řízení, jež podnikům umožňují pokračovat v obchodní činnosti za situace, kdy by to v případě použití běžných pravidel úpadkového řízení nebylo možné, pokud veřejnoprávní subjekty patří k hlavním větitelům těchto podniků nebo pokud takovéto opatření představuje ve skutečnosti upuštění od vymáhání veřejného dluhu. Viz rozsudek Soudního dvora ze dne 17. června 1999, Piaggio, C-295/97, ECLI:EU:C:1999:313, body 40 až 43; a rozsudek Soudního dvora ze dne 1. prosince 1998, Ecotrade, C-200/97, ECLI:EU:C:1998:579, bod 45.

⁽⁷⁹⁾ Rozsudek Soudního dvora ze dne 1. prosince 1998, Ecotrade, C-200/97, ECLI:EU:C:1998:579, bod 41; a rozsudek Soudního dvora ze dne 19. března 2013, Bouygues a Bouygues Télécom v. Komise a další, spojené věci C-399/10 P a C-401/10 P, ECLI:EU:C:2013:175, body 137, 138 a 139.

⁽⁸⁰⁾ Jak jsou vymezena v čl. 2 písm. f) a g) směrnice Komise 2006/111/ES ze dne 16. listopadu 2006 o zprůhlednění finančních vztahů mezi členskými státy a veřejnými podniky a o finanční průhlednosti uvnitř jednotlivých podniků (Úř. věst. L 318, 17.11.2006, s. 17).

⁽⁸¹⁾ Viz rovněž sdělení Komise o použití pravidel Evropské unie v oblasti státní podpory na vyrovnávací platbu udělenou za poskytování služeb obecného hospodářského zájmu (Úř. věst. C 8, 11.1.2012, s. 4), bod 33.

⁽⁸²⁾ Viz rozsudek Soudu prvního stupně ze dne 4. července 2007, Bouygues SA v. Komise, T-475/04, ECLI:EU:T:2007:196, v němž Soud prvního stupně uvedl, že při udělování přístupu k omezenému veřejnému zdroji, jakým jsou rádiové frekvence, zastávají vnitrostátní orgány zároveň úlohu regulátora telekomunikací a úlohu správce veřejných zdrojů, bod 104.

může legitimně rozhodnout o tom, že nebude maximalizovat výnosy, jichž by jinak mohlo být dosaženo, aniž by toto spadalo do oblasti působnosti pravidel státní podpory, pokud je se všemi dotčenými hospodářskými subjekty zacházeno v souladu se zásadou zákazu diskriminace a pokud existuje neodmyslitelná souvislost mezi dosažením účelu regulace a vzdáním se příjmů⁽⁸³⁾.

55. K převodu státních prostředků každopádně dochází, pokud v daném případě orgány veřejné moci neúčtují za přístup k veřejnému prostoru nebo přírodním zdrojům či za udělení určitých zvláštních nebo výlučných práv běžnou částku na základě obecného systému.
56. Negativní nepřímé dopady na státní příjmy vyplývající z regulačních opatření nepředstavují převod státních prostředků, pokud jsou pro dané opatření příznačné⁽⁸⁴⁾. Například odchylka od pracovněprávních předpisů, která mění rámec smluvních vztahů mezi podniky a zaměstnanci, nepředstavuje převod státních prostředků navzdory skutečnosti, že může snížit příspěvky na sociální zabezpečení nebo daně splatné státu⁽⁸⁵⁾. Podobně nepředstavuje převod státních prostředků vnitrostátní právní předpis, který stanoví minimální cenu určitého zboží⁽⁸⁶⁾.

3.2.2. *Kontrola nad prostředky*

57. Původ prostředků není důležitý, jsou-li před tím, než jsou přímo či nepřímo převedeny na příjemce, pod veřejnou kontrolou, a jsou tudíž k dispozici vnitrostátním orgánům⁽⁸⁷⁾, a to i když se tyto prostředky nestávají vlastnictvím orgánu veřejné moci⁽⁸⁸⁾.
58. Dotace, které jsou financovány prostřednictvím parafiskálních poplatků nebo povinných příspěvků uložených státem a které jsou spravovány a rozdělovány podle ustanovení veřejnoprávních předpisů, představují převod státních prostředků i tehdy, pokud je nespravují orgány veřejné moci⁽⁸⁹⁾. Pouhá okolnost, že dotace jsou financovány částečně dobrovolnými soukromými příspěvky, nepostačuje k vyloučení přítomnosti státních

⁽⁸³⁾ V tomto smyslu viz rozhodnutí Komise ze dne 20. července 2004 o státní podpoře NN 42/2004 – Francie – Úprava výše poplatků, které mají zaplatit Orange a SFR za licence UMTS (Úř. věst. C 275, 8.11.2005, s. 3), 28., 29. a 30. bod odůvodnění, které potvrdily soudy Unie (rozsudek Soudu prvního stupně ze dne 4. července 2007, Bouygues SA v. Komise, T-475/04, ECLI:EU:T:2007:196, body 108 až 111 a 123; a rozsudek Soudního dvora ze dne 2. dubna 2009, Bouygues a Bouygues Télécom v. Komise, C-431/07 P, ECLI:EU:C:2009:223, body 94 až 98 a 125). V této věci, která se týkala udělení licencí na rádiové frekvence UMTS, stát zároveň zastával úlohu regulátora telekomunikací a úlohu správce těchto veřejných zdrojů a sledoval cíle v oblasti regulace stanovené ve směrnici Evropského parlamentu a Rady 97/13/ES ze dne 10. dubna 1997 o společném rámci pro obecná povolení a individuální licence v oblasti telekomunikačních služeb (Úř. věst. L 117, 7.5.1997, s. 15). V dané situaci soudy Unie potvrdily, že udělení licencí bez maximalizace výnosů, jichž by bylo možno dosáhnout, nepředstavuje poskytnutí státní podpory, jelikož dotyčná opatření byla odůvodněná cíli v oblasti regulace stanovenými ve směrnici 97/13/ES a byla v souladu se zásadou zákazu diskriminace. Naopak ve svém rozsudku ze dne 8. září 2011, Komise v. Nizozemsko, C-279/08 P, ECLI:EU:C:2011:551, bod 88 a následující body, Soudní dvůr žádné regulační důvody, které by odůvodňovaly udělení volně obchodovatelných povolenek na emise bez protihodnoty, nezjistil. Viz rovněž rozsudek Soudního dvora ze dne 14. ledna 2015, Eventech v. The Parking Adjudicator, C-518/13, ECLI:EU:C:2015:9, bod 46 a následující body.

⁽⁸⁴⁾ Rozsudek Soudního dvora ze dne 13. března 2001, PreussenElektra, C-379/98, ECLI:EU:C:2001:160, bod 62.

⁽⁸⁵⁾ Rozsudek Soudního dvora ze dne 17. března 1993, Sloman Neptun Schiffahrts, spojené věci C-72/91 a C-73/91, ECLI:EU:C:1993:97, body 20 a 21. Viz rovněž rozsudek Soudního dvora ze dne 7. května 1998, Viscido et al., spojené věci C-52/97, C-53/97 a C-54/97, ECLI:EU:C:1998:209, body 13 a 14; a rozsudek Soudního dvora ze dne 30. listopadu 1993, Kirsammer-Hack, C-189/91, ECLI:EU:C:1993:907, body 17 a 18, týkající se skutečnosti, že neuplatnění určitých ustanovení pracovněprávních předpisů nepředstavuje převod státních prostředků.

⁽⁸⁶⁾ Rozsudek Soudního dvora ze dne 24. ledna 1978, Van Tiggele, 82/77, ECLI:EU:C:1978:10, body 25 a 26.

⁽⁸⁷⁾ Viz například rozsudek Soudního dvora ze dne 17. července 2008, Essent Network Noord, C-206/06, ECLI:EU:C:2008:413, bod 70; rozsudek Soudního dvora ze dne 16. května 2000, Francie v. Ladbroke Racing Ltd a Komise, C-83/98 P, ECLI:EU:C:2000:248, bod 50.

⁽⁸⁸⁾ Viz rozsudek Soudu prvního stupně ze dne 12. prosince 1996, Air France v. Komise, T-358/94, ECLI:EU:T:1996:194, body 65, 66 a 67, týkající se podpory poskytnuté organizací Caisse des Dépôts et Consignations, která byla financována z dobrovolných vkladů soukromých občanů, jež bylo možno kdykoli vybrat. To neovlivnilo závěr, že tyto finanční prostředky představují státní prostředky, jelikož je Caisse mohla využít ze zůstatku tvořeného vklady a výběry, jako kdyby je měla trvale k dispozici. Viz rovněž rozsudek Soudního dvora ze dne 16. května 2000, Francie v. Ladbroke Racing Ltd a Komise, C-83/98 P, ECLI:EU:C:2000:248, bod 50.

⁽⁸⁹⁾ Rozsudek Soudního dvora ze dne 2. července 1974, Itálie v. Komise, 173/73, ECLI:EU:C:1974:71, bod 16; rozsudek Soudního dvora ze dne 11. března 1992, Compagnie Commerciale de l'Ouest, spojené věci C-78/90 až C-83/90, ECLI:EU:C:1992:118, bod 35; rozsudek Soudního dvora ze dne 17. července 2008, Essent Network Noord, C-206/06, ECLI:EU:C:2008:413, body 58 až 74.

prostředků, jelikož důležitým faktorem není původ prostředků, nýbrž míra, do jaké orgán veřejné moci zasahuje do vymezení dotčeného opatření a způsobu jeho financování⁽⁹⁰⁾. Převod státních prostředků lze vyloučit pouze ve velmi specifických situacích, zejména pokud jsou prostředky od členů určité profesní organizace určeny k financování konkrétního účelu ve prospěch členů na základě rozhodnutí soukromé organizace a mají čistě obchodní cíl a pokud stát jedná pouze jako nástroj za účelem uložení povinnosti hradit příspěvek zavedený profesní organizací⁽⁹¹⁾.

59. O převod státních prostředků se jedná rovněž v případě, má-li prostředky k dispozici společně několik členských států, které společně rozhodují o jejich použití⁽⁹²⁾. Tak by tomu bylo například v případě finančních prostředků z Evropského mechanismu stability (ESM).
60. Prostředky pocházející z Unie (např. ze strukturálních fondů), od Evropské investiční banky nebo Evropského investičního fondu nebo od mezinárodních finančních institucí, jako je Mezinárodní měnový fond nebo Evropská banka pro obnovu a rozvoj, se pokládají za státní prostředky, pokud o použití těchto prostředků (zejména o výběru příjemců) mohou rozhodovat vnitrostátní orgány⁽⁹³⁾. Jestliže jsou ale tyto prostředky přidělovány přímo Uníí, Evropskou investiční bankou nebo Evropským investičním fondem bez jakékoli rozhodovací pravomoci na straně vnitrostátních orgánů, pak o státní prostředky nejde (např. financování poskytnuté v rámci přímého řízení v rámci programu Horizont 2020, Programu pro konkurenceschopnost podniků a malých a středních podniků (COSME) nebo z prostředků pro transevropskou dopravní síť (TEN-T)).

3.2.3. Účast státu na přerozdělování mezi soukromými subjekty

61. Předpis, který vede k finančnímu přerozdělení z jednoho soukromého subjektu na jiný bez jakékoli další účasti státu, v zásadě neznamená převod státních prostředků, pokud peněžní prostředky plynou přímo od jednoho soukromého subjektu jinému subjektu, aniž by procházely přes veřejnoprávní či soukromý subjekt určený státem ke správě tohoto převodu⁽⁹⁴⁾.
62. Například povinnost, kterou členský stát uloží soukromým dodavatelům elektřiny v souvislosti s nákupem elektřiny vyráběné z obnovitelných zdrojů za pevně stanovené minimální ceny, nepředstavuje přímý ani nepřímý převod státních prostředků podnikům, které tento druh elektřiny vyrábějí⁽⁹⁵⁾. V tomto případě nejsou dotyčné podniky (tj. soukromí dodavatelé elektřiny) určeny státem ke správě režimu podpory, nýbrž mají pouze povinnost nakupovat určitý druh elektřiny s využitím vlastních finančních prostředků.
63. O převod státních prostředků se však jedná v případě, kdy poplatky hrazené soukromými osobami procházejí veřejnoprávním nebo soukromým subjektem, který je určen k jejich rozdělování příjemcům.

⁽⁹⁰⁾ Rozsudek Tribunálu ze dne 27. září 2012, Francie a další v. Komise, spojené věci T-139/09, T-243/09 a T-328/09, ECLI:EU:T:2012:496, body 63 a 64.

⁽⁹¹⁾ Viz rozsudek Soudního dvora ze dne 15. července 2004, Pearle, C-345/02, ECLI:EU:C:2004:448, bod 41; a rozsudek Soudního dvora ze dne 30. května 2013, Doux élevages SNC a další, C-677/11, ECLI:EU:C:2013:348.

⁽⁹²⁾ Rozhodnutí Komise 2010/606/EU ze dne 26. února 2010 o státní podpoře C 9/2009 (ex NN 45/08, NN 49/08 a NN 50/08), kterou poskytly Belgické království, Francouzská republika a Lucemburské velkovévodství společnosti Dexia SA (Úř. věst. L 274, 19.10.2010, s. 54).

⁽⁹³⁾ Pokud jde o strukturální fondy, viz například rozhodnutí Komise ze dne 22. listopadu 2006 o státní podpoře N 157/06, Spojené království, Širokopásmový projekt Digitální region jižní Yorkshire, 21. a 29. bod odůvodnění, týkající se opatření částečně financovaného z Evropského fondu pro regionální rozvoj (Úř. věst. C 80, 13.4.2007, s. 2). Co se týče financování za účelem produkce zemědělských produktů a obchodu s nimi, je působnost pravidel státní podpory omezena článkem 42 Smlouvy.

⁽⁹⁴⁾ Rozsudek Soudního dvora ze dne 24. ledna 1978, Van Tiggele, 82/77, ECLI:EU:C:1978:10, body 25 a 26.

⁽⁹⁵⁾ Rozsudek Soudního dvora ze dne 13. března 2001, PreussenElektra, C-379/98, ECLI:EU:C:2001:160, body 59 až 62. Soudní dvůr rozhodl, že uložení povinného výkupu soukromým podnikům nepředstavuje přímý ani nepřímý převod státních prostředků a že nižší příjmy příslušných podniků, které pravděpodobně povedou ke snížení daňových příjmů, na tomto hodnocení nic nemění, jelikož to je pro dotyčné opatření příznačným rysem. Viz rovněž rozsudek Soudního dvora ze dne 5. března 2009, UTECA, C-222/07, EU:C:2009:124, body 43 až 47, týkající se povinných příspěvků uložených subjektům televizního vysílání ve prospěch filmové tvorby, jež nebyly spojeny s převodem státních prostředků.

64. Tak je tomu například i tehdy, je-li k vybírání těchto poplatků jménem státu jmenován soukromý subjekt, který je rozděluje příjemcům, aniž by tento subjekt mohl používat výnosy z poplatků k jiným účelům, než stanoví zákon. V tomto případě zůstávají dotyčné částky pod veřejnou kontrolou, a jsou tudíž k dispozici vnitrostátním orgánům, což je dostatečný důvod k tomu, aby se považovaly za státní prostředky ⁽⁹⁶⁾. Jelikož se tato zásada vztahuje na veřejnoprávní subjekty i soukromé podniky pověřené výběrem poplatků a zpracováním plateb, změna postavení zprostředkovatele z veřejnoprávního subjektu na soukromý subjekt nemá pro kritérium týkající se státních prostředků žádný význam, jestliže stát tento subjekt i nadále přísně sleduje ⁽⁹⁷⁾.
65. Zásah za použití státních prostředků představuje i mechanismus plné kompenzace dodatečných nákladů, které vznikají podnikům z důvodu povinného výkupu produktu od určitých poskytovatelů za cenu vyšší, než je tržní cena, jenž je financován všemi konečnými spotřebiteli daného produktu, i když je tento mechanismus částečně založen na přímém převodu prostředků mezi soukromými subjekty ⁽⁹⁸⁾.

4. ZVÝHODNĚNÍ

4.1. Pojem zvýhodnění obecně

66. Zvýhodněním ve smyslu čl. 107 odst. 1 Smlouvy je jakákoli hospodářská výhoda, kterou by podnik za běžných tržních podmínek (tj. bez zásahu státu) nemohl získat ⁽⁹⁹⁾. Podrobná vodítka k otázce, zda lze mít za to, že výhoda byla získána za běžných tržních podmínek, lze nalézt v oddíle 4.2 tohoto sdělení.
67. Důležitý je pouze účinek opatření na podnik, a nikoli důvod či cíl státního zásahu ⁽¹⁰⁰⁾. Pokud se v důsledku státního zásahu za podmínek, jež se liší od běžných tržních podmínek, zlepší finanční situace podniku ⁽¹⁰¹⁾, jedná se o zvýhodnění. Za účelem posouzení této záležitosti by měla být finanční situace podniku po provedení opatření porovnána s jeho finanční situací v případě, že by opatření nebylo přijato ⁽¹⁰²⁾. Jelikož rozhodující je pouze účinek opatření na podnik, je irelevantní, zda je výhoda pro podnik povinná, protože jí nemohl zabránit, ani ji odmítnout ⁽¹⁰³⁾.
68. Při zjišťování, zda určité opatření poskytuje podniku hospodářskou výhodu, není důležitá ani přesná forma opatření ⁽¹⁰⁴⁾. Pro pojem státní podpora je relevantní nejen poskytnutí pozitivních hospodářských výhod, ale zvýhodnění může představovat i zbavení ekonomické zátěže ⁽¹⁰⁵⁾. Posledně uvedená skutečnost představuje

⁽⁹⁶⁾ Rozsudek Soudního dvora ze dne 17. července 2008, Essent Netwerk Noord, C-206/06, ECLI:EU:C:2008:413, body 69 až 75.

⁽⁹⁷⁾ Rozhodnutí Komise 2011/528/EU o státní podpoře C-24/09 (ex NN 446/08) – Rakousko – Zákon o zelené elektřině (Úř. věst. L 235, 10.9.2011, s. 42), 76. bod odůvodnění.

⁽⁹⁸⁾ Rozsudek Soudního dvora ze dne 19. prosince 2013, Vent de Colère a další, C-262/12, ECLI:EU:C:2013:851, body 25 a 26.

⁽⁹⁹⁾ Rozsudek Soudního dvora ze dne 11. července 1996, SFEI a další, C-39/94, ECLI:EU:C:1996:285, bod 60; rozsudek Soudního dvora ze dne 29. dubna 1999, Španělsko v. Komise, C-342/96, ECLI:EU:C:1999:210, bod 41.

⁽¹⁰⁰⁾ Rozsudek Soudního dvora ze dne 2. července 1974, Itálie v. Komise, 173/73, ECLI:EU:C:1974:71, bod 13.

⁽¹⁰¹⁾ Pojem „zásahy státu“ neodkazuje jen na pozitivní opatření státu, ale rovněž zahrnuje skutečnost, že orgány za určitých okolností opatření nepřijímají, např. při vymáhání pohledávek. Viz například rozsudek Soudního dvora ze dne 12. října 2000, Magefesa, C-480/98, ECLI:EU:C:2000:559, body 19 a 20.

⁽¹⁰²⁾ Rozsudek Soudního dvora ze dne 2. července 1974, Itálie v. Komise, 173/73, ECLI:EU:C:1974:71, bod 13.

⁽¹⁰³⁾ Rozhodnutí Komise 2004/339/ES ze dne 15. října 2003 o opatřeních, která Itálie provedla ve prospěch společnosti RAI SpA (Úř. věst. L 119, 23.4.2004, s. 1), 69. bod odůvodnění; stanovisko generálního advokáta Fennellyho ze dne 26. listopadu 1998, Francie v. Komise, C-251/97, ECLI:EU:C:1998:572, bod 26.

⁽¹⁰⁴⁾ Rozsudek Soudního dvora ze dne 24. července 2003, Altmark Trans, C-280/00, ECLI:EU:C:2003:415, bod 84.

⁽¹⁰⁵⁾ Například daňová zvýhodnění nebo snížení příspěvků na sociální zabezpečení.

širokou kategorií, která zahrnuje jakékoli snížení nákladů, jež obvykle zatěžují rozpočet podniku⁽¹⁰⁶⁾. To se týká všech případů, kdy jsou hospodářské subjekty osvobozeny od nákladů, jež jsou neodmyslitelně spjaty s jejich hospodářskou činností⁽¹⁰⁷⁾. Pokud například členský stát hradí část nákladů na zaměstnance určitého podniku, osvobozuje tento podnik od nákladů, jež jsou neodmyslitelně spjaty s jeho hospodářskou činností. Zvýhodnění existuje i v případě, pokud orgány veřejné moci hradí pracovníkům určitého podniku příplatek ke mzdě, a to i když daný podnik nebyl ze zákona povinen takový příplatek hradit⁽¹⁰⁸⁾. Týká se to i případů, kdy některé subjekty nemusí nést náklady, které obvykle v daném právním řádu nesou jiné srovnatelné hospodářské subjekty, a to bez ohledu na nehospodářskou povahu činnosti, s níž jsou náklady spojeny⁽¹⁰⁹⁾.

69. Náklady vyplývající ze zákonných povinností uložených státem⁽¹¹⁰⁾ lze v zásadě pokládat za náklady, jež jsou neodmyslitelně spjaty s hospodářskou činností, takže případné vyrovnání za tyto náklady poskytuje podniku výhodu⁽¹¹¹⁾. To znamená, že existenci výhody nevylučuje v zásadě skutečnost, že výhoda nejde nad rámec vyrovnání za náklady vyplývající z uložení zákonné povinnosti. Totéž platí pro osvobození od nákladů, které by podniku nevznikly, kdyby neexistovala žádná pobídka vyplývající ze státního opatření, jelikož bez této pobídky by své činnosti strukturoval jinak⁽¹¹²⁾. Existence výhody není vyloučena ani tehdy, pokud opatření poskytuje náhradu za poplatky jiné povahy, které nejsou spojeny s daným opatřením⁽¹¹³⁾.
70. Co se týče vyrovnání za náklady na poskytování služby obecného hospodářského zájmu, Soudní dvůr v rozsudku ve věci Altmark objasnil, že poskytnutí výhody lze vyloučit, jsou-li splněny čtyři kumulativní podmínky⁽¹¹⁴⁾. První podmínkou je, že podnik-příjemce musí být skutečně pověřen plněním povinností veřejné služby a tyto povinnosti musí být jasně definovány. Podle druhé podmínky musí být parametry, na jejichž základě je vyrovnání vypočteno, předem stanoveny objektivním a transparentním způsobem. Třetí podmínka říká, že vyrovnání nemůže přesahovat meze toho, co je nezbytné k pokrytí všech nebo části nákladů vynaložených k plnění povinností veřejné služby při zohlednění příjmů, které se k nim vztahují, jakož i přiměřeného zisku. Čtvrtou podmínkou je, že není-li podnik, který má plnit povinnosti veřejné služby, vybrán v rámci řízení o zadání veřejné zakázky umožňujícího vybrat zájemce, který je schopen poskytovat tyto služby za nejmenších nákladů pro územně správní celek, musí se úroveň nutného vyrovnání určit na základě analýzy nákladů, které by při plnění těchto povinností vynaložil průměrný podnik, správně řízený a přiměřeně vybavený prostředky k tomu, aby mohl uspokojit požadavky veřejné služby, při zohlednění příjmů, které se

⁽¹⁰⁶⁾ Rozsudek Soudního dvora ze dne 15. března 1994, Banco Exterior de España, C-387/92, ECLI:EU:C:1994:100, bod 13; rozsudek Soudního dvora ze dne 19. září 2000, Německo v. Komise, C-156/98, ECLI:EU:C:2000:467, bod 25; rozsudek Soudního dvora ze dne 19. května 1999, Itálie v. Komise, C-6/97, ECLI:EU:C:1999:251, bod 15; rozsudek Soudního dvora ze dne 3. března 2005, Heiser, C-172/03, ECLI:EU:C:2005:130, bod 36.

⁽¹⁰⁷⁾ Rozsudek Soudního dvora ze dne 20. listopadu 2003, GEMO SA, C-126/01, ECLI:EU:C:2003:622, body 28 až 31 o bezplatném sběru a likvidaci odpadu.

⁽¹⁰⁸⁾ Rozsudek Soudního dvora ze dne 26. září 1996, Francie v. Komise, C-241/94, ECLI:EU:C:1996:353, bod 40; rozsudek Soudního dvora ze dne 12. prosince 2002, Belgie v. Komise, C-5/01, ECLI:EU:C:2002:754, body 38 a 39; rozsudek Tribunálu ze dne 11. září 2012, Corsica Ferries France SAS v. Komise, T-565/08, ECLI:EU:T:2012:415, body 137 a 138, potvrzeno v odvolacím řízení, viz rozsudek Soudního dvora ze dne 4. září 2014, SNCM a Francie v. Komise, spojené věci C-533/12 P a C-536/12 P, ECLI:EU:C:2014:2142.

⁽¹⁰⁹⁾ Pokyny ke státní podpoře letišť a leteckých společností (Úř. věst. C 99, 4.4.2014, s. 3), bod 37.

⁽¹¹⁰⁾ Pokud jde o odvětví zemědělství, uložením zákonné povinnosti by byly například veterinární kontroly a zkoušky nebo kontroly a zkoušky v oblasti bezpečnosti potravin, které jsou uloženy zemědělským producentům. Naproti tomu kontroly a zkoušky prováděné a financované veřejnoprávními subjekty, které zemědělské producenti ze zákona nemusí provádět ani financovat, se za zákonné povinnosti uložené podnikům nepovažují. Viz rozhodnutí Komise ze dne 18. září 2015 o státní podpoře SA.35484 týkající se kontrol jakosti mléka podle zákona o mléku a tucích a rozhodnutí ze dne 4. dubna 2016 o státní podpoře SA.35484 týkající se kontrolních činností v oblasti všeobecné zdravotní péče podle zákona o mléku a tucích.

⁽¹¹¹⁾ Rozsudek Tribunálu ze dne 25. března 2015, Belgie v. Komise, T-538/11, ECLI:EU:T:2015:188, body 74 až 78.

⁽¹¹²⁾ Pokud například společnost obdrží dotaci na provedení určité investice v některé podporované oblasti, nelze tvrdit, že toto nesnižuje náklady, jež obvykle zatěžují rozpočet podniku, jelikož pokud by nebyla dotace poskytnuta, společnost by danou investici neuskutečnila.

⁽¹¹³⁾ Rozsudek Soudního dvora ze dne 8. prosince 2011, France Télécom SA v. Komise, C-81/10 P, ECLI:EU:C:2011:811, body 43 až 50. To se logicky vztahuje i na osvobození od nákladů, které podnik vynaloží na nahrazení statusu úředníků zaměstnanců podobně jako u konkurentů, což dotyčnému podniku poskytuje výhodu (s ohledem na což dříve existovala určitá nejistota po vydání rozsudku Soudu prvního stupně ze dne 16. března 2004, Danske Busvognmænd v. Komise, T-157/01, ECLI:EU:T:2004:76, bod 57). K náhradě uvízlých nákladů viz rovněž rozsudek Soudu prvního stupně ze dne 11. února 2009, Iride SpA a Iride Energia SpA v. Komise, T-25/07, ECLI:EU:T:2009:33, body 46 až 56.

⁽¹¹⁴⁾ Rozsudek Soudního dvora ze dne 24. července 2003, Altmark Trans, C-280/00, ECLI:EU:C:2003:415, body 87 až 95.

k nim vztahují, jakož i přiměřeného zisku. Komise podrobně rozvedla, jak tyto podmínky vnímá, ve svém sdělení o použití pravidel Evropské unie v oblasti státní podpory na vyrovnávací platbu udělenou za poskytování služeb obecného hospodářského zájmu ⁽¹¹⁵⁾.

71. Existence výhody je vyloučena v případě vrácení nezákonně vybraných daní ⁽¹¹⁶⁾, povinnosti vnitrostátních orgánů poskytnout náhradu za škodu, kterou způsobily určitým podnikům ⁽¹¹⁷⁾, nebo vyplacení náhrady za vyvlastnění ⁽¹¹⁸⁾.
72. Existenci výhody nevylučuje pouhá skutečnost, že se konkurenční podniky v jiných členských státech nacházejí v příznivější situaci ⁽¹¹⁹⁾, jelikož pojem výhoda je založen na analýze finanční situace podniku v jeho vlastním právním a skutkovém rámci s dotyčným opatřením a bez něj.

4.2. Kritérium subjektu v tržním hospodářství

4.2.1. Úvod

73. Právní řád Unie je neutrální, pokud jde o úpravu vlastnictví ⁽¹²⁰⁾, a v žádném případě jím není dotčeno právo členských států jednat jako hospodářské subjekty. Pokud však orgány veřejné moci provádějí přímo či nepřímo hospodářské transakce v jakékoli formě ⁽¹²¹⁾, vztahují se na ně pravidla Unie v oblasti státní podpory.
74. Hospodářské transakce prováděné veřejnoprávními subjekty (včetně veřejných podniků) neposkytují jejich protějšku výhodu, a tudíž nepředstavují státní podporu, jsou-li prováděny v souladu s běžnými tržními podmínkami ⁽¹²²⁾. Tato zásada byla rozpracována s ohledem na různé hospodářské transakce. Soudy Unie vyvinuly „zásadu investora v tržním hospodářství“ za účelem určení existence státní podpory v případě veřejných investic (zejména kapitálových injekcí): aby se zjistilo, zda investice veřejnoprávního subjektu představuje státní podporu, je nutné posoudit, zda by mohl být za podobných okolností k provedení dané investice motivován soukromý investor srovnatelné velikosti působící za běžných tržních podmínek ⁽¹²³⁾. Kromě tohoto kritéria vyvinuly soudy Unie také „kritérium soukromého věřitele“, kterým se zkoumá, zda restrukturalizace dluhu ze strany veřejných věřitelů zahrnuje státní podporu, a to tak, že se porovnává jednání veřejného věřitele s jednáním hypotetických soukromých věřitelů, již se nacházejí v podobné situaci ⁽¹²⁴⁾. A v neposlední řadě vyvinuly soudy Unie i „kritérium soukromého prodávajícího“, jež slouží posouzení, zda je prodej uskutečněný veřejnoprávním subjektem spojen se státní podporou. V případě tohoto kritéria se zvažuje, zda by soukromý prodávající za běžných tržních podmínek mohl dosáhnout stejné či vyšší ceny ⁽¹²⁵⁾.

⁽¹¹⁵⁾ Úř. věst. C 8, 11.1.2012, s. 4.

⁽¹¹⁶⁾ Rozsudek Soudního dvora ze dne 27. března 1980, Amministrazione delle finanze dello Stato, 61/79, ECLI:EU:C:1980:100, body 29 až 32.

⁽¹¹⁷⁾ Rozsudek Soudního dvora ze dne 27. září 1988, Asteris AE a další v. Řecko, spojené věci 106 až 120/87, ECLI:EU:C:1988:457, body 23 a 24.

⁽¹¹⁸⁾ Rozsudek Tribunálu ze dne 1. července 2010, Nuova Terni Industrie Chimiche SpA v. Komise, T-64/08, ECLI:EU:T:2010:270, body 59 až 63 a 140 až 141, který objasňuje, že ačkoli vyplacení náhrady za vyvlastnění neposkytuje výhodu, zpětné prodloužení takové náhrady může představovat státní podporu.

⁽¹¹⁹⁾ Rozsudek Soudního dvora ze dne 2. července 1974, Itálie v. Komise, 173/73, ECLI:EU:C:1974:71, bod 17. Viz rovněž rozsudek Soudu prvního stupně ze dne 29. září 2000, Confederación Española de Transporte de Mercancías v. Komise, T-55/99, ECLI:EU:T:2000:223, bod 85.

⁽¹²⁰⁾ V článku 345 Smlouvy je stanoveno, že se „Smlouvy nijak nedotýkají úpravy vlastnictví uplatňované v členských státech“.

⁽¹²¹⁾ Viz například rozsudek Soudního dvora ze dne 10. července 1986, Belgie v. Komise, 40/85, ECLI:EU:C:1986:305, bod 12.

⁽¹²²⁾ Rozsudek Soudního dvora ze dne 11. července 1996, SFEI a další, C-39/94, ECLI:EU:C:1996:285, body 60 a 61;

⁽¹²³⁾ Viz například rozsudek Soudního dvora ze dne 21. března 1990, Belgie v. Komise (Tubemeuse), C-142/87, ECLI:EU:C:1990:125, bod 29; rozsudek Soudního dvora ze dne 21. března 1991, Itálie v. Komise (ALFA Romeo), C-305/89, ECLI:EU:C:1991:142, body 18 a 19; rozsudek Soudu prvního stupně ze dne 30. dubna 1998, Cityflyer Express v. Komise, T-16/96, ECLI:EU:T:1998:78, bod 51; rozsudek Soudu prvního stupně ze dne 21. ledna 1999, Neue Maxhütte Stahlwerke a Lech-Stahlwerke v. Komise, spojené věci T-129/95, T-2/96 a T-97/96, ECLI:EU:T:1999:7, bod 104; rozsudek Soudu prvního stupně ze dne 6. března 2003, Westdeutsche Landesbank Girozentrale a Land Nordrhein-Westfalen v. Komise, spojené věci T-228/99 a T-233/99, ECLI:EU:T:2003:57.

⁽¹²⁴⁾ Rozsudek Soudního dvora ze dne 22. listopadu 2007, Španělsko v. Komise, C-525/04 P, ECLI:EU:C:2007:698; rozsudek Soudního dvora ze dne 24. ledna 2013, Frucona v. Komise, C-73/11 P, ECLI:EU:C:2013:32; rozsudek Soudního dvora ze dne 29. června 1999, DMTransport, C-256/97, ECLI:EU:C:1999:332.

⁽¹²⁵⁾ Rozsudek Tribunálu ze dne 28. února 2012, Land Burgenland a Rakousko v. Komise, spojené věci T-268/08 a T-281/08, ECLI:EU:T:2012:90.

75. Tato kritéria představují varianty téže základní koncepce, tj. že jednání veřejnoprávních subjektů je třeba porovnat s jednáním obdobných soukromých hospodářských subjektů za běžných tržních podmínek, aby se zjistilo, zda hospodářské transakce prováděné těmito subjekty poskytují jejich protějšků výhodu. V tomto sdělení bude proto Komise odkazovat obecně na kritérium „subjektu v tržním hospodářství“ jako na příslušnou metodu k posouzení toho, zda se různé hospodářské transakce prováděné veřejnoprávními subjekty uskutečňují za běžných tržních podmínek, a tudíž zda zahrnují poskytnutí výhody (k čemuž by za běžných tržních podmínek nedošlo) jejich protějšků. Obecné zásady a příslušná kritéria pro použití kritéria subjektu v tržním hospodářství jsou uvedeny v oddílech 4.2.2 a 4.2.3.

4.2.2. Obecné zásady

76. Smyslem kritéria subjektu v tržním hospodářství je posoudit, zda stát poskytl určitému podniku výhodu tím, že při určité transakci nejednal jako subjekt v tržním hospodářství. V tomto ohledu není důležité, zda zásah představuje pro veřejnoprávní subjekty racionální prostředek ke sledování aspektů veřejné politiky (např. zaměstnanosti). Při zjišťování, zda dotyčná hospodářská transakce je, nebo není v souladu s tržními podmínkami, není podobně rozhodujícím ukazatelem ani to, zda je příjemce podpory ziskový, či nikoli. Rozhodující je, zda veřejnoprávní subjekty jednaly stejně, jak by v podobné situaci jednal subjekt v tržním hospodářství. Není-li tomu tak, obdržel podnik-příjemce hospodářskou výhodu, kterou by za běžných tržních podmínek nezískal ⁽¹²⁶⁾, což posiluje jeho postavení ve srovnání s postavením konkurenčních podniků ⁽¹²⁷⁾.
77. Pro účely použití kritéria subjektu v tržním hospodářství se zohledňují pouze zisky a závazky, které se váží k úloze státu jako hospodářského subjektu, s výjimkou těch, které se váží k jeho úloze nositele veřejné moci ⁽¹²⁸⁾. Pokud stát jedná jako orgán veřejné moci, nikoli jako hospodářský subjekt, kritérium subjektu v tržním hospodářství se obvykle nepoužije. Je-li ku příkladu zásah státu motivován důvody veřejné politiky (např. důvody sociálního nebo regionálního rozvoje), může být jednání státu sice racionální z hlediska veřejné politiky, zároveň však může zahrnovat aspekty, které by subjekt v tržním hospodářství obvykle nezvažoval. Při uplatňování kritéria subjektu v tržním hospodářství je proto třeba ponechat stranou veškeré aspekty, které výlučně souvisejí s úlohou určitého členského státu jakožto orgánu veřejné moci (např. sociální aspekty, aspekty regionální politiky a odvětvové aspekty) ⁽¹²⁹⁾.
78. Zda je zásah státu v souladu s tržními podmínkami, je nutno posoudit z hlediska *ex ante*, přičemž se přihlédne k informacím, které byly dostupné v okamžiku, kdy bylo rozhodnutí o zásahu přijato ⁽¹³⁰⁾. Obezřetný subjekt v tržním hospodářství by totiž obvykle provedl vlastní hodnocení strategie a finančních vyhlídek projektu *ex ante* ⁽¹³¹⁾, například v podnikatelském plánu. Nestačí se spoléhat na hospodářská hodnocení *ex post*, která

⁽¹²⁶⁾ Rozsudek Soudu prvního stupně ze dne 6. března 2003, Westdeutsche Landesbank Girozentrale a Land Nordrhein-Westfalen v. Komise, spojené věci T-228/99 a T-233/99, ECLI:EU:T:2003:57, bod 208.

⁽¹²⁷⁾ V tomto smyslu viz rozsudek Soudního dvora ze dne 5. června 2012, Komise v. EDF, C-124/10 P, ECLI:EU:C:2012:318, bod 90; rozsudek Soudního dvora ze dne 15. března 1994, Banco Exterior de España, C-387/92, ECLI:EU:C:1994:100, bod 14; rozsudek Soudního dvora ze dne 19. května 1999, Itálie v. Komise, C-6/97, ECLI:EU:C:1999:251, bod 16.

⁽¹²⁸⁾ Rozsudek Soudního dvora ze dne 5. června 2012, Komise v. EDF, C-124/10 P, ECLI:EU:C:2012:318, body 79 až 81; rozsudek Soudního dvora ze dne 10. července 1986, Belgie v. Komise, 234/84, ECLI:EU:C:1986:302, bod 14; rozsudek Soudního dvora ze dne 10. července 1986, Belgie v. Komise, 40/85, ECLI:EU:C:1986:305, bod 13; rozsudek Soudního dvora ze dne 14. září 1994, Španělsko v. Komise, spojené věci C-278/92 až C-280/92, ECLI:EU:C:1994:325, bod 22; rozsudek Soudního dvora ze dne 28. ledna 2003, Německo v. Komise, C-334/99, ECLI:EU:C:2003:55, bod 134.

⁽¹²⁹⁾ Rozsudek Soudního dvora ze dne 5. června 2012, Komise v. EDF, C-124/10 P, ECLI:EU:C:2012:318, body 79, 80 a 81; rozsudek Soudního dvora ze dne 10. července 1986, Belgie v. Komise, 234/84, ECLI:EU:C:1986:302, bod 14; rozsudek Soudního dvora ze dne 10. července 1986, Belgie v. Komise, 40/85, ECLI:EU:C:1986:305, bod 13; rozsudek Soudního dvora ze dne 14. září 1994, Španělsko v. Komise, spojené věci C-278/92 až C-280/92, ECLI:EU:C:1994:325, bod 22; rozsudek Soudního dvora ze dne 28. ledna 2003, Německo v. Komise, C-334/99, ECLI:EU:C:2003:55, bod 134; rozsudek Soudu prvního stupně ze dne 6. března 2003, Westdeutsche Landesbank Girozentrale a Land Nordrhein-Westfalen v. Komise, spojené věci T-228/99 a T-233/99, ECLI:EU:T:2003:57; rozsudek Soudu prvního stupně ze dne 24. září 2008, Kahla Thüringen Porzellan v. Komise, T-20/03, ECLI:EU:T:2008:395; rozsudek Soudu prvního stupně ze dne 17. října 2002, Linde v. Komise, T-98/00, ECLI:EU:T:2002:248.

⁽¹³⁰⁾ Rozsudek Soudního dvora ze dne 5. června 2012, Komise v. EDF, C-124/10 P, ECLI:EU:C:2012:318, body 83, 84 a 85 a 105; rozsudek Soudního dvora ze dne 16. května 2002, Francie v. Komise (Stardust), C-482/99, ECLI:EU:C:2002:294, body 71 a 72; rozsudek Soudu prvního stupně ze dne 30. dubna 1998, Cityflyer Express v. Komise, T-16/96, ECLI:EU:T:1998:78, bod 76.

⁽¹³¹⁾ Rozsudek Soudního dvora ze dne 5. června 2012, Komise v. EDF, C-124/10 P, ECLI:EU:C:2012:318, body 82 až 85 a 105.

obsahují retrospektivní zjištění, že investice provedená dotyčným členským státem byla ve skutečnosti zisková ⁽¹³²⁾.

79. Jestliže určitý členský stát tvrdí, že jednal jako subjekt v tržním hospodářství, musí v případě pochybností předložit důkazy, které prokazují, že rozhodnutí o provedení transakce bylo přijato na základě hospodářských hodnocení srovnatelných s těmi, které by za podobných okolností prováděl pro účely určení výnosnosti nebo hospodářských výhod transakce racionální subjekt v tržním hospodářství (s podobnými charakteristikami jako dotyčný veřejnoprávní subjekt) ⁽¹³³⁾.
80. Zda je určitá transakce v souladu s tržními podmínkami, je nutno stanovit prostřednictvím celkového posouzení účinků, které má tato transakce na dotyčný podnik, aniž by se zvažovalo, zda by subjekty v tržním hospodářství měly k dispozici konkrétní prostředky použité k provedení dané transakce. Použitelnost kritéria subjektu v tržním hospodářství nelze například vyloučit pouze z toho důvodu, že nástroj použitý státem je daňové povahy ⁽¹³⁴⁾.
81. V určitých případech lze pro účely čl. 107 odst. 1 Smlouvy považovat několik po sobě následujících opatření státu za jediný zásah. Tak tomu může být konkrétně tehdy, pokud po sobě jdoucí zásahy vykazují zejména z hlediska jejich časového rozvržení, jejich cíle a situace podniku v době těchto zásahů natolik úzké vazby, že je nemožné je oddělit ⁽¹³⁵⁾. Například řada zásahů státu, které se ve vztahu k témuž podniku uskuteční v poměrně krátké době, které jsou spolu úzce spojeny nebo které se všechny plánovaly či byly předvídatelné v době provedení prvního zásahu, mohou být posuzovány jako jeden zásah. Na druhé straně pokud byl pozdější zásah důsledkem událostí, které se v době dřívějšího zásahu nepředvíдалy ⁽¹³⁶⁾, měla by se obě opatření zpravidla posuzovat zvlášť.
82. Při posuzování, zda jsou určité transakce v souladu s tržními podmínkami, by měly být uváženy všechny příslušné okolnosti konkrétního případu. Mohou například existovat mimořádné okolnosti, kdy se nemusí mít za to, že pořízení zboží nebo služeb orgánem veřejné moci je v souladu s tržními podmínkami, a to ani tehdy, uskutečnil-li se za tržní ceny ⁽¹³⁷⁾.

4.2.3. Zjištění souladu s tržními podmínkami

83. Při uplatňování kritéria subjektu v tržním hospodářství je vhodné rozlišovat mezi situacemi, kdy lze soulad transakce s tržními podmínkami zjistit přímo pomocí konkrétních tržních údajů týkajících se transakce, a situacemi, kdy je vzhledem k neexistenci těchto údajů nutné posoudit soulad transakce s tržními podmínkami na základě jiných dostupných metod.

⁽¹³²⁾ Rozsudek Soudního dvora ze dne 5. června 2012, Komise v. EDF, C-124/10 P, ECLI:EU:C:2012:318, bod 85.

⁽¹³³⁾ Rozsudek Soudního dvora ze dne 5. června 2012, Komise v. EDF, C-124/10 P, ECLI:EU:C:2012:318, body 82 až 85. Viz rovněž rozsudek Soudního dvora ze dne 24. října 2013, Land Burgenland v. Komise, spojené věci C-214/12 P, C-215/12 P a C-223/12 P, ECLI:EU:C:2013:682, bod 61. Úroveň náročnosti tohoto posouzení *ex ante* se může lišit v závislosti na složitosti dotyčné transakce a hodnotě příslušného majetku, zboží nebo služeb. Tato hodnocení *ex ante* by měla být obvykle provedena za pomoci odborníků s příslušnými dovednostmi a zkušenostmi, měla by být vždy založena na objektivních kritériích a neměla by být ovlivněna politickými aspekty. Věrohodnost hodnocení mohou dále doložit hodnocení provedená nezávislými odborníky.

⁽¹³⁴⁾ Rozsudek Soudního dvora ze dne 5. června 2012, Komise v. EDF, C-124/10 P, ECLI:EU:C:2012:318, bod 88.

⁽¹³⁵⁾ Rozsudek Soudního dvora ze dne 19. března 2013, Bouygues a Bouygues Télécom v. Komise a další, spojené věci C-399/10 P a C-401/10 P, ECLI:EU:C:2013:175, bod 104; rozsudek Tribunálu ze dne 13. září 2010, Řecko a další v. Komise, spojené věci T-415/05, T-416/05 a T-423/05, ECLI:EU:T:2010:386, bod 177; rozsudek Soudu prvního stupně ze dne 15. září 1998, BP Chemicals v. Komise, T-11/95, ECLI:EU:T:1998:199, body 170 a 171.

⁽¹³⁶⁾ Rozhodnutí Komise ze dne 19. prosince 2012 ve věci SA.35378 – Financování letiště Berlín Brandenburg, Německo (Úř. věst. C 36, 8.2.2013, s. 10), 14. až 33. bod odůvodnění.

⁽¹³⁷⁾ V rozsudku Soudu prvního stupně ze dne 28. ledna 1999, BAI v. Komise, T-14/96, ECLI:EU:T:1999:12, body 74 až 79, tento soud rozhodl, že vzhledem k zvláštním okolnostem daného případu lze dospět k závěru, že koupě cestovních poukázek ze strany vnitrostátních orgánů od P&O Ferries nebyla ve skutečnosti zapotřebí, a tudíž vnitrostátní orgány nejednaly stejně, jak by za běžných tržních podmínek jednal soukromý subjekt. Tento nákup proto poskytl společnosti P&O Ferries výhodu, kterou by za běžných tržních podmínek nezískala, a veškeré částky zaplacené při plnění kupní smlouvy představovaly státní podporu.

4.2.3.1. Případy, kdy lze soulad s tržními podmínkami zjistit přímo

84. Soulad transakce s tržními podmínkami lze zjistit přímo pomocí konkrétních tržních informací týkajících se transakce v těchto případech:

- i) pokud transakci provedly rovnocenně („*pari passu*“) veřejnoprávní subjekty i soukromé subjekty nebo
- ii) pokud se transakce týká koupě a prodeje majetku, zboží a služeb (nebo jiné srovnatelné transakce) na základě soutěžního, transparentního, nediskriminačního a bezpodmínečného nabídkového řízení.

85. Pokud v takovýchto případech konkrétní tržní informace týkající se transakce ukazují, že není v souladu s tržními podmínkami, nebude obvykle příslušet použití jiných metod posouzení, aby se dospělo k jinému závěru ⁽¹³⁸⁾.

i) Rovnocenné transakce („*pari passu*“)

86. Je-li transakce provedena za stejných podmínek (a tudíž se stejnou úrovní rizika a odměny) veřejnoprávními i soukromými subjekty, které jsou ve srovnatelné situaci (rovnocenná transakce) ⁽¹³⁹⁾, což může nastat v případě partnerství veřejného a soukromého sektoru, lze obvykle vyvodit, že tato transakce je v souladu s tržními podmínkami ⁽¹⁴⁰⁾. Pokud se naopak veřejnoprávní subjekt a soukromé subjekty, které jsou ve srovnatelné situaci, podílejí na téže transakci současně, avšak za rozdílných podmínek, obvykle to naznačuje, že zásah veřejnoprávního subjektu v souladu s tržními podmínkami není ⁽¹⁴¹⁾.

87. Aby se transakce považovala za rovnocennou, je třeba konkrétně posoudit tato kritéria:

- a) zda bylo o zásahu veřejnoprávních a soukromých subjektů rozhodnuto současně a zda byl tento zásah proveden zároveň, nebo zda mezi těmito zásahy uplynula určitá doba a mezitím došlo ke změně hospodářské situace;
- b) zda jsou podmínky transakce pro dotyčné veřejnoprávní i všechny zapojené soukromé subjekty stejné, a to rovněž s přihlédnutím k možnosti zvýšení či snížení úrovně rizika v čase;
- c) zda má zásah soukromých subjektů skutečný ekonomický význam a není pouze symbolický či zanedbatelný ⁽¹⁴²⁾ a

⁽¹³⁸⁾ V tomto smyslu viz rovněž rozsudek Soudního dvora ze dne 24. října 2013, Land Burgenland v. Komise, spojené věci C-214/12 P, C-215/12 P a C-223/12 P, ECLI:EU:C:2013:682, body 94 a 95. V uvedeném případě Soudní dvůr zejména rozhodl, že v případě, kdy veřejný orgán přistoupí k prodeji podniku prostřednictvím řádného nabídkového řízení, lze předpokládat, že tržní cena odpovídá nejvyšší (závazné a věrohodné) nabídce, aniž by bylo nutné uchýlovat se k jiným metodám ocenění, jako jsou nezávislé posudky.

⁽¹³⁹⁾ Podmínky nelze považovat za stejné, pokud veřejnoprávní a soukromé subjekty uskuteční transakci za týchž podmínek, avšak v jiném okamžiku, kdy se mezitím změnila ekonomická situace, která je pro transakci relevantní.

⁽¹⁴⁰⁾ V tomto smyslu viz rozsudek Soudu prvního stupně ze dne 12. prosince 2000, Alitalia v. Komise, T-296/97, ECLI:EU:T:2000:289, bod 81.

⁽¹⁴¹⁾ Pokud se však transakce liší a nejsou provedeny současně, samotná skutečnost, že se liší podmínky, neposkytuje přesvědčivý důkaz (pozitivní nebo negativní) o tom, zda je transakce provedená veřejnoprávním subjektem v souladu s tržními podmínkami.

⁽¹⁴²⁾ Například ve věci Citynet Amsterdam se Komise domnívala, že lze mít za to, že investice dvou soukromých subjektů, které uskutečnily třetinu celkových kapitálových investic do společnosti (s přihlédnutím rovněž k celkové struktuře akcionářů a tomu, že jejich podíly postačují k vytvoření menšiny potřebné k zablokování strategických rozhodnutí společnosti), jsou ekonomicky významné (viz rozhodnutí Komise 2008/729/ES ze dne 11. prosince 2007 o státní podpoře C53/2006 Citynet Amsterdam, Nizozemsko (Úř. věst. L 247, 16.9.2008, s. 27), 96. až 100. bod odůvodnění). Naopak ve věci N429/2010 Agricultural Bank of Greece (ATE) (Úř. věst. C 317, 29.10.2011, s. 5), představovala účast soukromého sektoru pouze 10 % investice na rozdíl od 90 % účasti státu, takže Komise dospěla k závěru, že nebyly splněny rovnocenné podmínky, jelikož kapitál vložený státem nebyl doprovázen srovnatelnou účastí soukromého akcionáře ani nebyl přiměřený počtu akcií v držení státu. Viz rovněž rozsudek Soudu prvního stupně ze dne 12. prosince 2000, Alitalia v. Komise, T-296/97, ECLI:EU:T:2000:289, bod 81.

- d) zda je výchozí pozice dotyčných veřejnoprávních a soukromých subjektů s ohledem na transakci srovnatelná, s přihlédnutím například k jejich předchozí ekonomické účasti v dotčených podnicích (viz oddíl 4.2.3.3), k možným synergím, jichž lze dosáhnout ⁽¹⁴³⁾, k míře, v jaké jednotliví investoři nesou podobné transakční náklady ⁽¹⁴⁴⁾, či k jakýmkoli jiným okolnostem, jež jsou pro daný veřejnoprávní nebo soukromý subjekt specifické a jež by mohly narušit srovnání.
88. Podmínka rovnocennosti nemusí být použitelná v některých případech, kdy účast veřejného sektoru (vzhledem ke své jedinečné povaze nebo rozsahu) je taková, že by v praxi nemohla být subjektem v tržním hospodářství zajištěna.
- ii) Nákup a prodej majetku, zboží a služeb (nebo jiné srovnatelné transakce) prostřednictvím soutěžního, transparentního, nediskriminačního a bezpodmínečného nabídkového řízení
89. Pokud se nákup a prodej majetku, zboží a služeb (nebo jiné srovnatelné transakce ⁽¹⁴⁵⁾) uskuteční na základě soutěžního ⁽¹⁴⁶⁾, transparentního, nediskriminačního a bezpodmínečného nabídkového řízení v souladu se zásadami SFEU týkajícími se zadávání veřejných zakázek ⁽¹⁴⁷⁾ (viz body 90 až 94), lze předpokládat, že tyto transakce jsou v souladu s tržními podmínkami, jestliže byla uplatněna příslušná kritéria pro výběr kupujícího či prodávajícího uvedená v bodech 95 a 96. Naproti tomu, pokud se členský stát z důvodů veřejné politiky rozhodne poskytnout podporu na určité činnosti a vypíše například nabídkové řízení s uvedením částky finančních prostředků, jak je tomu v případě podpory na výrobu energie z obnovitelných zdrojů či pouze na dostupnost kapacity pro výrobu elektřiny, nemělo by toto opatření spadat do oblasti působnosti tohoto pododdílu ii). V této situaci může nabídkové řízení pouze minimalizovat poskytnutou částku, ale nemůže vyloučit zvýhodnění.
90. Nabídkové řízení musí být soutěžní, aby se ho mohli zúčastnit všichni kvalifikovaní uchazeči, kteří projeví zájem.
91. Řízení musí být transparentní, aby v každé fázi nabídkového řízení mohli být všichni zainteresovaní uchazeči stejně a řádně informováni. Rozhodujícími prvky transparentního výběrového řízení jsou dostupnost informací, dostatečný čas, který mají zainteresovaní uchazeči k dispozici, a jednoznačnost kritérií pro výběr a zadání. Nabídkové řízení musí být dostatečně zveřejněné, aby ho mohli vzít na vědomí všichni potenciální uchazeči. Míra publicity potřebná k zajištění dostatečného zveřejnění v daném případě závisí na charakteristikách daného majetku, zboží a služeb. Prodej majetku, zboží a služeb, které mohou vzhledem ke své vysoké hodnotě či jiným rysům přilákat uchazeče působící v celoevropském nebo mezinárodním měřítku, by se měl zveřejnit tak, aby byli přilákáni potenciální uchazeči působící v celoevropském nebo mezinárodním měřítku.
92. Nezbytnými podmínkami pro zajištění toho, aby byla výsledná transakce v souladu s tržními podmínkami, jsou nediskriminační zacházení se všemi uchazeči ve všech fázích řízení a objektivní kritéria pro výběr a zadání stanovená před řízením. Aby bylo zaručeno rovné zacházení, měla by kritéria pro zadání zakázky umožnit objektivní porovnání a posouzení uchazečů.

⁽¹⁴³⁾ Musí mít rovněž stejné obchodní odůvodnění; viz rozhodnutí Komise 2005/137/ES o státní podpoře C25/2002 – Finanční účast valonského regionu v podniku CARSID – Acier CECA (Úř. věst. L 47, 18.2.2005, s. 28), 67. až 70. bod odůvodnění.

⁽¹⁴⁴⁾ Transakční náklady mohou souviset s náklady, které příslušní investoři vynaloží za účelem přezkoumávání a výběru investičního projektu, zajištění smluvních podmínek nebo sledování výkonnosti během doby trvání smlouvy. Pokud například banky ve vlastnictví státu hradí soustavně náklady na přezkoumání investičních projektů za účelem úvěrového financování, nepostačuje k vyloučení podpory samotná skutečnost, že soukromí investoři spoluinvestují se stejnou úrokovou sazbou.

⁽¹⁴⁵⁾ Například pronájem určitých statků nebo udělení koncesí na komerční využívání přírodních zdrojů.

⁽¹⁴⁶⁾ V souvislosti se státní podporou činí soudy Unie často odkaz na „otevřené“ výběrové řízení (viz například rozsudek Soudu prvního stupně ze dne 5. srpna 2003, P & O European Ferries (Vizcaya) v. Komise, spojené věci T-116/01 a T-118/01, ECLI:EU:T:2003:217, body 117 a 118; rozsudek Soudního dvora ze dne 24. října 2013, Land Burgenland v. Komise, spojené věci C-214/12 P, C-215/12 P a C-223/12 P, ECLI:EU:C:2013:682, bod 94). Použitím slova „otevřené“ nicméně není učiněn odkaz na zvláštní řízení podle směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/24/EU ze dne 26. února 2014 o udělování koncesí a o zrušení směrnice 2004/18/ES, ani podle směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/25/EU ze dne 26. února 2014 o zadávání zakázek subjekty působícími v odvětví vodního hospodářství, energetiky, dopravy a poštovních služeb a o zrušení směrnice 2004/17/ES. Z tohoto důvodu se slovo „soutěžní“ jeví jako vhodnější. Nemá za cíl odchýlit se od hmotněprávních podmínek stanovených judikaturou.

⁽¹⁴⁷⁾ Rozsudek Soudního dvora ze dne 7. prosince 2000, Telaustria, C-324/98, ECLI:EU:C:2000:669, bod 62; rozsudek Soudního dvora ze dne 3. prosince 2001, Bent Mousten Vestergaard, C-59/00, ECLI:EU:C:2001:654, bod 20. Viz též interpretační sdělení Komise o právních předpisech Společenství použitelných pro zadávání zakázek, na které se plně nebo částečně nevztahují směrnice o zadávání veřejných zakázek (Úř. věst. C 179, 1.8.2006, s. 2).

93. Používání a dodržování postupů podle směrnic o zadávání veřejných zakázek ⁽¹⁴⁸⁾ lze považovat za postačující pro vyhovění výše uvedeným požadavkům za předpokladu, že jsou splněny všechny podmínky pro používání příslušného řízení. Neplatí to v případě zvláštních okolností, při nichž není možné stanovit tržní cenu, např. v případě uplatnění vyjednávacího řízení bez zveřejnění oznámení o zakázce. Je-li podána pouze jedna nabídka, dané řízení by obvykle nebylo postačující k zajištění tržní ceny, ledaže i) koncepce daného řízení poskytuje obzvláště silné záruky zajišťující skutečnou a účinnou hospodářskou soutěž a není zřejmé, že věrohodnou nabídku by byl reálně schopen předložit pouze jediný subjekt nebo ii) orgány veřejné moci prostřednictvím dodatečných prostředků ověří, že výsledek odpovídá tržní ceně.
94. Nabídkové řízení na prodej majetku, zboží nebo služeb je bezpodmínečné, pokud obecně může majetek, zboží a služby, které mají být prodány, získat a pro vlastní účely používat potenciální kupující, bez ohledu na to, zda vykonává určité obchodní činnosti, či nikoli. Jestliže existuje podmínka, že kupující musí ve prospěch orgánů veřejné moci nebo v obecném veřejném zájmu převzít zvláštní závazky, které by soukromý prodejce nevyžadoval, – jiné než závazky vyplývající z obecného vnitrostátního práva nebo z rozhodnutí orgánů územního plánování – nelze nabídkové řízení pokládat za bezpodmínečné.
95. Pokud veřejnoprávní subjekty prodávají majetek, zboží a služby, měla by být jediným relevantním kritériem při výběru kupujícího nejvyšší cena ⁽¹⁴⁹⁾, přičemž se přihlédne rovněž k požadovaným smluvním ujednáním (např. záruce prodávajícího nebo jiným poprodejním závazkům). V úvahu by se měly brát pouze věrohodné ⁽¹⁵⁰⁾ a závazné nabídky ⁽¹⁵¹⁾.
96. Jestliže veřejnoprávní subjekty pořizují majetek, zboží a služby, jakékoli zvláštní podmínky spojené s nabídkovým řízením by měly být nediskriminačně, úzce a objektivně spojeny s předmětem a konkrétním ekonomickým cílem zakázky. Měly by umožnit, aby ekonomicky nejvýhodnější nabídka odpovídala tržní hodnotě. Proto by měla být kritéria stanovena tak, aby umožňovala účinně konkurenční nabídkové řízení, které úspěšnému uchazeči ponechává pouze běžný výnos. V praxi to znamená využívání nabídkových řízení, která v nabídce přikládají značnou váhu složce „cena“ nebo která jinak pravděpodobně umožní dosáhnout soutěžního výsledku (např. určitá reverzní nabídková řízení s dostatečně jasnými kritérii pro zadání).
- 4.2.3.2. Zjištění, zda je transakce v souladu s tržními podmínkami, na základě referenčního srovnávání nebo jiných metod ocenění
97. Realizování transakce na základě nabídkového řízení nebo za rovnocenných podmínek je přímým a konkrétním důkazem jejího souladu s tržními podmínkami. Pokud však transakce nebyla realizována na základě nabídkového řízení nebo pokud zásah veřejnoprávních subjektů není rovnocenný zásahu soukromých subjektů, automaticky to neznamená, že transakce není v souladu s tržními podmínkami ⁽¹⁵²⁾. V takových případech lze soulad s tržními podmínkami ještě posoudit pomocí i) referenčního srovnávání nebo ii) jiných metod ocenění ⁽¹⁵³⁾.

⁽¹⁴⁸⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/24/EU ze dne 26. února 2014 o zadávání veřejných zakázek a o zrušení směrnice 2004/18/ES; směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/25/EU ze dne 26. února 2014 o zadávání zakázek subjekty působícími v odvětví vodního hospodářství, energetiky, dopravy a poštovních služeb a o zrušení směrnice 2004/17/ES.

⁽¹⁴⁹⁾ Rozsudek Tribunálu ze dne 28. února 2012, Land Burgenland a Rakousko v. Komise, spojené věci T-268/08 a T-281/08, ECLI:EU:T:2012:90, bod 87.

⁽¹⁵⁰⁾ V závislosti na okolnostech daného případu může být věrohodná i nevyžádaná nabídka, zejména tehdy, je-li nabídka závazná (viz rozsudek Tribunálu ze dne 13. prosince 2011, Konsum Nord v. Komise, T-244/08, EU:T:2011:732, body 73, 74 a 75).

⁽¹⁵¹⁾ Například pouhá oznámení bez právně závazných požadavků by v nabídkovém řízení v úvahu brána nebyla; viz rozsudek Tribunálu ze dne 28. února 2012, Land Burgenland a Rakousko v. Komise, spojené věci T-268/08 a T-281/08, ECLI:EU:T:2012:90, bod 87; a rozsudek Tribunálu ze dne 13. prosince 2011 ve věci Konsum Nord v. Komise, T-244/08, ECLI:EU:T:2011:732, body 67 a 75).

⁽¹⁵²⁾ Viz rozsudek Tribunálu ze dne 12. června 2014, Sarc v. Komise, T-488/11, ECLI:EU:T:2014:497, bod 98.

⁽¹⁵³⁾ Je-li tržní cena stanovena prostřednictvím rovnocenných transakcí nebo transakcí na základě nabídkových řízení, nelze tyto výsledky zpochybnit jinými metodami ocenění – například nezávislými posudky (viz rozsudek Soudního dvora ze dne 24. října 2013, Land Burgenland a Rakousko v. Komise, spojené věci C-214/12 P, C-215/12 P a C-223/12 P, ECLI:EU:C:2013:682, body 94 a 95).

i) Referenční srovnávání

98. To, zda je transakce v souladu s tržními podmínkami, lze posoudit na základě podmínek, za nichž uskutečnily srovnatelné transakce srovnatelné soukromé subjekty ve srovnatelné situaci (referenční srovnávání).
99. Při stanovování vhodné referenční hodnoty je nutné věnovat obzvláštní pozornost kategorii dotyčného subjektu (např. holdingová skupina, spekulativní fond nebo dlouhodobý investor, který se snaží zajistit zisk v dlouhodobějším horizontu), druhu dotyčné transakce (např. kapitálová účast nebo transakce týkající se dluhových nástrojů) a dotčenému trhu nebo trhům (např. finanční trhy, rychle rostoucí trhy technologií, trhy veřejných služeb nebo trhy pro infrastrukturu). Došlo-li k významným hospodářským změnám, obzvláště důležité je také načasování transakcí. V příslušných případech může být třeba upravit dostupná tržní měřítka podle konkrétních rysů dané státní transakce (např. situace podniku-příjemce a situace na relevantním trhu) ⁽¹⁵⁴⁾. Referenční srovnávání nemusí být vhodnou metodou ke zjištění tržních cen v případě, kdy dostupné referenční hodnoty nejsou stanoveny s ohledem na aspekty trhu nebo kdy jsou stávající ceny významně narušeny veřejnými zásahy.
100. Referenční srovnávání často nestanoví jednu „přesnou“ referenční hodnotu, nýbrž spíše řadu možných hodnot, a to posouzením souboru srovnatelných transakcí. Je-li cílem ocenění posoudit, zda je zásah státu v souladu s tržními podmínkami, je obvykle vhodné posoudit měřítka orientovaná na středovou hodnotu, jako je průměr nebo medián souboru srovnatelných transakcí.

ii) Jiné metody ocenění

101. Skutečnost, zda je transakce v souladu s tržními podmínkami, lze rovněž zjistit na základě na základě obecně přijímané standardní metody ocenění ⁽¹⁵⁵⁾. Tato metoda musí být založena na dostupných objektivních, ověřitelných a spolehlivých údajích ⁽¹⁵⁶⁾, jež by měly být dostatečně podrobné a měly by zohledňovat hospodářskou situaci v době, kdy bylo o transakci rozhodnuto, s přihlédnutím k úrovni rizika a budoucím očekáváním ⁽¹⁵⁷⁾. V závislosti na hodnotě transakce by se měla spolehlivost ocenění obvykle potvrdit provedením analýzy citlivosti, která posuzuje různé obchodní scénáře, vypracovává pohotovostní plány a porovnává výsledky alternativních metod ocenění. Je-li transakce odložena a je-li nutné vzít v úvahu nejnovější změny tržních podmínek, může být zapotřebí nové ocenění (*ex ante*).
102. Obecně přijímanou standardní metodou stanovení (roční) návratnosti investic je výpočet vnitřní míry návratnosti ⁽¹⁵⁸⁾. Investiční rozhodnutí lze posoudit rovněž z hlediska jeho čisté současné hodnoty ⁽¹⁵⁹⁾, což ve většině případů přináší výsledky rovnocenné vnitřní míře návratnosti ⁽¹⁶⁰⁾. Za účelem posouzení, zda se investice

⁽¹⁵⁴⁾ Viz rozsudek Soudu prvního stupně ze dne 6. března 2003, Westdeutsche Landesbank Girozentrale a Land Nordrhein-Westfalen v. Komise, spojené věci T-228/99 a T-233/99, ECLI:EU:T:2003:57, bod 251.

⁽¹⁵⁵⁾ Viz rozsudek Soudu prvního stupně ze dne 29. března 2007, Scott v. Komise, T-366/00, ECLI:EU:T:2007:99, bod 134; a rozsudek Soudního dvora ze dne 16. prosince 2010, Seydaland Vereinigte Agrarbetriebe, C-239/09, ECLI:EU:C:2010:778, bod 39.

⁽¹⁵⁶⁾ Viz rozsudek Soudu prvního stupně ze dne 16. září 2004, Valmont Nederland BV v. Komise, T-274/01, ECLI:EU:T:2004:266, bod 71.

⁽¹⁵⁷⁾ Viz rozsudek Soudu prvního stupně ze dne 29. března 2007, Scott v. Komise, T-366/00, ECLI:EU:T:2007:99, bod 158.

⁽¹⁵⁸⁾ Vnitřní míra návratnosti nevychází z účetních zisků v daném roce, ale zohledňuje budoucí peněžní toky, jejichž příjem investor očekává po celou dobu životnosti investice. Je definována jako diskontní sazba, při níž se čistá současná hodnota peněžních toků rovná nule.

⁽¹⁵⁹⁾ Čistá současná hodnota je rozdíl mezi kladným a záporným peněžním tokem během doby životnosti investice, který je diskontován pomocí průměrné návratnosti (kapitálovými náklady).

⁽¹⁶⁰⁾ Mezi čistou současnou hodnotou a vnitřní mírou návratnosti existuje úplná korelace v případě, že se vnitřní míra návratnosti rovná alternativním nákladům investora. Je-li čistá současná hodnota investice kladná, znamená to, že projekt má vnitřní míru návratnosti, která přesahuje požadovanou návratnost (alternativní náklady investora). V tomto případě stojí za to investici uskutečnit. Je-li čistá současná hodnota projektu požadované návratnosti. V tomto případě je nepodstatné, zda investor provede danou investici, nebo investuje jinde. Je-li čistá současná hodnota záporná, je vnitřní míra návratnosti nižší než kapitálové náklady. Investice není dostatečně výnosná, jelikož jinde existují lepší alternativy. Pokud vnitřní míra návratnosti a čistá současná hodnota vedou k rozdílným investičním rozhodnutím (takovýto rozdílný výsledek může nastat zejména u projektů, které se navzájem vylučují), měla by se v souladu s tržní praxí upřednostnit metoda čisté současné hodnoty, ledaže by existovala významná nejistota ohledně vhodné diskontní sazby.

uskutečnila za tržních podmínek, je nutno porovnat návratnost investice s běžnou očekávanou tržní návratností. Běžnou očekávanou návratnost (nebo kapitálové náklady investice) lze vymezit jako průměrnou očekávanou návratnost, kterou trh vyžaduje u investice na základě obecně uznávaných kritérií, zejména rizika investice, s přihlédnutím k finanční situaci společnosti a konkrétní charakteristice odvětví, regionu nebo země. Nelze-li přiměřeně očekávat běžnou návratnost, pak by se investice s největší pravděpodobností za tržních podmínek neuskutečnila. Obecně platí, že čím rizikovější je projekt, tím vyšší návratnost budou poskytovatelé finančních prostředků požadovat, tj. tím vyšší budou kapitálové náklady.

103. Vhodná metoda ocenění může záviset na situaci na trhu ⁽¹⁶¹⁾, dostupnosti údajů nebo druhu transakce. Zatímco například investor usiluje o dosažení zisku investováním do podniků (v tomto případě bude pravděpodobně nejvhodnější metodou vnitřní míra návratnosti nebo čistá současná hodnota), věřitel se snaží dosáhnout uhrazení dlužných částek (jistiny a případných úroků) dlužníkem ve smluvně a zákonem stanovené lhůtě ⁽¹⁶²⁾ (v tomto případě může být vhodnější ocenění kolaterálu, např. hodnoty aktiv). V případě prodeje pozemků je v zásadě uspokojivé ocenění provedené nezávislým odborníkem před jednáním o prodeji, které stanoví tržní hodnotu na základě obecně přijímaných tržních ukazatelů a norem oceňování ⁽¹⁶³⁾.
104. Metody stanovení vnitřní míry návratnosti nebo čisté současné hodnoty investice obvykle nevedou k jedné přesné hodnotě, kterou by bylo možno uznat, nýbrž spíše k řadě možných hodnot (v závislosti na ekonomických, právních a jiných konkrétních okolnostech transakce obsažených v metodě ocenění). Je-li cílem ocenění posoudit, zda je zásah státu v souladu s tržními podmínkami, je obvykle vhodné posoudit měřítko orientovaná na středovou hodnotu, jako je průměr nebo medián souboru srovnatelných transakcí.
105. Obezřetné subjekty v tržním hospodářství své zásahy obvykle posuzují pomocí několika různých metod (např. výpočty čisté současné hodnoty se ověřují referenčním srovnáváním), tak aby se odhady potvrdily. Různé metody vedoucí k téže hodnotě poskytnou další údaj pro zjištění skutečné tržní ceny. Při posuzování, zda je transakce v souladu s tržními podmínkami, se proto bude existence doplňkových metod ocenění, jež vzájemně potvrzují zjištěný výsledek, považovat za pozitivní ukazatel.

4.2.3.3. Srovnávací analýza v případě předchozí ekonomické účasti v dotyčném podniku

106. Při posuzování, zda je transakce v souladu s tržními podmínkami, je třeba vzít v úvahu skutečnost, že dotyčný veřejnoprávní subjekt měl předchozí ekonomickou účast v určitém podniku – za předpokladu, že takovou předchozí účast mohl mít srovnatelný soukromý subjekt (např. ve funkci akcionáře podniku) ⁽¹⁶⁴⁾.
107. Předchozí účast je za účelem použití kritéria subjektu v tržním hospodářství nutno posoudit na základě srovnávacích scénářů. Například v případě zásahu ve veřejném podniku v obtížích týkajícího se vlastního kapitálu či dluhu je třeba očekávanou návratnost takovéto investice srovnat s očekávanou návratností podle srovnávacího scénáře založeného na likvidaci podniku. Vede-li tato likvidace k vyšším výnosům nebo nižším

⁽¹⁶¹⁾ Například v případě likvidace společnosti může být nejvhodnější metodou ocenění založené na likvidační hodnotě nebo na hodnotě majetku.

⁽¹⁶²⁾ Viz například rozsudek Soudního dvora ze dne 29. dubna 1999, Španělsko v. Komise, C-342/96, ECLI:EU:C:1999:210, bod 46; a rozsudek Soudního dvora ze dne 29. června 1999, DMTransport, C-256/97, ECLI:EU:C:1999:332, bod 24.

⁽¹⁶³⁾ Není-li srovnávací metoda (referenční srovnávání) vhodná a jiné obecně přijímané metody nestanoví (jak se zdá) přesnou hodnotu pozemků, lze použít alternativní metodu, například metodu ocenění Vergleichspreissystem navrženou Německem (která byla schválena pro zemědělskou a lesní půdu v rozhodnutí Komise o státní podpoře SA.33167 – Navrhovaná alternativní metoda ocenění zemědělské a lesní půdy v Německu při prodeji orgány veřejné moci (Úř. věst. C 43, 15.2.2013, s. 7)). K omezení jiných metod viz rozsudek Soudního dvora ze dne 16. prosince 2010, Seydaland Vereinigte Agrarbetriebe, C-239/09, ECLI:EU:C:2010:778, bod 52.

⁽¹⁶⁴⁾ Viz rozsudek Soudního dvora ze dne 3. dubna 2014, ING Groep NV, C-224/12 P, ECLI:EU:C:2014:213, body 29 až 37. Předchozí účast by však neměla být zohledněna, pokud vyplývá z opatření, které by po celkovém posouzení všech jeho stránek nemohlo být provedeno soukromým investorem snažícím se o zisk (rozsudek Soudního dvora ze dne 24. října 2013, Land Burgenland v. Komise, spojené věci C-214/12 P, C-215/12 P a C-223/12 P, ECLI:EU:C:2013:682, body 52 až 61).

ztrátám, zvolil by obezřetný subjekt v tržním hospodářství tuto možnost ⁽¹⁶⁵⁾. Za tímto účelem by náklady likvidace, které je nutno vzít v úvahu, neměly zahrnovat náklady spojené s povinnostmi orgánů veřejné moci, nýbrž pouze náklady, které by vynaložil racionálně jednající subjekt v tržním hospodářství ⁽¹⁶⁶⁾, rovněž s přihlédnutím k vývoji sociálního, ekonomického a environmentálního kontextu, v němž působí ⁽¹⁶⁷⁾.

4.2.3.4. Zvláštní aspekty při zjišťování, zda jsou podmínky úvěrů a záruk v souladu s tržními podmínkami

108. Stejně jako jakékoli jiné transakce mohou i úvěry a záruky poskytnuté veřejnoprávními subjekty (včetně veřejných podniků) zahrnovat státní podporu, nejsou-li v souladu s tržními podmínkami.
109. Co se týče záruk, obvykle je třeba analyzovat trojstranný vztah mezi veřejnoprávním subjektem v roli ručitele, dlužníkem a věřitelem ⁽¹⁶⁸⁾. Ve většině případů může podpora existovat pouze na úrovni dlužníka, jelikož mu státní záruka může poskytnout výhodu v tom, že mu umožní získat úvěr s úrokovou sazbou, kterou by bez záruky nebylo možné na trhu získat ⁽¹⁶⁹⁾ (nebo získat úvěr v situaci, kdy by výjimečně nebylo možné na trhu získat úvěr při jakékoli úrokové sazbě). Za určitých zvláštních podmínek však může poskytnutí veřejné záruky zahrnovat podporu i pro věřitele, zejména tehdy, je-li záruka poskytnuta *ex post* s ohledem na existující závazek mezi věřitelem a dlužníkem, není-li zajištěn úplný převod výhody na dlužníka ⁽¹⁷⁰⁾ nebo použije-li se úvěr s poskytnutou zárukou na zaplacení jiného úvěru, na nějž záruka poskytnuta nebyla ⁽¹⁷¹⁾.
110. Jakákoli záruka, která je poskytnuta za příznivějších podmínek, než jsou tržní podmínky, s ohledem na hospodářskou situaci dlužníka, poskytuje tomuto dlužníkovi výhodu (jelikož ten hradí poplatek, který nezohledňuje náležitě riziko, jež přebírá ručitel) ⁽¹⁷²⁾. Neomezené záruky nejsou obecně v souladu s běžnými tržními podmínkami. To platí rovněž pro implicitní záruky vyplývající z odpovědnosti státu za dluhy podniků v platební neschopnosti, na které se nevztahuje obecná právní úprava týkající se konkurzního řízení ⁽¹⁷³⁾.
111. Neexistují-li konkrétní tržní údaje o dané dluhové transakci, lze soulad dluhového nástroje s tržními podmínkami zjistit na základě porovnání se srovnatelnými tržními transakcemi (tj. pomocí referenčního srovnávání). V případě úvěrů a záruk lze například informace o nákladech určitého podniku na financování získat z jiných (nedávných) úvěrů, které si tento podnik vzal, z výnosů z dluhopisů vydaných tímto podnikem nebo z rozpětí swapů úvěrového selhání u dotyčného podniku. Srovnatelnými tržními transakcemi mohou být rovněž podobné úvěrové/záruční transakce, které uskutečnil vzorek společností použitých pro srovnání, dluhopisy vydané vzorkem společností použitých pro srovnání nebo rozpětí swapů úvěrového selhání u vzorku společností použitých pro srovnání. Nelze-li v případě záruk zjistit odpovídající cenové měřítko na finančních

⁽¹⁶⁵⁾ V tomto smyslu viz rozsudek Soudu prvního stupně ze dne 12. prosince 2000, *Alitalia v. Komise*, T-296/97, ECLI:EU:T:2000:289; nebo rozsudek Soudního dvora ze dne 24. ledna 2013, *Frucona v. Komise*, C-73/11 P, ECLI:EU:C:2013:32, body 79 a 80.

⁽¹⁶⁶⁾ Rozsudek Soudního dvora ze dne 28. ledna 2003, *Německo v. Komise*, C-334/99, ECLI:EU:C:2003:55, bod 140.

⁽¹⁶⁷⁾ Rozsudek Tribunálu ze dne 11. září 2012, *Corsica Ferries France SAS v. Komise*, T-565/08, ECLI:EU:T:2012:415, body 79 až 84, potvrzeno v odvolacím řízení, viz rozsudek Soudního dvora ze dne 4. září 2014, *SNCM a Francie v. Komise*, spojené věci C-533/12 P a C-536/12 P, ECLI:EU:C:2014:2142, body 40 a 41. Soudy v této věci potvrdily, že z dlouhodobého ekonomického hlediska může být pro soukromé investory, zejména větší skupiny společností, účelné proplacení dodatečného odstupného (například v zájmu zachování dobré pověsti značky skupiny). V konkrétním případě, kdy je zapotřebí ochrana pověsti, je však třeba důkladně prokázat, že je proplacení dodatečného odstupného nezbytné, a rovněž je třeba prokázat, že tyto platby představují ustálenou praxi mezi soukromými společnostmi v podobných situacích (pouhé příklady nepostačují).

⁽¹⁶⁸⁾ Pokud jde o informace o posouzení, které je nutno provést s ohledem na možné poskytnutí státní podpory ve formě záruky, viz rovněž sdělení Komise o použití článků 87 a 88 Smlouvy o ES na státní podpory ve formě záruk (Úř. věst. C 155, 20.6.2008, s. 10). Uvedené sdělení není nahrazeno tímto sdělením.

⁽¹⁶⁹⁾ Viz rozsudek Soudního dvora ze dne 8. prosince 2011, *Residex Capital v. Gemeente Rotterdam*, C-275/10, ECLI:EU:C:2011:814, bod 39.

⁽¹⁷⁰⁾ Viz rozsudek Soudního dvora ze dne 19. března 2015, *OTP Bank Nyrt v. Magyar Állam a další*, C-672/13, ECLI:EU:C:2015:185.

⁽¹⁷¹⁾ Viz rozsudek Soudního dvora ze dne 8. prosince 2011, *Residex Capital v. Gemeente Rotterdam*, C-275/10, ECLI:EU:C:2011:814, bod 42.

⁽¹⁷²⁾ Viz rozsudek Soudního dvora ze dne 3. dubna 2014, *Francie v. Komise*, C-559/12 P, ECLI:EU:C:2014:217, bod 96.

⁽¹⁷³⁾ Viz rozsudek Soudního dvora ze dne 3. dubna 2014, *Francie v. Komise*, C-559/12 P, ECLI:EU:C:2014:217, bod 98.

tržích, měly by se celkové finanční náklady na úvěr s poskytnutou zárukou, včetně úrokové sazby u úvěru a záruční prémie, porovnat s tržní cenou podobného úvěru, na nějž záruka poskytnuta není. Metody referenčního srovnávání mohou být doplněny metodami ocenění založenými na návratnosti kapitálu ⁽¹⁷⁴⁾.

112. Aby se usnadnilo posuzování, zda je určité opatření v souladu s kritériem subjektu v tržním hospodářství, vypracovala Komise náhradní ukazatele, jež mají pomoci zjistit, zda se u úvěrů a záruk jedná o podporu.
113. V případě úvěrů je metoda výpočtu referenční sazby, která by měla sloužit jako náhrada tržní ceny v případech, kdy není snadné určit srovnatelné tržní transakce (s větší pravděpodobností to platí pro transakce zahrnující omezené částky a/nebo transakce za účasti malých a středních podniků), stanovena ve sdělení o referenčních sazbách ⁽¹⁷⁵⁾. Je třeba připomenout, že tato referenční sazba představuje pouze náhradu ⁽¹⁷⁶⁾. Pokud se srovnatelné transakce obvykle uskutečňují za nižší cenu, než je cena, kterou udává náhradní referenční sazba, může mít členský stát za to, že tržní cenu představuje tato nižší cena. Jestliže na druhé straně stejná společnost uskutečnila v nedávné době podobné transakce s vyšší cenou, než je referenční sazba, a její finanční situace a tržní prostředí se významně nezměnily, nemusí v daném případě referenční sazba představovat platnou náhradu tržní sazby.
114. V případě záruk vypracovala Komise podrobné pokyny k náhradám (a k nevyvratitelným domněnkám (tzv. safe harbours) pro malé a střední podniky) ve sdělení o zárukách ⁽¹⁷⁷⁾. Podle uvedeného sdělení je k vyloučení existence podpory obvykle dostačující to, že dlužník nemá finanční potíže, že záruka je vázána na konkrétní transakci, že věřitel nese část rizika a že dlužník platí za záruku tržně orientovanou cenu.

4.3. Nepřímá výhoda

115. Zvýhodněny mohou být i jiné podniky než ty, na něž jsou přímo převedeny státní prostředky (nepřímá výhoda) ⁽¹⁷⁸⁾. Opatření může rovněž představovat přímou výhodu pro podnik, který je příjemcem podpory, a současně nepřímou výhodu pro ostatní podniky, například podniky, které působí na následujících úrovních činnosti ⁽¹⁷⁹⁾. Příímým příjemcem výhody může být podnik nebo subjekt (fyzická či právnická osoba) nevykonávající žádnou hospodářskou činnost ⁽¹⁸⁰⁾.
116. Tyto nepřímé výhody je třeba odlišovat od pouhých vedlejších hospodářských účinků, které jsou vlastní téměř všem opatřením státní podpory (např. v důsledku zvýšení výstupu). Za tímto účelem je nutno předvídatelné dopady opatření posoudit z hlediska *ex ante*. Nepřímá výhoda existuje, je-li opatření navrženo tak, aby vedlejší účinky nasměrovalo na identifikovatelné podniky nebo skupiny podniků. Tak je tomu například tehdy, je-li přímá podpora z faktického nebo právního hlediska podmíněna pořízením zboží nebo služeb, které poskytují pouze určité podniky (např. pouze podniky usazené v určitých oblastech) ⁽¹⁸¹⁾.

⁽¹⁷⁴⁾ Například prostřednictvím RAROC (kapitálová návratnost přizpůsobená riziku), což je to, co věřitelé a investoři požadují za poskytnutí financí s podobným referenčním rizikem a splatností podniku působícímu v téže odvětví.

⁽¹⁷⁵⁾ Viz sdělení Komise o revizi metody stanovování referenčních a diskontních sazeb (Úř. věst. C 14, 19.1.2008, s. 6). V případě podřízených úvěrů, na něž se sdělení o referenčních sazbách nevztahuje, lze použít metodiku vyloženou v rozhodnutí Komise ze dne 11. prosince 2008 o státní podpoře N55/2008, GA/EFRE Nachrangdarlehen (Úř. věst. C 9, 14.1.2009, s. 1).

⁽¹⁷⁶⁾ Pokud však nařízení Komise nebo rozhodnutí Komise o režimech podpor odkazují pro účely určení výše podpory na referenční sazbu, bude ji Komise považovat za stanovené měřítko neexistence podpory (safe-harbour).

⁽¹⁷⁷⁾ Sdělení Komise o použití článků 87 a 88 Smlouvy o ES na státní podpory ve formě záruk (Úř. věst. C 155, 20.6.2008, s. 10).

⁽¹⁷⁸⁾ Rozsudek Soudního dvora ze dne 19. září 2000, Německo v. Komise, C-156/98, ECLI:EU:C:2000:467, body 26 a 27; rozsudek Soudního dvora ze dne 28. července 2011, Mediaset SpA v. Komise, C-403/10 P, ECLI:EU:C:2011:533, body 73 až 77; rozsudek Soudního dvora ze dne 13. června 2002, Nizozemsko v. Komise, C-382/99, ECLI:EU:C:2002:363, bod 60 až 66; viz rovněž rozsudek Soudu prvního stupně ze dne 4. března 2009, Itálie v. Komise, T-424/05, ECLI:EU:T:2009:49, body 136 až 147. Viz rovněž čl. 107 odst. 2 písm. a) Smlouvy.

⁽¹⁷⁹⁾ Je-li zprostředkující podnik pouhým nástrojem k přenesení výhody na příjemce a žádnou výhodu si neoponechává, neměl by se obvykle považovat za příjemce státní podpory.

⁽¹⁸⁰⁾ Rozsudek Soudního dvora ze dne 19. září 2000, Německo v. Komise, C-156/98, ECLI:EU:C:2000:467, body 26 a 27; rozsudek Soudního dvora ze dne 28. července 2011, Mediaset SpA v. Komise, C-403/10 P, ECLI:EU:C:2011:533, bod 81.

⁽¹⁸¹⁾ Naopak pouze vedlejší ekonomický účinek ve formě vyššího výstupu (který nepředstavuje nepřímou podporu) může být shledán, je-li podpora pouze rozdělována prostřednictvím určitého podniku (např. finančního zprostředkovatele), který ji plně přenáší na příjemce podpory.

5. SELEKTIVITA

5.1. Obecné zásady

117. Aby určité opatření státu spadalo do oblasti působnosti čl. 107 odst. 1 Smlouvy, musí zvýhodňovat „určité podniky nebo určitá odvětví výroby“. Do pojmu podpora proto nespádají všechna opatření, která zvýhodňují hospodářské subjekty, nýbrž pouze ta, která selektivně zvýhodňují určité podniky nebo kategorie podniků či určitá hospodářská odvětví.
118. Opatření s čistě obecnou platností, která nezvýhodňují pouze určité podniky nebo pouze určitá odvětví výroby, do oblasti působnosti čl. 107 odst. 1 Smlouvy nespádají. Judikatura však objasnila, že dokonce i intervence, které jsou na první pohled použitelné pro podniky obecně, mohou být do určité míry selektivní, a tudíž být považovány za opatření určená ke zvýhodnění určitých podniků nebo určitých odvětví výroby ⁽¹⁸²⁾. Důvodem pro vyvození závěru, že státní opatření představuje obecné opatření hospodářské politiky, není vysoký počet způsobilých podniků (k nimž mohou dokonce patřit všechny podniky v daném odvětví), ani rozmanitost a velikost odvětví, do nichž tyto podniky náležejí, pokud iniciativu nemohou využít všechna hospodářská odvětví ⁽¹⁸³⁾. Skutečnost, že podpora není zaměřena na jednoho nebo více předem určených konkrétních příjemců, ale že podléhá sadě objektivních kritérií, na jejichž základě může být v rámci předem určených celkových rozpočtových prostředků udělena neomezenému počtu příjemců, kteří nejsou zpočátku jednotlivě identifikováni, nepostačuje ke zpochybnění selektivní povahy opatření ⁽¹⁸⁴⁾.
119. K objasnění pojmu selektivita v rámci právních předpisů v oblasti státní podpory je užitečné rozlišovat mezi věcnou a regionální selektivitou. Je rovněž vhodné poskytnout další vodítko k určitým otázkám týkajícím se konkrétně daňových (či podobných) opatření.

5.2. Věcná selektivita

120. Věcná selektivita opatření znamená, že se opatření vztahuje pouze na určité podniky (skupiny podniků) nebo určitá hospodářská odvětví v daném členském státě. Věcnou selektivitu lze zjistit z právního nebo faktického hlediska.

5.2.1. Právní a faktická selektivita

121. Právní selektivita vyplývá přímo z právních kritérií pro provedení opatření, které je oficiálně vyhrazeno pouze pro určité podniky (například: podniky určité velikosti, podniky působící v určitých odvětvích nebo podniky s určitou právní formou ⁽¹⁸⁵⁾; společnosti založené nebo nově kotované na regulovaném trhu v určitém období ⁽¹⁸⁶⁾; společnosti náležející do skupiny s určitými charakteristikami či pověřené určitými funkcemi

⁽¹⁸²⁾ Rozsudek Soudního dvora ze dne 29. června 1999, DMTransport, C-256/97, ECLI:EU:C:1999:332, bod 27; rozsudek Soudu prvního stupně ze dne 6. března 2002, Territorio Histórico de Álava – Diputación Foral de Álava et al. v. Komise, spojené věci T-127/99, T-129/99 a T-148/99, ECLI:EU:T:2002:59, bod 149.

⁽¹⁸³⁾ Viz například rozsudek Soudního dvora ze dne 17. června 1999, Belgie v. Komise, C-75/97, ECLI:EU:C:1999:311, bod 32; rozsudek Soudního dvora ze dne 8. listopadu 2001, Adria-Wien Pipeline, C-143/99, ECLI:EU:C:2001:598, bod 48.

⁽¹⁸⁴⁾ Rozsudek Soudu prvního stupně ze dne 29. září 2000, Confederación Española de Transporte de Mercancías v. Komise, T-55/99, ECLI:EU:T:2000:223, bod 40. Viz rovněž rozsudek Tribunálu ze dne 13. září 2012, Itálie v. Komise, T-379/09, ECLI:EU:T:2012:422, bod 47. Opatřením, jehož se týkala tato věc, bylo částečné osvobození od spotřební daně z motorové nafty používané k vytápění skleníků. Tribunál rozhodl, že skutečnost, že osvobození mohou využít všechny podniky, které se rozhodnou pro pěstování ve sklenících, nepostačuje ke stanovení obecné povahy opatření.

⁽¹⁸⁵⁾ Rozsudek Soudního dvora ze dne 8. září 2011, Paint Graphos a další, spojené věci C-78/08 až C-80/08, ECLI:EU:C:2011:550, bod 52.

⁽¹⁸⁶⁾ Rozsudek Soudu prvního stupně ze dne 4. září 2009, Itálie v. Komise, T-211/05, ECLI:EU:T:2009:304, bod 120; a rozsudek Soudního dvora ze dne 24. listopadu 2011, Itálie v. Komise, C-458/09 P, ECLI:EU:C:2011:769, body 59 a 60.

v rámci skupiny ⁽¹⁸⁷⁾; podniky v obtížích ⁽¹⁸⁸⁾; nebo vývozní podniky či podniky provádějící činnosti související s vývozem ⁽¹⁸⁹⁾). Faktická selektivita existuje v případech, kdy jsou sice formální kritéria pro použití opatření stanovena obecně a objektivně, struktura opatření je však taková, že jeho účinky významně zvýhodňují určitou skupinu podniků (jako v příkladech z předcházející věty) ⁽¹⁹⁰⁾.

122. Faktická selektivita může být výsledkem podmínek nebo překážek, které uloží členské státy a které určitým podnikům brání ve využití opatření. Například uplatňování daňového opatření (např. daňového zápočtu) pouze na investice přesahující určitou prahovou hodnotu (kromě nízké prahové hodnoty z důvodu správní účelnosti) může znamenat, že opatření je fakticky vyhrazeno pouze podnikům se značnými finančními prostředky ⁽¹⁹¹⁾. Opatření, které poskytuje určité výhody jen na krátké období, může být rovněž fakticky selektivní ⁽¹⁹²⁾.

5.2.2. Selektivita vyplývající z volného uvážení ve správní praxi

123. Obecná opatření, která se *prima facie* vztahují na všechny podniky, avšak jsou omezena posuzovací pravomocí veřejné správy, jsou selektivní ⁽¹⁹³⁾. Tak je tomu tehdy, nevede-li splnění daných kritérií automaticky k nároku na opatření.
124. Orgány veřejné správy mají při uplatňování opatření posuzovací pravomoc zejména tehdy, jsou-li kritéria pro poskytnutí podpory zformulována velmi obecným nebo neurčitým způsobem, který při posuzování nutně poskytuje prostor pro uvážení. Daňová správa může například změnit podmínky pro přiznání daňové úlevy podle charakteristik investičního projektu, který jí byl předložen k posouzení. Také pokud má daňová správa široký prostor pro uvážení při určování příjemců nebo podmínek, za nichž se daňové zvýhodnění přiznává na základě kritérií nesouvisejících s daňovým systémem (jako je zachování zaměstnanosti), musí se výkon této posuzovací pravomoci pokládat za zvýhodnění „určitých podniků nebo určitých odvětví výroby“ ⁽¹⁹⁴⁾.
125. Skutečnost, že daňová úleva vyžaduje předchozí správní povolení, automaticky neznamená, že představuje selektivní opatření. Není tomu tak, pokud je předchozí správní povolení založeno na objektivních, nediskriminačních a předem známých kritériích, která vymezují rámec pro výkon posuzovací pravomocí veřejné správy. Takovýto režim předchozího správního povolení musí rovněž spočívat na procesním systému, který je snadno přístupný a zaručuje zúčastněným stranám, že jejich žádost bude projednána v přiměřené lhůtě, objektivně a nestranně, přičemž případné zamítnutí žádosti o povolení bude přezkoumatelné v rámci soudního nebo kvazisoudního řízení ⁽¹⁹⁵⁾.

⁽¹⁸⁷⁾ Rozsudek Soudního dvora ze dne 22. června 2006, *Belgie a Forum 187 v. Komise*, spojené věci C-182/03 a C-217/03, ECLI:EU:C:2006:416, bod 122.

⁽¹⁸⁸⁾ Rozsudek Tribunálu ze dne 4. února 2016, *Heitkamp Bauholding v. Komise*, T-287/11, ECLI:EU:T:2016:60, bod 129 a následující body.

⁽¹⁸⁹⁾ Rozsudek Soudního dvora ze dne 10. prosince 1969, *Komise v. Francie*, spojené věci 6 a 11/69, ECLI:EU:C:1969:68, bod 3; rozsudek Soudního dvora ze dne 7. června 1988, *Řecko v. Komise*, 57/86, ECLI:EU:C:1988:284, bod 8; rozsudek Soudního dvora ze dne 15. července 2004, *Španělsko v. Komise*, C-501/00, ECLI:EU:C:2004:438, bod 92.

⁽¹⁹⁰⁾ Tak tomu bylo v rozsudku Soudního dvora ze dne 15. listopadu 2011, *Komise a Španělsko v. Government of Gibraltar a Spojené království*, spojené věci C-106/09 P a C-107/09 P, ECLI:EU:C:2011:732, které se týkaly daňové reformy v Gibraltar, která fakticky zvýhodňovala společnosti „offshore“. Viz bod 101 a následující body tohoto rozsudku. Reforma zavedla systém skládající se ze tří daní použitelných na všechny společnosti v Gibraltar, a to daně z počtu zaměstnanců, daně z užívání obchodních prostor či kanceláří pro účely podnikání (BPOT) a z registračního poplatku. Povinnost platit daň z počtu zaměstnanců a BPOT by byla omezena výší 15 % ze zisku. Soud konstatoval, že tato kombinace daní vylučuje jakékoli zdanění společností „offshore“, poněvadž ty nemají žádný daňový základ, jelikož v Gibraltar nemají zaměstnance ani obchodní prostory či kanceláře.

⁽¹⁹¹⁾ Viz například rozsudek Soudu prvního stupně ze dne 6. března 2002, *Ramondin SA a Ramondín Cápsulas SA v. Komise*, spojené věci T-92/00 a 103/00, ECLI:EU:T:2002:61, bod 39.

⁽¹⁹²⁾ Rozsudek Soudu prvního stupně ze dne 12. září 2007, *Itálie a Brandt Italia v. Komise*, spojené věci T-239/04 a T-323/04, ECLI:EU:T:2007:260, bod 66; rozsudek Soudu prvního stupně ze dne 4. září 2009, *Itálie v. Komise*, T-211/05, ECLI:EU:T:2009:304, bod 120; rozsudek Soudního dvora ze dne 24. listopadu 2011, *Itálie v. Komise*, C-458/09 P, ECLI:EU:C:2011:769, body 59 a 60.

⁽¹⁹³⁾ Viz rozsudek Soudního dvora ze dne 29. června 1999, *DMTransport*, C-256/97, ECLI:EU:C:1999:332, bod 27.

⁽¹⁹⁴⁾ Viz rozsudek Soudního dvora ze dne 18. července 2013, *P Oy*, C-6/12, ECLI:EU:C:2013:525, bod 27.

⁽¹⁹⁵⁾ Viz rozsudek Soudního dvora ze dne 12. července 2001, *Smits a Peerbooms*, C-157/99, ECLI:EU:C:2001:404, bod 90; rozsudek Soudního dvora ze dne 3. června 2010, *Sporting Exchange Ltd, trading 'Betfair' v. Minister van Justitie*, C-203/08, ECLI:EU:C:2010:307, bod 50.

5.2.3. Posouzení věcné selektivity u opatření snižujících běžné výdaje podniků

126. Pokud členské státy přijmou pozitivní opatření *ad hoc*, která zvýhodňují jeden či více vymezených podniků (např. poskytnutí peněžních prostředků nebo aktiv určitým podnikům), lze obvykle snadno dospět k závěru, že tato opatření mají selektivní povahu, jelikož vyhrazují příznivé zacházení jednomu či několika málo podnikům ⁽¹⁹⁶⁾.
127. Situace je obvykle méně jasná, pokud členské státy přijmou obecnější opatření, která jsou použitelná na všechny podniky splňující určitá kritéria a která snižují náklady, jež by tyto podniky musely obvykle hradit (např. osvobození od daně nebo příspěvků na sociální zabezpečení u podniků splňujících určitá kritéria).
128. V takových případech je třeba selektivitu opatření obvykle posoudit pomocí analýzy o třech krocích. Za prvé je nutno určit referenční systém. Za druhé je třeba rozhodnout, zda dané opatření představuje odchylku od tohoto systému, jelikož rozlišuje mezi hospodářskými subjekty, které jsou vzhledem k cílům systému ve srovnatelné faktické a právní situaci. Posouzení, zda existuje takováto odchylka, je hlavním prvkem této části analýzy a umožňuje vyvodit závěr, zda je opatření *prima facie* selektivní. Jestliže dotyčné opatření odchylku od referenčního systému nepředstavuje, selektivní není. Jestliže však odchylku představuje (a je proto *prima facie* selektivní), je třeba v třetím kroku analýzy zjistit, zda je odchylka odůvodněna povahou nebo obecnou strukturou (referenčního) systému ⁽¹⁹⁷⁾. Je-li *prima facie* selektivní opatření odůvodněno povahou nebo obecnou strukturou systému, nebude se považovat za selektivní, a nebude tudíž spadat do oblasti působnosti čl. 107 odst. 1 Smlouvy ⁽¹⁹⁸⁾.
129. V určitých případech však výše uvedenou analýzu nelze použít vzhledem k praktickému účinku dotyčných opatření. Je nutno zdůraznit, že čl. 107 odst. 1 Smlouvy nerozlišuje mezi opatřeními státní podpory z hlediska jejich důvodů nebo cílů, nýbrž je vymezuje ve vztahu k jejich účinkům, bez ohledu na použitý postup ⁽¹⁹⁹⁾. To znamená, že v určitých výjimečných případech nestačí přezkoumat, zda se dané opatření odchyluje od pravidel referenčního systému, jak je vymezil dotyčný členský stát. Je třeba rovněž posoudit, zda je referenční systém vymezen důsledně, nebo zda byl naopak vymezen jednoznačně svévolným nebo předpojatým způsobem, aby zvýhodňoval určité podniky, které jsou ve srovnatelné situaci s ohledem na základní logiku dotyčného systému.
130. Ve spojených věcech C-106/09 P a C-107/09 P ⁽²⁰⁰⁾ týkajících se daňové reformy v Gibraltarů proto Soudní dvůr konstatoval, že referenční systém stanovený dotyčným členským státem byl sice založen na kritériích, která jsou sama o sobě obecné povahy, ve skutečnosti však diskriminoval mezi společnostmi, které se nacházely ve srovnatelné situaci s ohledem na cíl sledovaný daňovou reformou, což mělo za následek zvýhodnění společností „offshore“ ⁽²⁰¹⁾. V této souvislosti Soudní dvůr konstatoval, že okolnost, že společnosti „offshore“ nejsou zdaňovány, není nahodilým důsledkem dotčeného režimu, nýbrž nevyhnutelným důsledkem skutečnosti, že základy daně jsou koncipovány právě tak, aby společnosti „offshore“ postrádaly základ daně ⁽²⁰²⁾.
131. Podobné ověření může být nezbytné rovněž v určitých případech týkajících se účelových daní, kdy jisté prvky naznačují, že daň byla vymezena jednoznačně svévolným nebo předpojatým způsobem s cílem zvýhodnit určité výrobky nebo určité činnosti, které jsou ve srovnatelné situaci s ohledem na základní logiku dotyčné

⁽¹⁹⁶⁾ Viz rozsudek Soudního dvora ze dne 4. června 2015, Komise v. MOL, C-15/14 P, ECLI:EU:C:2015:362, bod 60 a následující body; stanovisko generálního advokáta Mengozziho ze dne 27. června 2013, Deutsche Lufthansa, C-284/12, ECLI:EU:C:2013:442, bod 52.

⁽¹⁹⁷⁾ Viz například rozsudek Soudního dvora ze dne 8. září 2011, Komise v. Nizozemsko, C-279/08 P, ECLI:EU:C:2011:551, bod 62; rozsudek Soudního dvora ze dne 8. listopadu 2001, Adria-Wien Pipeline, C-143/99, ECLI:EU:C:2001:598.

⁽¹⁹⁸⁾ Viz například rozsudek Soudního dvora ze dne 8. září 2011, Paint Graphos a další, spojené věci C-78/08 až C-80/08, ECLI:EU:C:2011:550, bod 49 a následující body; rozsudek Soudního dvora ze dne 29. dubna 2004, GIL Insurance, C-308/01, ECLI:EU:C:2004:252.

⁽¹⁹⁹⁾ Viz rozsudek Soudního dvora ze dne 22. prosince 2008, British Aggregates v. Komise, C-487/06 P, ECLI:EU:C:2008:757, body 85 a 89 a citovaná judikatura; rozsudek Soudního dvora ze dne 8. září 2011, Komise v. Nizozemsko, C-279/08 P, ECLI:EU:C:2011:551, bod 51; rozsudek Soudního dvora ze dne 15. listopadu 2011, Komise a Španělsko v. Government of Gibraltar a Spojené království, spojené věci C-106/09 P a C-107/09 P, ECLI:EU:C:2011:732, bod 87.

⁽²⁰⁰⁾ Rozsudek Soudního dvora ze dne 15. listopadu 2011, Komise a Španělsko v. Government of Gibraltar a Spojené království, spojené věci C-106/09 P a C-107/09 P, ECLI:EU:C:2011:732.

⁽²⁰¹⁾ Rozsudek Soudního dvora ze dne 15. listopadu 2011, Komise a Španělsko v. Government of Gibraltar a Spojené království, spojené věci C-106/09 P a C-107/09 P, ECLI:EU:C:2011:732, bod 101 a následující body.

⁽²⁰²⁾ Rozsudek Soudního dvora ze dne 15. listopadu 2011, Komise a Španělsko v. Government of Gibraltar a Spojené království, spojené věci C-106/09 P a C-107/09 P, ECLI:EU:C:2011:732, bod 106.

daně. Například ve věci Ferring ⁽²⁰³⁾ považoval Soudní dvůr za selektivní daň uloženou při přímém prodeji léčivých přípravků farmaceutickými laboratořemi, nikoli však při prodeji velkoobchodníky. Vzhledem k zvláštním skutkovým okolnostem, jako je jednoznačný cíl opatření a jeho účinky, nepřezkoumal Soudní dvůr pouze to, zda dotyčné opatření vede k odchylce od referenčního systému představovaného daní. Porovnal rovněž situaci farmaceutických laboratoří (podléhajících daní) a velkoobchodníků (osvobozených od daně) a dospěl k závěru, že se neuložení daně z přímého prodeje v případě velkoobchodníků rovná přiznání *prima facie* selektivního osvobození od daně ⁽²⁰⁴⁾.

5.2.3.1. Určení referenčního systému

132. Referenční systém představuje měřítko, na jehož základě se posuzuje selektivita opatření.
133. Referenční systém se skládá z konzistentního souboru pravidel, která se vztahují obecně – na základě objektivních kritérií – na všechny podniky, jež spadají do jeho oblasti působnosti, jak je vymezena jeho cílem. Uvedená pravidla obvykle stanoví nejen působnost systému, nýbrž i podmínky, za nichž se použije, práva a povinnosti podniků, na něž se vztahuje, a technické aspekty jeho fungování.
134. V případě daní je referenční systém založen na prvcích, jako jsou základ daně, osoby povinné k dani, zdánitelné plnění a daňové sazby. Referenční systém lze například vymezit s ohledem na systém daně z příjmu právnických osob ⁽²⁰⁵⁾, systém DPH ⁽²⁰⁶⁾ nebo obecný systém daní z pojistného ⁽²⁰⁷⁾. Totéž platí pro účelové (samostatné) daně, jako jsou daně z určitých výrobků nebo činností, jež mají negativní dopad na životní prostředí nebo na zdraví, které ve skutečnosti nejsou součástí obecné daňové soustavy. S výhradou zvláštních případů uvedených výše v bodech 129, 130 a 131 je proto referenčním systémem v zásadě samotná daň ⁽²⁰⁸⁾.

5.2.3.2. Odchylka od referenčního systému

135. Jakmile je stanoven referenční systém, spočívá další krok analýzy v přezkoumání, zda dané opatření rozlišuje mezi podniky z hlediska odchylky od tohoto systému. Za tímto účelem je nutné určit, zda může opatření zvýhodnit určité podniky nebo určitá odvětví výroby v porovnání s ostatními podniky, které se nacházejí v podobné faktické a právní situaci, na základě cíle sledovaného referenčním systémem ⁽²⁰⁹⁾. Za tímto účelem se však členské státy, aby odůvodnily rozdílné zacházení s podniky, nemohou spoléhat na cíle jiných politik – například cíle regionální, environmentální nebo průmyslové politiky ⁽²¹⁰⁾.

⁽²⁰³⁾ Rozsudek Soudního dvora ze dne 22. listopadu 2001, Ferring, C-53/00, ECLI:EU:C:2001:627, bod 20.

⁽²⁰⁴⁾ Rozsudek Soudního dvora ze dne 22. listopadu 2001, Ferring, C-53/00, ECLI:EU:C:2001:627, body 19 a 20.

⁽²⁰⁵⁾ Viz rozsudek Soudního dvora ze dne 8. září 2011, Paint Graphos a další, spojené věci C-78/08 až C-80/08, ECLI:EU:C:2011:550, bod 50. Soudní dvůr někdy v tomto kontextu používá výraz „režim obecného práva“ (viz rozsudek Soudního dvora ze dne 22. června 2006, spojené věci Belgie a Forum 187 v. Komise, C-182/03 a C-217/03, ECLI:EU:C:2006:416, bod 95) nebo „obecný daňový režim“ (viz rozsudek Soudního dvora ze dne 15. prosince 2005, Itálie v. Komise, C-66/02, ECLI:EU:C:2005:768, bod 100).

⁽²⁰⁶⁾ Viz odůvodnění Soudního dvora týkající se selektivity v rozsudku Soudního dvora ze dne 3. března 2005, Heiser, C-172/03, ECLI:EU:C:2005:130, bod 40 a následující body.

⁽²⁰⁷⁾ Viz rozsudek Soudního dvora ze dne 29. dubna 2004, GIL Insurance, C-308/01, ECLI:EU:C:2004:252, body 75 a 78.

⁽²⁰⁸⁾ Viz rozsudek Tribunálu ze dne 7. března 2012, British Aggregates Association v. Komise, T-210/02, ECLI:EU:T:2012:110, body 49 a 50. I když je daň ve vnitrostátním právním řádu zavedena k provedení směrnice Unie, zůstává tato daň referenčním systémem.

⁽²⁰⁹⁾ Ve svém rozsudku ve věci Paint Graphos však Soudní dvůr uvedl, že vzhledem k zvláštním rysům družstevních společností, které se musí řídit zvláštními zásadami fungování, nelze mít za to, že tyto společnosti jsou ve srovnatelné faktické a právní situaci s obchodními společnostmi, pokud jednají v hospodářském zájmu svých členů a udržují s nimi nejen ryze obchodní, ale i osobní a individuální vztahy, v jejichž rámci jsou tito členové aktivně zapojeni do podnikání a mají právo na rovnoměrný podíl na hospodářských výsledcích (viz rozsudek Soudního dvora ze dne 8. září 2011, Paint Graphos a další, spojené věci C-78/08 až C-80/08, ECLI:EU:C:2011:550, bod 61).

⁽²¹⁰⁾ Rozsudek Soudního dvora ze dne 18. července 2013, P Oy, C-6/12, ECLI:EU:C:2013:525, bod 27 a následující body.

136. Do struktury určitých účelových daní (a zejména do jejich daňových základů), jako jsou například environmentální nebo zdravotní daně ukládané s cílem odrazovat od určitých činností nebo výrobků, které mají nepříznivý dopad na životní prostředí nebo na lidské zdraví, budou sledované politické cíle obvykle integrovány. V těchto případech rozdílné zacházení u činností či výrobků, jejichž situace se liší od situace těch činností či výrobků, které jsou z hlediska sledovaného cíle předmětem daně, představuje odchylku ⁽²¹¹⁾.
137. Zvýhodňuje-li opatření určité podniky nebo určitá odvětví výroby, jež jsou ve srovnatelné právní a faktické situaci, opatření je *prima facie* selektivní.

5.2.3.3. Odůvodnění na základě povahy nebo obecné struktury referenčního systému

138. Opatření, které se odchyluje od referenčního systému (*prima facie* selektivní), může být přesto shledáno neselektivním, je-li odůvodněno povahou nebo obecnou strukturou tohoto systému. Tak je tomu v případě, kdy opatření vyplývá přímo ze základních nebo řídicích principů referenčního systému nebo kdy je výsledkem vlastních mechanismů, které jsou nezbytné pro fungování a účinnost systému ⁽²¹²⁾. Naopak se nelze dovolávat cílů jiných politik, nejsou-li tyto cíle danému systému vlastní ⁽²¹³⁾.
139. Základem možného odůvodnění může být například potřeba bojovat proti podvodům nebo daňovým únikům, nutnost zohlednit zvláštní účetní požadavky, zvládnutelnost z administrativního hlediska, zásada daňové neutrality ⁽²¹⁴⁾, progresse sazeb daně z příjmu a její přerozdělovací funkce, nutnost zamezit dvojímu zdanění ⁽²¹⁵⁾ nebo cíl spočívající v optimalizaci vymáhání daňových pohledávek.
140. Členské státy by však měly zavést a uplatňovat náležitý postup kontroly a sledování s cílem zajistit, aby byly odchylky v souladu s logikou a obecnou strukturou daňového systému ⁽²¹⁶⁾. Aby byly odchylky odůvodněny povahou nebo obecnou strukturou systému, je rovněž nutné zajistit, aby byla tato opatření proporcí a nepřesáhla meze toho, co je nezbytné v tom smyslu, že sledovaného legitimního cíle nelze dosáhnout opatřeními menšího rozsahu ⁽²¹⁷⁾.
141. Členský stát, který zavede rozlišování mezi podniky, musí být schopen prokázat, že toto rozlišování je skutečně odůvodněné povahou a obecnou strukturou dotyčného systému ⁽²¹⁸⁾.

⁽²¹¹⁾ Daň zavedená ve vnitrostátním právním řádu k provedení směrnice EU, jež v rámci své působnosti umožňuje rozdílné zacházení s určitými činnostmi/výrobky, může naznačovat, že se tyto činnosti/výrobky nacházejí v rozdílné situaci s ohledem na sledovaný cíl.

⁽²¹²⁾ Viz například rozsudek Soudního dvora ze dne 8. září 2011, *Paint Graphos a další*, spojené věci C-78/08 až C-80/08, ECLI:EU:C:2011:550, bod 69.

⁽²¹³⁾ Viz rozsudek Soudního dvora ze dne 8. září 2011, *Paint Graphos a další*, spojené věci C-78/08 až C-80/08, ECLI:EU:C:2011:550, body 69 a 70; rozsudek Soudního dvora ze dne 6. září 2006, *Portugalsko v. Komise*, C-88/03, ECLI:EU:C:2006:511, bod 81; rozsudek Soudního dvora ze dne 8. září 2011, *Komise v. Nizozemsko*, C-279/08 P, ECLI:EU:C:2011:551; rozsudek Soudního dvora ze dne 22. prosince 2008, *British Aggregates v. Komise*, C-487/06 P, ECLI:EU:C:2008:757; rozsudek Soudního dvora ze dne 18. července 2013, *P Oy*, C-6/12, ECLI:EU:C:2013:525, bod 27 a následující body.

⁽²¹⁴⁾ K subjektům kolektivního investování: viz oddíl 5.4.2.

⁽²¹⁵⁾ V rozsudku Soudního dvora ze dne 8. září 2011, *Paint Graphos a další*, spojené věci C-78/08 až C-80/08, ECLI:EU:C:2011:550, poukázal Soudní dvůr na možnost dovolávat se povahy nebo obecné struktury vnitrostátního daňového systému za účelem odůvodnění toho, že družstevní společnosti, které rozdělují veškeré zisky svým členům, nejsou zdaňovány na úrovni družstva, je-li daň vybírána na úrovni jejich členů (bod 71).

⁽²¹⁶⁾ Rozsudek Soudního dvora ze dne 8. září 2011, *Paint Graphos a další*, spojené věci C-78/08 až C-80/08, ECLI:EU:C:2011:550, bod 74.

⁽²¹⁷⁾ Rozsudek Soudního dvora ze dne 8. září 2011, *Paint Graphos a další*, spojené věci C-78/08 až C-80/08, ECLI:EU:C:2011:550, bod 75.

⁽²¹⁸⁾ Viz rozsudek Soudního dvora ze dne 15. listopadu 2011, *Komise a Španělsko v. Government of Gibraltar a Spojené království*, spojené věci C-106/09 P a C-107/09 P, ECLI:EU:C:2011:732, bod 146; viz rozsudek Soudního dvora ze dne 29. dubna 2004, *Nizozemsko v. Komise*, C-159/01, ECLI:EU:C:2004:246, bod 43; rozsudek Soudního dvora ze dne 6. září 2006, *Portugalsko v. Komise*, C-88/03, ECLI:EU:C:2006:511.

5.3. Regionální selektivita

142. Kritériu regionální selektivity stanovenému v čl. 107 odst. 1 Smlouvy se v zásadě vyhnu pouze opatření, která se vztahují na celé území členského státu. Jak je však uvedeno níže, referenční systém nemusí být nutně vymezen jako celý členský stát ⁽²¹⁹⁾. Z toho vyplývá, že ne všechna opatření, která se vztahují pouze na určité části území členského státu, jsou automaticky selektivní.
143. Podle ustálené judikatury ⁽²²⁰⁾ nemusí být opatření s regionální či místní oblastí působnosti selektivní, jsou-li splněny určité požadavky. Tato judikatura se doposud zabývala pouze daňovými opatřeními. Jelikož je však regionální selektivita obecným pojmem, vztahují se zásady stanovené soudy Unie v souvislosti s daňovými opatřeními i na ostatní druhy opatření.
144. Za účelem posouzení regionální selektivity je nutno rozlišovat tři scénáře ⁽²²¹⁾:
- 1) Podle prvního scénáře, který vede k regionální selektivě opatření, se ústřední vláda členského státu jednostranně rozhodne uplatňovat v určité zeměpisné oblasti nižší daňovou sazbu.
 - 2) Druhý scénář odpovídá symetrickému přenesení daňových pravomocí ⁽²²²⁾ – modelu rozdělení daňových pravomocí, ve kterém mají všechny orgány nižší než státní úroveň působící na konkrétní úrovni (regiony, obce a ostatní) určitého členského státu tutéž zákonnou pravomoc stanovit sazbu daně použitelnou na území, jež patří do jejich kompetence, a to nezávisle na ústřední vládě. V tomto případě nejsou opatření přijatá orgány nižší než státní úroveň selektivní, jelikož není možné určit normální úroveň zdanění, která by mohla být měřítkem pro srovnání.
 - 3) Ve třetím scénáři – scénáři asymetrického přenesení daňových pravomocí ⁽²²³⁾ – mohou daňová opatření použitelná na jejich území přijmout pouze určité regionální nebo místní orgány. V tomto případě závisí posouzení selektivní povahy dotyčného opatření na tom, zda je dotyčný orgán dostatečně autonomní ve vztahu k ústřední vládě členského státu ⁽²²⁴⁾. Tak je tomu tehdy, když jsou splněna tři kumulativní kritéria autonomie: autonomie institucionální, procesní a finanční ⁽²²⁵⁾. Pokud všechna tato kritéria autonomie splněna jsou, pak v případě, že se regionální nebo místní orgán rozhodne přijmout daňové opatření použitelné pouze na jeho území, dotyčným geografickým referenčním rámcem je dotyčný region, nikoli členský stát.

5.3.1. Institucionální autonomie

145. Existenci institucionální autonomie lze zjistit, pokud rozhodnutí o daňovém opatření přijal regionální nebo místní orgán s vlastním ústavním, politickým a správním statutem odlišným od statusu ústřední vlády. V případě Azorských ostrovů Soudní dvůr podotkl, že portugalská ústava uznala Azorské ostrovy za autonomní region s vlastním politicko-správním statutem a vlastními vládními orgány, které mají rovněž pravomoc vykonávat vlastní daňové pravomoci a přizpůsobovat vnitrostátní daňovou soustavu specifickým regionálními podmínkám ⁽²²⁶⁾.

⁽²¹⁹⁾ Rozsudek Soudního dvora ze dne 6. září 2006, Portugalsko v. Komise, C-88/03, ECLI:EU:C:2006:511, bod 57; rozsudek Soudního dvora ze dne 11. září 2008, Unión General de Trabajadores de La Rioja, spojené věci C-428/06 až C-434/06, ECLI:EU:C:2008:488, bod 47.

⁽²²⁰⁾ Rozsudek Soudního dvora ze dne 6. září 2006, Portugalsko v. Komise, C-88/03, ECLI:EU:C:2006:511, bod 57 a následující body; rozsudek Soudního dvora ze dne 11. září 2008, Unión General de Trabajadores de La Rioja, spojené věci C-428/06 až C-434/06, ECLI:EU:C:2008:488, bod 47 a následující body.

⁽²²¹⁾ Rozsudek Soudního dvora ze dne 6. září 2006, Portugalsko v. Komise, C-88/03, ECLI:EU:C:2006:511, body 63 až 66.

⁽²²²⁾ Viz stanovisko generálního advokáta Geelhoeda ze dne 20. října 2005, Portugalsko v. Komise, C-88/03, ECLI:EU:C:2005:618, bod 60.

⁽²²³⁾ Stanovisko generálního advokáta Geelhoeda ze dne 20. října 2005, Portugalsko v. Komise, C-88/03, ECLI:EU:C:2005:618, bod 60.

⁽²²⁴⁾ Rozsudek Soudního dvora ze dne 6. září 2006, Portugalsko v. Komise, C-88/03, ECLI:EU:C:2006:511, bod 58: „Není možno vyloučit, že entita nepůsobící na úrovni státu má právně a ve skutečnosti takový status, který ji činí ve vztahu k ústřední vládě členského státu autonomní natolik, aby to byla tato entita, a nikoliv ústřední vláda, kdo hraje přijímáním opatření základní úlohu při určení politického a hospodářského prostředí, ve kterém podniky působí.“

⁽²²⁵⁾ Rozsudek Soudního dvora ze dne 6. září 2006, Portugalsko v. Komise, C-88/03, ECLI:EU:C:2006:511, bod 67.

⁽²²⁶⁾ Rozsudek Soudního dvora ze dne 6. září 2006, Portugalsko v. Komise, C-88/03, ECLI:EU:C:2006:511, bod 70.

146. Posouzení, zda je toto kritérium splněno v každém jednotlivém případě, by mělo zahrnovat zejména přezkoumání ústavy a jiných příslušných předpisů daného členského státu s cílem ověřit, zda má dotýcný region skutečně vlastní politicko-správní status a vlastní vládní orgány, které mají pravomoc vykonávat vlastní daňové pravomoci.

5.3.2. *Procesní autonomie*

147. Existenci procesní autonomie lze zjistit tehdy, je-li rozhodnutí o daňovém opatření přijato, aniž by ústřední vláda mohla přímo zasahovat do jeho obsahu.
148. Základním kritériem při určování existence procesní autonomie není rozsah pravomoci, která je přiznána entitě nižší než státní úrovně, nýbrž schopnost této entity z hlediska její pravomoci přijmout rozhodnutí o daňovém opatření nezávisle, tj. aniž by mohla ústřední vláda přímo zasahovat do jeho obsahu.
149. Skutečnost, že mezi ústředními a regionálními (nebo místními) orgány existuje konzultační nebo dohodovací postup s cílem předejít sporům, automaticky neznamená, že procesní autonomii nemá entita nižší než státní úrovně, pokud má poslední slovo při přijímání dotýcného opatření uvedená entita, a nikoli ústřední vláda ⁽²²⁷⁾.
150. Skutečnost, že akty, které přijme entita nižší než státní úrovně, podléhají soudnímu přezkumu, sama o sobě neznamená, že uvedená entita nedisponuje procesní autonomií, jelikož existence uvedeného přezkumu je inherentním znakem právního řádu ⁽²²⁸⁾.
151. Regionální (nebo místní) daňové opatření nemusí být zcela odděleno od obecnější daňové soustavy, aby nepředstavovalo státní podporu. Zejména není nutné, aby byla dotýcná daňová soustava (vyměřovací základ, daňové sazby, pravidla vymáhání daní a osvobození od daně) zcela přenesena do působnosti entity nižší než státní úrovně ⁽²²⁹⁾. Například přenesení působnosti v oblasti daně z příjmu právnických osob, které je omezeno na pravomoc změnit sazby v omezeném rozpětí, aniž by byla přenesena pravomoc změnit vyměřovací základ (daňové úlevy a osvobození od daně atd.), lze považovat za splnění podmínky procesní autonomie, pokud předem stanovené rozpětí sazeb umožňuje dotýcnému regionu vykonávat smysluplně autonomní daňové pravomoci, aniž by byla ústřední vláda schopna přímo zasahovat do obsahu opatření.

5.3.3. *Hospodářská a finanční autonomie*

152. Existenci politické a finanční autonomie lze zjistit, pokud entita nižší než státní úrovně přebírá odpovědnost za politické a finanční důsledky opatření k snížení daní. Tak tomu nemůže být tehdy, pokud entita nižší než státní úrovně neodpovídá za správu rozpočtu, tj. pokud nemá kontrolu nad příjmy i výdaji.
153. Při zjišťování existence hospodářské a finanční autonomie nesmí být proto finanční důsledky daňového opatření v regionu vyrovnávány podporou nebo dotacemi z jiného regionu nebo od ústřední vlády. Existence přímé příčinné souvislosti mezi daňovým opatřením přijatým entitou na nižší než státní úrovni a finanční podporou z jiných regionů nebo od ústřední vlády dotýcného členského státu tudíž existenci této autonomie vylučuje ⁽²³⁰⁾.

⁽²²⁷⁾ Rozsudek Soudního dvora ze dne 11. září 2008, Unión General de Trabajadores de La Rioja, spojené věci C-428/06 až C-434/06, ECLI:EU:C:2008:488, body 96 až 100.

⁽²²⁸⁾ Rozsudek Soudního dvora ze dne 11. září 2008, Unión General de Trabajadores de La Rioja, spojené věci C-428/06 až C-434/06, ECLI:EU:C:2008:488, body 80 až 83.

⁽²²⁹⁾ Rozsudek Soudního dvora ze dne 6. září 2006, Portugalsko v. Komise, C-88/03, ECLI:EU:C:2006:511.

⁽²³⁰⁾ Rozsudek Soudního dvora ze dne 11. září 2008, Unión General de Trabajadores de La Rioja, spojené věci C-428/06 až C-434/06, ECLI:EU:C:2008:488, bod 129 a následující body.

154. Existenci hospodářské a finanční autonomie nevylučuje skutečnost, že výpadek daňových příjmů kvůli uplatňování přenesených daňových pravomocí (např. nižší sazby daně) je vyrovnáván souběžným zvýšením těchto příjmů v důsledku příchodu nových podniků, které přilákaly nižší daňové sazby.
155. Kritéria autonomie nevyžadují, aby byla do působnosti regionálních nebo místních orgánů přenesena pravidla upravující výběr daně, ani aby byly daňové příjmy skutečně inkasovány uvedenými orgány. Za výběr daní v přenesené působnosti může být i nadále odpovědná ústřední vláda, pokud náklady na výběr hradí entita nižší než státní úrovně.

5.4. Zvláštní otázky týkající se daňových opatření

156. Členské státy si mohou volně zvolit hospodářskou politiku, kterou považují za nejúčelnější, a zejména rozložit daňovou zátěž mezi jednotlivé výrobní činitele, jak považují za vhodné. Členské státy však musí vykonávat tuto pravomoc v souladu s právem Unie ⁽²³¹⁾.

5.4.1. Družstevní společnosti

157. Skutečné družstevní společnosti se v zásadě řídí zvláštními principy činnosti, které je odlišují od jiných hospodářských subjektů ⁽²³²⁾. Vztahují se na ně zejména zvláštní požadavky týkající se členství a jejich činnosti jsou vykonávány ve vzájemný prospěch jejich členů ⁽²³³⁾, nikoli v zájmu vnějších investorů. Rezervy a aktiva jsou navíc nedělitelné a musejí být vynakládány na společné zájmy členů. Družstva mimoto mívají omezený přístup ke kapitálovým trhům a nízké ziskové marže.
158. Vzhledem k těmto zvláštním rysům družstev tudíž nelze mít za to, že jsou ve srovnatelné faktické a právní situaci s obchodními společnostmi, takže daňové zvýhodnění družstev nemusí spadat do oblasti působnosti pravidel státní podpory, pokud ⁽²³⁴⁾:
- družstva jednají v hospodářském zájmu svých členů,
 - udržují s nimi nejen ryze obchodní, ale i osobní a individuální vztahy,
 - členové jsou aktivně zapojeni do chodu podnikání,
 - mají právo na rovnoměrný podíl na hospodářských výsledcích.
159. Je-li však zjištěno, že posuzovaná družstevní společnost je ve srovnatelné situaci s obchodními společnostmi, je třeba ji zahrnout do téhož referenčního rámce jako obchodní společnosti a podrobit ji analýze o třech krocích, jak je uvedeno v bodech 128 až 141. Při třetím kroku této analýzy je požadován rozbor, zda je dotýčný daňový režim odůvodněn logikou daňové soustavy ⁽²³⁵⁾.
160. Za tímto účelem je třeba uvést, že opatření musí být v souladu se základními nebo řídicími principy daňové soustavy členského státu (s odkazem na mechanismy vlastní uvedené soustavě). Odchylka pro družstevní společnosti v tom smyslu, že nejsou zdaňovány na úrovni družstva, může být například odůvodněna

⁽²³¹⁾ Členské státy nesmí zejména zavést nebo zachovat právní předpisy, které zahrnují neslučitelnou státní podporu nebo diskriminaci, jež je v rozporu se základními svobodami. Viz například rozsudek Soudního dvora ze dne 17. září 2009, Glaxo Wellcome, C-182/08, ECLI:EU:C:2009:559, bod 34 a citovaná judikatura.

⁽²³²⁾ Viz preambule nařízení Rady (ES) č. 1435/2003 ze dne 22. července 2003 o statutu Evropské družstevní společnosti.

⁽²³³⁾ Kontrola družstev je svěřena rovným dílem jejich členům, jak se odráží v pravidle „jeden člověk – jeden hlas“.

⁽²³⁴⁾ Viz rozsudek Soudního dvora ze dne 8. září 2011, Paint Graphos a další, spojené věci C-78/08 až C-80/08, ECLI:EU:C:2011:550, body 55 a 61.

⁽²³⁵⁾ Viz rozsudek Soudního dvora ze dne 8. září 2011, Paint Graphos a další, spojené věci C-78/08 až C-80/08, ECLI:EU:C:2011:550, body 69 až 75.

skutečností, že uvedené společnosti rozdělují veškeré zisky svým členům a daň je následně vybírána na úrovni jejich členů. Nižší zdanění musí být každopádně proporční a nesmí přesáhnout meze toho, co je nezbytné. Dotčený členský stát musí kromě toho uplatňovat náležitý postup kontroly a sledování ⁽²³⁶⁾.

5.4.2. Subjekty kolektivního investování ⁽²³⁷⁾

161. Obecně se uznává, že investiční nástroje, například subjekty kolektivního investování ⁽²³⁸⁾, by měly podléhat přiměřené úrovni zdanění, jelikož v zásadě fungují jako zprostředkující subjekty mezi investory (třetími osobami) a cílovými společnostmi, do nichž se investuje. Neexistence zvláštních daňových předpisů upravujících investiční fondy/společnosti může mít za následek, že se s investičním fondem zachází jako se samostatným daňovým poplatníkem, přičemž je z příjmu nebo výnosu zprostředkujícího subjektu uložena další daň. V tomto kontextu se členské státy obecně snaží snížit nepříznivé účinky zdanění na investice uskutečněné prostřednictvím investičních fondů/společností v porovnání s přímými investicemi jednotlivých investorů a pokud možno zajistit, aby celková konečná daňová zátěž u koše různých druhů investic byla přibližně stejná bez ohledu na prostředek použitý k investování.
162. Daňová opatření, která mají u investic fondů nebo společností kolektivního investování zajistit daňovou neutralitu, by se neměla pokládat za selektivní, pokud tato opatření nevedou k zvýhodnění určitých podniků kolektivního investování nebo určitých druhů investic ⁽²³⁹⁾, ale k snížení či vyloučení ekonomického dvojího zdanění v souladu s celkovými zásadami, které jsou vlastní dotyčné daňové soustavě. Pro účely tohoto oddílu se daňovou neutralitou rozumí to, že se s daňovými poplatníky zachází stejně bez ohledu na to, zda do aktiv, jako jsou státní dluhopisy nebo akcie akciových společností, investují přímo, nebo nepřímo prostřednictvím investičních fondů. Logikou dotyčné daňové soustavy může být proto u podniků kolektivního investování odůvodněn daňový režim s dodržением cíle fiskální transparentnosti na úrovni zprostředkujícího subjektu, pokud zamezení ekonomickému dvojímu zdanění představuje zásadu, která je vlastní dotyčné daňové soustavě. Naopak daňové zvýhodnění, které je omezeno na přesně vymezené investiční nástroje, jež splňují zvláštní podmínky ⁽²⁴⁰⁾, na úkor jiných investičních nástrojů, jež jsou ve srovnatelné právní a faktické situaci, by se mělo pokládat za selektivní ⁽²⁴¹⁾, například pokud by bylo na základě daňových předpisů příznivě zacházeno s vnitrostátními fondy rizikového kapitálu, fondy se sociálním dopadem nebo fondy dlouhodobých investic a toto zacházení by se nedostalo fondům EuVECA ⁽²⁴²⁾, EuSEF ⁽²⁴³⁾ nebo ELTIF ⁽²⁴⁴⁾ harmonizovaným na úrovni EU.
163. Daňová neutralita však neznamená, že by tyto investiční nástroje měly být zcela osvobozeny od veškerých daní nebo že by správci fondů měli být osvobozeni od daně z poplatků, které účtují za správu podkladových aktiv,

⁽²³⁶⁾ Viz rozsudek Soudního dvora ze dne 8. září 2011, Paint Graphos a další, spojené věci C-78/08 až-C-80/08, ECLI:EU:C:2011:550, body 74 a 75.

⁽²³⁷⁾ Tento oddíl není omezen na subjekty kolektivního investování, na něž se vztahuje směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/65/EHS o koordinaci právních a správních předpisů týkajících se subjektů kolektivního investování do převoditelných cenných papírů (SKIPCP). Zahrnuje i jiné typy subjektů kolektivního investování, na něž se uvedená směrnice nevztahuje, jako například alternativní investiční fondy vymezené směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2011/61/EU (Úř. věst. L 174, 1.7.2011, s. 1).

⁽²³⁸⁾ Tyto subjekty mohou být zřizovány podle smluvního práva (jako podílové fondy obhospodařované správcovskou společností) nebo podle světeckého práva (jako „unit trusts“) nebo podle práva společností (jako investiční společnosti). Viz čl. 1 odst. 3 směrnice o SKIPCP.

⁽²³⁹⁾ Viz rozsudek Soudu prvního stupně ze dne 4. března 2009, Associazione italiana del risparmio gestito a Fineco Asset Management v. Komise, T-445/05, ECLI:EU:T:2009:50, bod 78 a následující body, kde Soud prvního stupně potvrdil rozhodnutí Komise 2006/638/ES ze dne 6. září 2005 (Úř. věst. L 268, 27.9.2006, s. 1), které prohlašuje režim státních podpor, jenž poskytuje daňové pobídky určitým subjektům kolektivního investování do převoditelných cenných papírů, které se specializují na akcie společností s malou a střední kapitalizací, s nimiž lze obchodovat na evropském regulovaném trhu, za neslučitelný se společným trhem.

⁽²⁴⁰⁾ Například daňové zvýhodnění na úrovni investičního subjektu, které je podmíněno investováním tří čtvrtin aktiv fondu do malých a středních podniků.

⁽²⁴¹⁾ Rozsudek Soudu prvního stupně ze dne 4. března 2009, Associazione italiana del risparmio gestito a Fineco Asset Management v. Komise, T-445/05, ECLI:EU:T:2009:50, bod 150.

⁽²⁴²⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 345/2013 ze dne 17. dubna 2013 o evropských fondech rizikového kapitálu (Úř. věst. L 115, 25.4.2013, s. 1).

⁽²⁴³⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 346/2013 ze dne 17. dubna 2013 o evropských fondech sociálního podnikání (Úř. věst. L 115, 25.4.2013, s. 18).

⁽²⁴⁴⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/760 ze dne 29. dubna 2015 o evropských fondech dlouhodobých investic (Úř. věst. L 123, 19.5.2015, s. 98).

do nichž fondy investují⁽²⁴⁵⁾. Neodůvodňuje ani příznivější daňové zacházení s kolektivním investováním než s jednotlivými investicemi v rámci dotyčných daňových režimů⁽²⁴⁶⁾. V těchto případech by daňový režim nebyl přiměřený a přesahoval by meze toho, co je nezbytné k dosažení cíle spočívajícího v zamezení dvojímu zdanění, a představoval by proto selektivní opatření.

5.4.3. Daňová amnestie

164. Daňová amnestie obvykle zahrnuje zproštění od trestních sankcí, pokut a (části či veškerých) úroků. Zatímco některé amnestie vyžadují zaplacení dlužných daní v plné výši⁽²⁴⁷⁾, jiné s sebou nesou částečné prominutí částky dlužné daně⁽²⁴⁸⁾.
165. Daňovou amnestií, která se vztahuje na podniky, lze obvykle považovat za obecné opatření, pokud jsou splněny níže uvedené podmínky⁽²⁴⁹⁾.
166. Opatření je za prvé skutečně dostupné všem podnikům v jakémkoli odvětví či jakékoli velikosti, které mají daňové nedoplatky k datu stanovenému v opatření, aniž by zvýhodňovalo určitou předem stanovenou skupinu podniků. Opatření za druhé neznámá faktickou selektivitu ve prospěch určitých podniků nebo odvětví. Činnost daňové správy je za třetí omezena na kontrolu uplatňování daňové amnestie bez jakékoli rozhodovací pravomoci s ohledem na provedení opatření nebo jeho intenzitu. V neposlední řadě opatření neznámá, že je upuštěno od ověření.
167. Omezená doba platnosti daňových amnestií, které se vztahují pouze krátkou dobu⁽²⁵⁰⁾ na daňové závazky, jež byly splatné před předem stanoveným datem a jež nebyly v době zavedení daňové amnestie dosud uhrazeny, je vlastní pojmu daňová amnestie, jejímž cílem je zlepšit výběr daní i dodržování předpisů ze strany daňových poplatníků.
168. Daňovou amnestií lze považovat za obecné opatření rovněž tehdy, pokud sleduje cíl stanovený zákonodárcem daného členského státu, kterým je zajištění souladu s určitou obecnou právní zásadou, například zásadou, že rozhodnutí musí být vydáno v přiměřené lhůtě⁽²⁵¹⁾.

5.4.4. Daňová rozhodnutí a dohody

5.4.4.1. Správní daňová rozhodnutí

169. Funkcí daňového rozhodnutí je stanovit předem uplatňování režimu obecného práva v konkrétním případě s ohledem na jeho konkrétní skutečnosti a okolnosti. Z důvodu právní jistoty vydává mnoho vnitrostátních správců daně předchozí správní rozhodnutí o tom, jak se bude s určitými transakcemi zacházet z daňového hlediska⁽²⁵²⁾. Mohou tak činit, aby se předem určilo, jakým způsobem se budou v konkrétním případě uplatňovat ustanovení dvoustranné smlouvy o zamezení dvojího zdanění nebo vnitrostátní daňové předpisy

⁽²⁴⁵⁾ Logika neutrality, na níž je založeno zvláštní zdanění investičních podniků, se vztahuje na kapitál fondu, nikoli však na vlastní příjmy a kapitál správcovských společností. Viz rozhodnutí Kontrolního úřadu ESVO ze dne 18. března 2009 o státní podpoře s ohledem na zdanění investičních podniků v Lichtenštejnsku.

⁽²⁴⁶⁾ Viz rozhodnutí Komise ze dne 12. května 2010, N131/2009, Finsko, Residential Real Estate Investment Trust (REIT) (Úř. věst. C 178, 3.7.2010, s. 1), 33. bod odůvodnění.

⁽²⁴⁷⁾ Daňové amnestie mohou rovněž umožnit nahlášení nepřiznaného majetku nebo příjmů.

⁽²⁴⁸⁾ Viz rozsudek Soudního dvora ze dne 29. března 2012, Ministero dell'Economia e delle Finanze, C-417/10, ECLI:EU:C:2012:184, bod 12.

⁽²⁴⁹⁾ Viz rozhodnutí Komise ze dne 11. července 2012 o daňové amnestii, kterou oznámilo Lotyšsko, SA.33183 (Úř. věst. C 1, 4.1.2013, s. 6).

⁽²⁵⁰⁾ Období platnosti by mělo postačovat k tomu, aby je mohli využít všichni daňoví poplatníci, na něž se opatření vztahuje.

⁽²⁵¹⁾ Viz rozsudek Soudního dvora ze dne 29. března 2012, Ministero dell'Economia e delle Finanze, C-417/10, ECLI:EU:C:2012:184, body 40, 41 a 42.

⁽²⁵²⁾ Některé členské státy přijaly oběžníky, které upravují oblast působnosti a rozsah rozhodovacích postupů. Některé z nich zveřejňují i svá rozhodnutí.

nebo jak budou stanoveny „tržní výnosy“ u transakcí se spřízněnými stranami, kde nejistota odůvodňuje předběžné rozhodnutí, zda se určité transakce v rámci skupiny oceňují za tržních podmínek ⁽²⁵³⁾. Členské státy mohou svým daňovým poplatníkům poskytnout právní jistotu a zajistit předvídatelnost, pokud jde o uplatňování obecných daňových předpisů, což se nejlépe zajistí, jestliže je praxe v oblasti správních rozhodnutí transparentní a rozhodnutí jsou zveřejňována.

170. Při vydání daňového rozhodnutí je nicméně nutno dodržovat pravidla státní podpory. Potvrzuje-li se v daňovém rozhodnutí výsledek, který spolehlivým způsobem nevypovídá o tom, že by vyplýval z běžného uplatňování režimu obecného práva, může být tímto rozhodnutím příjemci poskytnuta selektivní výhoda v té míře, že vede v daném členském státě ke snížení daňové povinnosti uvedeného adresáta oproti společnostem ve srovnatelné skutkové a právní situaci.
171. Soudní dvůr rozhodl, že snížení základu daně pro podnik, jež je výsledkem daňového opatření, které umožňuje daňovému poplatníkovi využívat u transakcí uvnitř skupiny převodních cen, jež se nepodobají cenám, které by se uplatnily za podmínek volné hospodářské soutěže mezi nezávislými podniky jednajícími při srovnatelných okolnostech za obvyklých tržních podmínek, přiznává tomuto daňovému poplatníkovi selektivní výhodu na základě skutečnosti, že jeho daňová povinnost na základě režimu obecného práva je nižší ve srovnání s nezávislými společnostmi, které se při určování svého zdanitelného základu opírají o skutečně zaznamenaný zisk ⁽²⁵⁴⁾. Daňovým rozhodnutím, kterým se schvaluje metodika převodních cen za účelem určení zdanitelného zisku subjektu v rámci skupiny společností, z níž nevzejde spolehlivá aproximace tržního výsledku v souladu se zásadou obvyklých tržních podmínek, tudíž poskytuje svému příjemci selektivní výhodu. Hledáním „spolehlivé aproximace tržního výsledku“ se rozumí, že každá odchylka od nejlepšího odhadu tržního výsledku musí být omezené povahy a úměrná nejistotě nevyhnutelně spojené se zvolenou metodou převodních cen nebo se statistickými nástroji, které byly pro uvedenou aproximaci použity.
172. Tato zásada obvyklých tržních podmínek je nutně součástí posouzení Komise týkajícího se daňových opatření ve prospěch společností v rámci skupiny podle čl. 107 odst. 1 Smlouvy, a to bez ohledu na to, zda členský stát tuto zásadu do svého vnitrostátního právního řádu začlenil, i bez ohledu na její případnou podobu. Používá se k určení, zda byl zdanitelný zisk určité společnosti ve skupině pro účely daně z příjmu právnických osob určen na základě metodiky, z níž vzejde spolehlivá aproximace tržního výsledku. Daňové rozhodnutí schvalující tuto metodiku zajišťuje, aby se uvedená společnost podle běžných pravidel pro zdanění zisků právnických osob v dotyčném členském státě netěšila příznivějšímu zacházení, než je tomu v případě samostatných společností, které jsou zdaňovány na základě jejich účetního zisku odrážejícího ceny stanovené na trhu za obvyklých tržních podmínek. Zásada obvyklých tržních podmínek, již Komise používá při posuzování rozhodnutí v oblasti převodních cen podle pravidel státní podpory, je proto uplatněním ustanovení čl. 107 odst. 1 Smlouvy, které zakazuje nerovné zacházení při zdaňování podniků v obdobné faktické a právní situaci. Tato zásada je pro členské státy závazná a vnitrostátní daňové předpisy z rozsahu její působnosti nejsou vyloučeny. ⁽²⁵⁵⁾

⁽²⁵³⁾ Viz rozhodnutí Komise ze dne 21. října 2015 ve věci SA.38374, Starbucks, dosud nezveřejněno, rozhodnutí Komise ze dne 21. října 2015 ve věci SA.38375, Fiat, dosud nezveřejněno, rozhodnutí Komise ze dne 11. ledna 2016 ve věci SA.37667, režim státní podpory týkající se osvobození od daně u nadměrného zisku, dosud nezveřejněno, všechny věci jsou předmětem odvolání.

⁽²⁵⁴⁾ Viz rozsudek Soudního dvora ze dne 22. června 2006, Belgie a Forum 187 v. Komise, spojené věci C-182/03 a C-217/03, ECLI:EU:C:2006:416. V uvedeném rozsudku týkajícím se belgického daňového režimu koordinačních center Soudní dvůr posuzoval možnost napadnout rozhodnutí Komise (rozhodnutí Komise 2003/757/ES ze dne 17. února 2003 o režimu podpory zavedeném Belgií ve prospěch koordinačních center usazených v Belgii (Úř. věst. L 282, 30.10.2003, s. 25)), v němž se mimo jiné dospělo k závěru, že metoda k určení zdanitelných příjmů v rámci uvedeného režimu těmto centrům poskytovala selektivní výhodu. Podle dotčeného režimu byl zdanitelný zisk určen paušální částkou, odpovídající procentu z celkové výše výdajů a provozních nákladů, z nichž byly vyloučeny náklady na zaměstnance a finanční poplatky. Podle Soudního dvora „za účelem přezkoumání, zda výpočet zdanitelných příjmů, jak je upraven v režimu koordinačních center, posledně uvedená zvýhodňuje, je namístě [...] porovnat uvedený režim a režim obecného práva, jež je založen na rozdílu mezi zisky a náklady podniku vykonávajícímu své činnosti za podmínek volné hospodářské soutěže.“ Soudní dvůr dále rozhodl, že „v důsledku toho vyloučení [nákladů na zaměstnance a finančních poplatků] z nákladů, jež slouží pro určení zdanitelných příjmů těchto center, způsobuje, že účtované ceny se nepodobají cenám, které by se uplatnily za podmínek volné hospodářské soutěže,“ a Soudní dvůr shledal, že „[toto vyloučení] může koordinační centra zvýhodňovat“ (body 96 a 97).

⁽²⁵⁵⁾ Viz rozsudek Soudního dvora ze dne 22. června 2006, Belgie a Forum 187 v. Komise, spojené věci C-182/03 a C-217/03, ECLI:EU:C:2006:416, bod 81. Viz rovněž rozsudek Tribunálu ze dne 25. března 2015, Belgie v. Komise, T-538/11, ECLI:EU:T:2015:188, body 65 až 66 a citovaná judikatura.

173. Při posuzování, zda rozhodnutí o převodních cenách splňuje zásadu obvyklých tržních podmínek, jež je součástí čl. 107 odst. 1 Smlouvy, může Komise zohledňovat pokyny vypracované Organizací pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (dále jen „OECD“), zejména ve „Směrnici OECD o převodních cenách pro nadnárodní podniky a daňové správy“ („OECD Transfer Pricing Guidelines for Multinational Enterprises and Tax Administrations“). Tato směrnice se nezabývá státní podporou jako takovou, ale odráží mezinárodní konsensus v oblasti převodních cen a poskytuje daňovým správám a nadnárodním podnikům užitečné vodítko, jak zajistit, aby metodika převodních cen vedla k výsledku, který bude v souladu s tržními podmínkami. Pokud je tedy ujednání o převodních cenách v souladu se směrnicí OECD o převodních cenách, včetně pokynů pro volbu nejvhodnější metody, a vede ke spolehlivé aproximaci tržního výsledku, daňové rozhodnutí schvalující toto ujednání zřejmě ke státní podpoře nepovede.
174. Z výše uvedených skutečností vyplývá, že daňová rozhodnutí adresátům poskytují selektivní výhodu zejména, pokud:
- a) daným rozhodnutím bylo nesprávně uplatněno vnitrostátní daňové právo, což vede k nižší částce daně ⁽²⁵⁶⁾;
 - b) dané rozhodnutí není dostupné podnikům v obdobné právní a faktické situaci ⁽²⁵⁷⁾; nebo
 - c) daňová správa uplatňuje „výhodnější“ daňové zacházení v porovnání s ostatními daňovými poplatníky v obdobné faktické a právní situaci. Může tomu být v případě, kdy daňový orgán akceptuje ujednání o převodních cenách, které není v souladu se zásadou obvyklých tržních podmínek, jelikož metodika schválená tímto rozhodnutím vede k výsledku, který se odchyluje od spolehlivé aproximace tržního výsledku ⁽²⁵⁸⁾. Totéž platí v případě, kdy rozhodnutí umožňuje adresátovi ke stanovení odpovídajících převodních cen použít alternativní, méně přímé způsoby výpočtu zdanitelného zisku, například použití u metody pevných rozpětí nákladů a přírážky (cost-plus) nebo metody ceny při opětovném prodeji (resale-minus), zatímco jsou k dispozici i přímější metody ⁽²⁵⁹⁾.

5.4.4.2. Daňové dohody

175. K daňovým dohodám obvykle dochází v případě sporů mezi daňovým poplatníkem a správcem daně ohledně výše dlužné daně. V mnoha členských státech představují tyto dohody běžnou praxi. Uzavření takovýchto daňových dohod správcům daně umožňuje vyhnout se zdoluhavým soudním sporům u vnitrostátních soudů a zajišťuje rychlou úhradu dlužné daně. Ačkoli se nespochybně pravomoc členských států v této oblasti, součástí uzavření daňové dohody může být státní podpora, zejména v případě, kdy se zdá, že se výše dlužné daně snížila bez jednoznačného odůvodnění (např. optimalizace vymáhání pohledávek) nebo se snížila nepřiměřeně ve prospěch daňového poplatníka ⁽²⁶⁰⁾.

⁽²⁵⁶⁾ Viz rozhodnutí Komise 2003/601/ES ze dne 17. února 2003 o režimu podpory zahraničních příjmů prováděným Irskem (Úř. věst. L 204, 13.8.2003, s. 51), 33., 34 a 35. bod odůvodnění.

⁽²⁵⁷⁾ Tak by tomu bylo například tehdy, pokud by určité podniky podílející se na transakcích s ovládanými subjekty nemohly o taková rozhodnutí požádat v rozporu s předem stanovenou kategorií podniků. V této souvislosti viz rozhodnutí Komise 2004/77/ES ze dne 24. června 2003 o daňovém režimu ve prospěch amerických společností zahraničního obchodu (US Foreign Sales Corporations) (Úř. věst. L 23, 28.1.2004, s. 14), 56. až 62. bod odůvodnění.

⁽²⁵⁸⁾ Viz rozhodnutí Komise ze dne 21. října 2015 ve věci SA.38374, Starbucks, dosud nezveřejněno, rozhodnutí Komise ze dne 21. října 2015 ve věci SA.38375, Fiat, dosud nezveřejněno, rozhodnutí Komise ze dne 11. ledna 2016 ve věci SA.37667, režim státní podpory k osvobození od daně v souvislosti s nadměrným ziskem, dosud nezveřejněno, všechny případy jsou předmětem odvolání.

⁽²⁵⁹⁾ Viz rozhodnutí Komise 2003/438/ES ze dne 16. října 2002 o státní podpoře C 50/2001, lucemburské finanční společnosti (Úř. věst. L 153, 20.6.2003, s. 40), 43. a 44. bod odůvodnění; rozhodnutí Komise 2003/501/ES ze dne 16. října 2002 o státní podpoře C 49/2001, lucemburská koordinační centra (Úř. věst. L 170, 9.7.2003, s. 20), 46., 47. a 50. bod odůvodnění; rozhodnutí Komise 2003/757/ES ze dne 17. února 2003, belgická koordinační centra (Úř. věst. L 282, 30.10.2003, s. 25), 89. až 95. bod odůvodnění; a související rozsudek Soudního dvora ze dne 22. června 2006, Belgie a Forum 187 v. Komise, spojené věci C-182/03 a C-217/03, ECLI:EU:C:2006:416, body 96 a 97; rozhodnutí Komise 2004/76/ES ze dne 13. května 2003, francouzské ústředí a logistická centra (Úř. věst. L 23, 28.1.2004, s. 1), 50. a 53. bod odůvodnění; rozhodnutí Komise ze dne 21. října 2015 ve věci SA.38374, Starbucks, dosud nezveřejněno, předmětem odvolání, 282. až 285. bod odůvodnění; rozhodnutí Komise ze dne 21. října 2015 ve věci SA.38375, Fiat, dosud nezveřejněno, předmětem odvolání, 245. bod odůvodnění.

⁽²⁶⁰⁾ Viz rozhodnutí Komise 2011/276/EU ze dne 26. května 2010 o státní podpoře C-76/03, Umicore SA (Úř. věst. L 122, 11.5.2011, s. 76).

176. V této souvislosti může transakce mezi daňovou správou a daňovým poplatníkem znamenat selektivní výhodu zejména tehdy ⁽²⁶¹⁾:
- a) pokud jsou ústupky daňové správy vůči daňovému poplatníkovi neúměrné a daňová správa uplatňuje dle volného uvážení „výhodnější“ jednání, než jaké uplatňuje u jiných daňových poplatníků, kteří se nacházejí v obdobné faktické a právní situaci;
 - b) pokud je dohoda v rozporu s platnými daňovými předpisy a vedla k neúměrně nižší částce daně. Tak tomu může být například tehdy, když by prokázané skutečnosti měly na základě platných předpisů vést k jinému vyměření daně (výše dlužné daně však byla protiprávně snížena).

5.4.5. Pravidla týkající se odpisů/amortizace

177. Daňová opatření čistě technické povahy, jako jsou pravidla týkající se odpisů/amortizace, nepředstavují obvykle státní podporu. Metoda výpočtu odpisů majetku se mezi jednotlivými členskými státy liší, tyto metody však mohou být vlastní daňové soustavě, jejíž jsou součástí.
178. Potíž při zjišťování případné selektivity s ohledem na odpisovou sazbu u některých aktiv spočívá v nutnosti stanovit referenční hodnotu (od níž by se konkrétní odpisová sazba nebo metoda odpisování případně odchylovala). Zatímco z účetního hlediska je účelem tohoto postupu obecně zohlednění ekonomických odpisů aktiv s cílem podat poctivý obraz finanční situace společnosti, daňový mechanismus sleduje jiné cíle, například možnost podniků rozložit odpočitatelné výdaje v čase.
179. Pobídky v oblasti odpisů (např. kratší doba odpisování, výhodnější metoda odpisování, předčasný odpis atd.) ⁽²⁶²⁾ u určitých druhů aktiv nebo podniků, které nejsou založeny na základních principech dotyčných pravidel odpisování, mohou vést k existenci státní podpory. Naopak pravidla týkající se zrychlených a předčasných odpisů u pronajatých aktiv lze považovat za obecná opatření, pokud dotyčné nájemní smlouvy jsou skutečně dostupné podnikům ve všech odvětvích a všech velikostech ⁽²⁶³⁾.
180. Má-li správce daně při stanovování různých dob odpisování nebo různých metod ocenění podle jednotlivých podniků či jednotlivých odvětví volnost rozhodování, existuje zjevně předpoklad selektivity. Selektivitu obdobně zahrnuje předchozí povolení daňové správy jako podmínka pro použití režimu odpisování, není-li povolení omezeno na předchozí ověření právních požadavků ⁽²⁶⁴⁾.

5.4.6. Režim paušální daně u zvláštních činností

181. Zvláštní předpisy, které nezahrnují možnost volného uvážení a umožňují například stanovení daně z příjmu na paušální základě, mohou být odůvodněny povahou a obecnou strukturou daňové soustavy, pokud berou v úvahu například zvláštní účetní požadavky nebo význam pozemků v aktivech jako charakteristické prvky určitých odvětví.

⁽²⁶¹⁾ Viz rozhodnutí Komise 2011/276/EU ze dne 26. května 2010 o státní podpoře C-76/03, Umicore SA (Úř. věst. L 122, 11.5.2011, s. 76), 155. bod odůvodnění.

⁽²⁶²⁾ Metoda degresivního odpisování nebo metoda SYD (sum-of-the-years-digits) s klesající odpisovou sazbou a konstantní odpisovou základnou na rozdíl od nejběžnější lineární metody.

⁽²⁶³⁾ Viz rozhodnutí Komise ze dne 20. listopadu 2012 o státní podpoře SA.34736, předčasný odpis některých aktiv pořízených prostřednictvím finančního leasingu (Úř. věst. C 384, 13.12.2012, s. 1).

⁽²⁶⁴⁾ Viz rozhodnutí Komise ze dne 20. prosince 2006 o režimu podpory, který zavedla Francie podle článku 39 CA všeobecného daňového zákoníku (Úř. věst. L 112, 30.4.2007, s. 41), 122. bod odůvodnění.

182. Tyto předpisy proto nejsou selektivní, jsou-li splněny tyto podmínky:

- a) režim paušální daně je odůvodněn snahou zamezit nepřiměřené administrativní zátěži u určitých typů podniků vzhledem k jejich malé velikosti a/nebo oblasti činnosti (např. v zemědělství nebo lesnictví);
- b) režim paušální daně v průměru neznamená snížení daňové zátěže u uvedených podniků v porovnání s ostatními podniky, které jsou vyloučeny z oblasti působnosti, a nezvýhodňuje určitou dílčí kategorii příjemců tohoto režimu.

5.4.7. Pravidla proti zneužívání

183. Stanovení pravidel proti zneužívání lze odůvodnit tím, že jde o opatření, jak zamezit vyhýbání se daňovým povinnostem ze strany daňových poplatníků ⁽²⁶⁵⁾. Tato pravidla však mohou být selektivní, pokud u určitých podniků nebo transakcí povolují odchylku (neuplatnění pravidel proti zneužívání), což není v souladu s logikou dotyčných pravidel proti zneužívání ⁽²⁶⁶⁾.

5.4.8. Spotřební daně

184. Ačkoli jsou spotřební daně na úrovni Unie do značné míry harmonizovány (což může mít dopad na kritérium přičitatelnosti ⁽²⁶⁷⁾), neznamená to automaticky, že žádné osvobození od daně v těchto oblastech nespadá do oblasti působnosti pravidel státní podpory. Nižší spotřební daň může ve skutečnosti poskytnout selektivní výhodu podnikům, které dotyčný produkt používají jako vstup nebo jej prodávají na trhu ⁽²⁶⁸⁾.

6. ÚČINEK NA OBCHOD A HOSPODÁŘSKOU SOUTĚŽ

6.1. Obecné zásady

185. Veřejné podpory pro podniky představují podle čl. 107 odst. 1 Smlouvy státní podporu pouze tehdy, pokud „narušují nebo mohou narušit hospodářskou soutěž tím, že zvýhodňují určité podniky nebo určitá odvětví výroby“, a pouze pokud „ovlivňují obchod mezi členskými státy“.

186. Toto jsou dva odlišné a nezbytné prvky pojmu podpora. V praxi však jsou tato kritéria při posuzování státní podpory často zvažována společně, jelikož se zpravidla považují za neoddělitelně spojená ⁽²⁶⁹⁾.

⁽²⁶⁵⁾ Rozsudek Soudního dvora ze dne 29. dubna 2004, GIL Insurance, C-308/01, ECLI:EU:C:2004:252, bod 65 a následující body.

⁽²⁶⁶⁾ Viz rozhodnutí Komise 2007/256/ES ze dne 20. prosince 2006 o režimu podpory, který zavedla Francie podle článku 39CA všeobecného daňového zákoníku (Úř. věst. L 112, 30.4.2007, s. 41), 81. bod odůvodnění a následující body.

⁽²⁶⁷⁾ Viz oddíl 3.1.

⁽²⁶⁸⁾ Viz například rozhodnutí Komise 1999/779/ES ze dne 3. února 1999 o rakouské podpoře poskytnuté ve formě osvobození vína a jiných kvašených nápojů od nápojové daně při přímém prodeji spotřebitelům v místě výroby (Úř. věst. L 305, 30.11.1999, s. 27).

⁽²⁶⁹⁾ Rozsudek Soudu prvního stupně ze dne 15. června 2000, Alzetta, spojené věci T-298/97, T-312/97 atd., ECLI:EU:T:2000:151, bod 81.

6.2. Narušení hospodářské soutěže

187. Má se za to, že opatření provedené státem narušuje nebo může narušit hospodářskou soutěž, pokud může posílit soutěžní postavení příjemce ve vztahu k ostatním podnikům, s nimiž soutěží⁽²⁷⁰⁾. Z praktického hlediska proto narušení hospodářské soutěže ve smyslu čl. 107 odst. 1 Smlouvy obecně existuje tehdy, poskytne-li stát finanční výhodu určitému podniku v liberalizovaném odvětví, v němž existuje nebo může existovat hospodářská soutěž⁽²⁷¹⁾.
188. Skutečnost, že orgány zadají poskytování veřejné služby internímu poskytovateli (ačkoli mohly tuto službu svěřit třetím osobám), jako taková nevylučuje možné narušení hospodářské soutěže. Možné narušení hospodářské soutěže je však vyloučeno, jsou-li splněny následující kumulativní podmínky:
- a) na danou službu se vztahuje zákonný monopol (stanovený v souladu s právem EU)⁽²⁷²⁾;
 - b) zákonný monopol nejen že vylučuje hospodářskou soutěž na trhu, ale též o daný trh, protože vylučuje jakoukoli soutěž o získání pozice výhradního poskytovatele dotyčné služby⁽²⁷³⁾;
 - c) daná služba nesoutěží s jinými službami a
 - d) působí-li poskytovatel služby na jiném (zeměpisném nebo výrobním) trhu, který je otevřen hospodářské soutěži, musí se vyloučit křížové subvencování. K tomu je zapotřebí, aby bylo vedeno oddělené účetnictví, náklady a příjmy byly rozdělovány přiměřeným způsobem a aby z veřejného financování poskytovaného službě, na niž se vztahuje zákonný monopol, nemohly mít prospěch jiné činnosti.
189. Veřejná podpora může hospodářskou soutěž narušit i tehdy, pokud podniku, který je jejím příjemcem, nepomáhá rozšířit činnost a získat podíl na trhu. Postačuje, pokud podpora tomuto podniku umožňuje udržet si silnější soutěžní postavení, než by měl v případě, že by podpora poskytnuta nebyla. Aby se podpora považovala za podporu narušující hospodářskou soutěž, zpravidla postačuje, aby podpora poskytovala příjemci výhodu tím, že ho osvobodí od nákladů, které by jinak musel vynaložit v rámci běžných činností⁽²⁷⁴⁾. Definice státní podpory nevyžaduje, aby bylo narušení hospodářské soutěže nebo ovlivnění obchodu významné nebo podstatné. Skutečnost, že částka podpory je nízká nebo že podnik, který je příjemcem podpory, je malý, sama o sobě nevylučuje narušení hospodářské soutěže nebo možnost tohoto narušení⁽²⁷⁵⁾, pokud však pravděpodobnost tohoto narušení není pouze hypotetická⁽²⁷⁶⁾.

6.3. Ovlivnění obchodu

190. Veřejné podpory pro podniky představují státní podporu podle čl. 107 odst. 1 Smlouvy, pokud „ovlivňují obchod mezi členskými státy“. V této souvislosti není třeba prokazovat skutečný dopad dotčené podpory na

⁽²⁷⁰⁾ Rozsudek Soudního dvora ze dne 17. září 1980, Philip Morris, 730/79, ECLI:EU:C:1980:209, bod 11. Rozsudek Soudu prvního stupně ze dne 15. června 2000, Alzetta, spojené věci T-298/97, T-312/97 atd., ECLI:EU:T:2000:151, bod 80.

⁽²⁷¹⁾ Rozsudek Soudu prvního stupně ze dne 15. června 2000, Alzetta, spojené věci T-298/97, T-312/97 atd., ECLI:EU:T:2000:151, body 141 až 147; rozsudek Soudního dvora ze dne 24. července 2003, Altmark Trans, C-280/00, ECLI:EU:C:2003:415.

⁽²⁷²⁾ Zákonný monopol existuje v případě, že je daná služba vyhrazena zákonem nebo regulačními opatřeními výhradnímu poskytovateli s jednoznačným zákazem, aby tuto službu poskytoval jiný subjekt (a to ani s ohledem na uspokojení případné zbytkové poptávky ze strany určitých skupin zákazníků). Naopak pouhá skutečnost, že poskytování veřejné služby je svěřeno určitému podniku, neznamená, že má tento podnik zákonný monopol.

⁽²⁷³⁾ Rozsudek Tribunálu ze dne 16. července 2014, Německo v. Komise, T-295/12, ECLI:EU:T:2014:675, bod 158; rozhodnutí Komise ze dne 7. července 2002 o státní podpoře N 356/2002 – Spojené království – Network Rail (Úř. věst. C 232, 28.9.2002, s. 2), 75., 76. a 77. bod odůvodnění. Například je-li koncese zadána prostřednictvím soutěžního řízení, pro daný trh existuje hospodářská soutěž.

⁽²⁷⁴⁾ Rozsudek Soudního dvora ze dne 3. března 2005, Heiser, C-172/03, ECLI:EU:C:2005:130, bod 55.

⁽²⁷⁵⁾ Rozsudek Soudu prvního stupně ze dne 29. září 2000, Confederación Española de Transporte de Mercancías v. Komise, T-55/99, ECLI:EU:T:2000:223, bod 89; rozsudek Soudního dvora ze dne 24. července 2003, Altmark Trans, C-280/00, ECLI:EU:C:2003:415, bod 81.

⁽²⁷⁶⁾ Rozsudek Soudního dvora ze dne 24. července 2003, Altmark Trans, C-280/00, ECLI:EU:C:2003:415, bod 79.

obchod mezi členskými státy, ale pouze to, zda daná podpora může tento obchod ovlivnit ⁽²⁷⁷⁾. Soudy Unie zejména konstatovaly, že „pokud podpora poskytnutá členským státem posiluje zejména postavení určitých podniků oproti jiným konkurenčním podnikům v rámci obchodu uvnitř [Unie], je třeba mít za to, že tento obchod je podporou ovlivněn.“ ⁽²⁷⁸⁾

191. Lze mít za to, že veřejné podpory mohou ovlivňovat obchod mezi členskými státy i tehdy, když není příjemce přímo zapojen do přeshraničního obchodu. Dotace může například ztížit hospodářským subjektům v jiných členských státech vstup na trh tím, že zachovává nebo zvyšuje místní nabídku ⁽²⁷⁹⁾.
192. Poměrně malá výše podpory nebo poměrně malá velikost podniku, který je příjemcem, totiž *a priori* nevylučují, že obchod mezi členskými státy může být ovlivněn ⁽²⁸⁰⁾. Obchod mezi členskými státy může ovlivnit veřejná dotace poskytnutá podniku, který nabízí pouze místní nebo regionální služby a nenabízí služby mimo svůj stát původu, pokud by tyto služby mohly nabízet podniky z jiných členských států (i s ohledem na právo usazování) a uvedená možnost není pouze hypotetická. Pokud například určitý členský stát poskytne určitému podniku veřejnou dotaci na poskytování dopravních služeb, může zůstat nabídka uvedených služeb kvůli dotaci zachována nebo se zvýšit, což má za následek, že podniky usazené v jiných členských státech mají menší možnost nabízet dopravní služby na trhu v tomto členském státě ⁽²⁸¹⁾. Takovýto účinek však může být méně pravděpodobný, je-li rozsah hospodářské činnosti velmi malý, jak o tom může svědčit například velmi malý obrat.
193. Obchod může být v zásadě ovlivněn i tehdy, pokud příjemce vyváží veškerou nebo téměř celou svou produkci mimo Unii, v těchto případech je však účinek méně bezprostřední a nelze jej odvodit z pouhé skutečnosti, že trh je otevřený hospodářské soutěži ⁽²⁸²⁾.
194. Je-li zjištěno ovlivnění obchodu, není nutné vymezovat trh nebo přezkoumávat podrobně dopad opatření na soutěžní postavení příjemce a jeho konkurentů ⁽²⁸³⁾.
195. Ovlivnění obchodu mezi členskými státy nicméně nemůže být pouhou hypotézou nebo předpokladem. Musí být prokázáno, proč dotčené opatření narušuje nebo může narušit hospodářskou soutěž a může ovlivnit obchod mezi členskými státy, na základě předvídatelných dopadů opatření ⁽²⁸⁴⁾.
196. Komise se kvůli zvláštním okolnostem případů v řadě rozhodnutí domnívala, že opatření mají čistě místní dopad, a obchod mezi členskými státy tudíž neovlivňují. V těchto případech Komise zejména zjistila, že příjemce dodává zboží či poskytuje služby na omezeném území jednoho členského státu a je nepravděpodobné, že by přilákal zákazníky z jiných členských států, a nelze předpokládat, že toto opatření bude mít víc než nepatrný vliv na podmínky pro přeshraniční investice nebo usazování.

⁽²⁷⁷⁾ Rozsudek Soudního dvora ze dne 14. ledna 2015, *Eventech v. The Parking Adjudicator*, C-518/13, ECLI:EU:C:2015:9, bod 65; rozsudek Soudního dvora ze dne 8. května 2013, *Libert a další, spojené věci C-197/11 a C-203/11*, ECLI:EU:C:2013:288, bod 76.

⁽²⁷⁸⁾ Rozsudek Soudního dvora ze dne 14. ledna 2015, *Eventech v. The Parking Adjudicator*, C-518/13, ECLI:EU:C:2015:9, bod 66; rozsudek Soudního dvora ze dne 8. května 2013, *Libert a další, spojené věci C-197/11 a C-203/11*, ECLI:EU:C:2013:288, bod 77; rozsudek Soudního dvora ze dne 4. dubna 2001, *Friulia Venezia Giulia*, T-288/97, ECLI:EU:T:2001:115, bod 41.

⁽²⁷⁹⁾ Rozsudek Soudního dvora ze dne 14. ledna 2015, *Eventech v. The Parking Adjudicator*, C-518/13, ECLI:EU:C:2015:9, bod 67; rozsudek Soudního dvora ze dne 8. května 2013, *Libert a další, spojené věci C-197/11 a C-203/11*, ECLI:EU:C:2013:288, bod 78; rozsudek Soudního dvora ze dne 24. července 2003, *Altmark Trans*, C-280/00, ECLI:EU:C:2003:415, bod 78.

⁽²⁸⁰⁾ Rozsudek Soudního dvora ze dne 14. ledna 2015, *Eventech v. The Parking Adjudicator*, C-518/13, ECLI:EU:C:2015:9, bod 68.

⁽²⁸¹⁾ Rozsudek Soudního dvora ze dne 24. července 2003, *Altmark Trans*, C-280/00, ECLI:EU:C:2003:415, body 77 a 78.

⁽²⁸²⁾ Rozsudek Soudního dvora ze dne 21. března 1990, *Belgie v. Komise (Tubemeuse)*, C-142/87, ECLI:EU:C:1990:125, bod 35; rozsudek Soudního dvora ze dne 30. dubna 2009, *Komise proti Italské republice a WamSpA*, C-494/06 P, ECLI:EU:C:2009:272, bod 62.

⁽²⁸³⁾ Rozsudek Soudního dvora ze dne 17. září 1980, *Philip Morris*, 730/79, ECLI:EU:C:1980:209, rozsudek Soudního dvora ze dne 4. září 2009, *Itálie v. Komise*, T-211/05, ECLI:EU:T:2009:304, body 157 až 160; rozsudek Soudního dvora ze dne 15. června 2000, *Alzetta, spojené věci T-298/97, T-312/97 atd.*, ECLI:EU:T:2000:151, bod 95.

⁽²⁸⁴⁾ Rozsudek Soudního dvora ze dne 6. července 1995, *Alitec a další v. Komise*, spojené věci T-447/93, T-448/93 a T-449/93, ECLI:EU:T:1995:130, bod 141.

197. Jakkoli není možné stanovit obecné kategorie opatření, která typicky splňují tato kritéria, dřívější rozhodnutí uvádějí příklady situací, kdy Komise v souvislosti s konkrétními okolnostmi daného případu zjistila, že veřejná podpora obchod mezi členskými státy ovlivnit nemůže. Mezi příklady takových případů patří:

- a) sportovní a volnočasová zařízení, která slouží převážně místním uživatelům a u nichž není pravděpodobné, že by přilákala zákazníky nebo investice z jiných členských států ⁽²⁸⁵⁾;
- b) kulturní akce, při nichž jsou vykonávány hospodářské činnosti ⁽²⁸⁶⁾, a subjekty, které tyto činnosti vykonávají, u nichž je však nepravděpodobné, že by odlákaly účastníky a návštěvníky od obdobných nabídek v jiných členských státech ⁽²⁸⁷⁾; Komise se domnívá, že potenciál ovlivnit obchod mezi členskými státy mají pouze finanční prostředky poskytnuté velkým a proslulým kulturním zařízením a na akce v členském státě, které jsou velkou měrou propagovány mimo domovský region;
- c) nemocnice a jiná zdravotnická zařízení, jež poskytují obvyklý rozsah lékařských služeb se zaměřením na místní obyvatele a u nichž není pravděpodobné, že by přilákaly zákazníky nebo investice z jiných členských států ⁽²⁸⁸⁾;
- d) hromadné sdělovací prostředky a/nebo kulturní statky, určené z jazykových či zeměpisných důvodů publiku z místně omezené oblasti ⁽²⁸⁹⁾;
- e) konferenční centrum, pokud jeho umístění a potenciální dopad podpory na ceny pravděpodobně skutečně neodlákají uživatele jiným centrům v ostatních členských státech ⁽²⁹⁰⁾;
- f) informační platforma pro vytváření sítí, jež má přímo řešit problematiku nezaměstnanosti a sociálních konfliktů v předem vymezené a velmi malé místní oblasti ⁽²⁹¹⁾;
- g) malá letiště ⁽²⁹²⁾ nebo přístavy ⁽²⁹³⁾, které slouží převážně místním uživatelům, a tím omezují hospodářskou soutěž v oblasti služeb poskytovaných na místní úrovni, a u nichž je dopad na přeshraniční investice nanejvýše nepatrný;

⁽²⁸⁵⁾ Viz například rozhodnutí Komise o státní podpoře N 258/2000, Koupaliště Dorsten (Úř. věst. C 172, 16.6.2001, s. 16); C 10/2003 – Nizozemsko – neziskové přístavy pro rekreační plavidla (Úř. věst. L 34, 6.2.2004, s. 63); SA.37963 – Spojené království – údajná státní podpora středisku Glenmore Lodge (Úř. věst. C 277, 21.8.2015, s. 3); SA.38208 – Spojené království – údajná státní podpora golfovým klubům ve Spojeném království ve vlastnictví jejich členů (Úř. věst. C 277, 21.8.2015, s. 4).

⁽²⁸⁶⁾ Viz oddíl 2.6 o podmínkách, za kterých jsou činnosti v oblasti kultury a zachování kulturního dědictví hospodářské povahy ve smyslu čl. 107 odst. 1 Smlouvy. U činností v oblasti kultury a zachování kulturního dědictví, které nejsou hospodářské povahy, není posouzení, zda může veřejné financování ovlivňovat obchod, zapotřebí.

⁽²⁸⁷⁾ Viz například rozhodnutí Komise o státní podpoře N 630/2003, Místní muzea na Sardinii (Úř. věst. C 275, 8.11.2005, s. 3); SA.34466 Kypr – Centrum výtvarného umění a výzkumu (Úř. věst. C 1, 4.1.2013, s. 10); SA.36581 Řecko – Stavba archeologického muzea, Messara, Kréta (Úř. věst. C 353, 3.12.2013, s. 4); SA.35909 (2012/N) – Česká republika – Infrastruktura pro cestovní ruch (region NUTS II Jihovýchod) (Úř. věst. C 306, 22.10.2013, s. 4); SA.34891 (2012/N) – Polsko – Státní podpora pro Związek Gmin Fortecznych Twierdzy Przemysł (Úř. věst. C 293, 9.10.2013, s. 1).

⁽²⁸⁸⁾ Viz například rozhodnutí Komise o státní podpoře N 543/2001, Irsko – Kapitálové příspěvky nemocnicím (Úř. věst. C 154, 28.6.2002, s. 4); SA.34576 Portugalsko – Jednotka následné péče, Jean Piaget – severovýchod (Úř. věst. Úř. věst. C 73, 13.3.2013, s. 1); SA.37432 – Česká republika – Financování veřejných nemocnic v Královéhradeckém kraji (Úř. věst. C 203, 19.6.2015, s. 2); SA.37904 – Německo – Údajná podpora zdravotnickému středisku v Durmersheimu (Úř. věst. C 188, 5.6.2015, s. 2); SA.38035 – Německo – Údajná státní podpora specializované rehabilitační klinice pro ortopedické lékařství a traumatologické operace (Úř. věst. C 188, 5.6.2015, s. 3).

⁽²⁸⁹⁾ Viz například rozhodnutí Komise o státní podpoře N 257/2007, Dotace na divadelní představení v Baskicku (Úř. věst. C 173, 26.7.2007, s. 1); N 458/2004, Editorial Andaluza Holding (Úř. věst. C 131, 28.5.2005, s. 1); SA.33243 Jornal de Madeira (Úř. věst. C 16, 19.1.2013, s. 1).

⁽²⁹⁰⁾ Viz například rozhodnutí Komise o státní podpoře N 486/2002 Švédsko – Kongresová hala Visby (Úř. věst. C 75, 27.3.2003, s. 2).

⁽²⁹¹⁾ Viz rozhodnutí Komise o státní podpoře SA.33149 – Německo – Údajná protiprávní státní podpora projektu „Städtische Projekt Wirtschaftsbüro Gaarden“ – Kiel (Úř. věst. C 188, 5.6.2015, s. 1).

⁽²⁹²⁾ Viz například rozhodnutí Komise o státní podpoře SA.38441 – Spojené království – Letecká spojení na ostrovy Isles of Scilly (Úř. věst. C 5, 9.1.2015, s. 4).

⁽²⁹³⁾ Viz například rozhodnutí Komise o státní podpoře SA.39403 – Nizozemsko – Investice pro přístav Lauwersoog (Úř. věst. C 259, 7.8.2015, s. 4); SA.42219 – Německo – rekonstrukce Schuhmacherova mostu v přístavu Maasholm (Úř. věst. C 426, 18.12.2015, s. 5).

h) financování některých lanovek (a zejména lyžařských vleků) v oblastech, kde je jen málo rekreačních zařízení a s omezenou kapacitou pro cestovní ruch. Komise upřesnila, že pro rozlišení mezi zařízeními na podporu činnosti, jež dokáže přilákat uživatele i mimo danou oblast, což podle všeho ovlivňuje obchod, a sportovními zařízeními v oblastech, kde je jen málo rekreačních zařízení a omezená kapacita pro cestovní ruch, kde by podpora z veřejných zdrojů zřejmě obchod mezi členskými státy neovlivňovala, jsou obvykle zohledňovány tyto faktory ⁽²⁹⁴⁾: a) umístění zařízení (např. ve městech nebo spojení obcí); b) provozní doba; c) převážně místní uživatelé (poměr mezi počtem denních a týdenních skipasů); d) celkový počet a kapacita zařízení v poměru k počtu uživatelů, kteří bydlí v daném místě; e) existence jiných turistických zařízení v dané oblasti. Podobné faktory by mohly být s nezbytnými úpravami relevantní i u zařízení jiného typu.

198. Přestože ve většině případů samotné okolnosti, za nichž je podpora udělena, postačují k prokázání toho, že podpora může ovlivnit obchod mezi členskými státy a narušuje nebo může narušit hospodářskou soutěž, měly by být tyto okolnosti řádně stanoveny. V případě režimů podpory je obvykle postačující přezkoumat charakteristiky konkrétního režimu ⁽²⁹⁵⁾.

7. INFRASTRUKTURA: NĚKTERÁ KONKRÉTNÍ VYSVĚTLENÍ

7.1. Úvod

199. Pokyny k pojmu státní podpory, jak jsou stanoveny v tomto sdělení, se vztahují na veřejné financování infrastruktury, jež má hospodářské využití, jelikož se tyto pokyny vztahují i na veškeré další veřejné financování, jež zvýhodňuje hospodářskou činnost ⁽²⁹⁶⁾. Nicméně vzhledem ke strategickému významu veřejného financování infrastruktury, a to nikoliv jen pro podporu růstu, a k otázkám, které mnohdy vyvolává, je vhodné stanovit konkrétní pokyny k tomu, kdy veřejné financování infrastruktury zvýhodňuje podnik, poskytuje výhodu a má vliv na hospodářskou soutěž a na obchod mezi členskými státy.

200. Projekty infrastruktury často zahrnují několik kategorií zúčastněných stran/aktérů a přítomnost jakékoli státní podpory může být potenciálně přínosem pro výstavbu (včetně rozšíření či zdokonalení), provoz nebo užívání infrastruktury ⁽²⁹⁷⁾. Pro účely tohoto oddílu je proto užitečné rozlišovat mezi developerem a/nebo prvním vlastníkem (dále jen „developer/vlastník“ ⁽²⁹⁸⁾) infrastruktury, provozovateli (tj. podniky, které přímo využívají infrastrukturu pro poskytování služeb konečným uživatelům, včetně podniků, kteří infrastrukturu pořídí od developera/vlastníka za účelem hospodářského využívání nebo kteří získají koncesi nebo pronájem za účelem využívání a provozování infrastruktury) a konečnými uživateli infrastruktury, jakkoli se mohou tyto funkce v některých případech překrývat.

7.2. Podpora developerovi/vlastníkovi

7.2.1. Hospodářská činnost versus nehopodářská činnost

201. Tradičně se usuzovalo, že u velké části infrastruktury nespadá veřejné financování do oblasti působnosti pravidel státní podpory, jelikož její výstavba a provoz se považovaly za obecná opatření veřejné politiky, a nikoli za hospodářskou činnost ⁽²⁹⁹⁾. V poslední době však většímu komerčnímu využívání infrastruktury nahrávalo několik faktorů, například liberalizace, privatizace, integrace trhu a technologický pokrok.

⁽²⁹⁴⁾ Sdělení Komise členskými státním a dalším zúčastněným stranám – státní podpora N 376/01 – režim podpory pro lanovky (Úř. věst. C 172, 18.7.2002, s. 2).

⁽²⁹⁵⁾ Viz například rozsudek Soudního dvora ze dne 14. října 1987, Německo v. Komise, 248/84, ECLI:EU:C:1987:437, bod 18.

⁽²⁹⁶⁾ „Veřejné financování infrastruktury“ zahrnuje všechny formy poskytování státních prostředků na výstavbu, pořízení nebo provozování infrastruktury.

⁽²⁹⁷⁾ Tento oddíl se netýká potenciální podpory dodavatelům zapojeným do výstavby infrastruktury.

⁽²⁹⁸⁾ Do pojmu „vlastník“ je zahrnut jakýkoli subjekt vykonávající ve vztahu k infrastruktuře účinná vlastnická práva a požívající s tím spojené hospodářské přínosy. Například v případě, kdy majitel přenese svá vlastnická práva na samostatný subjekt (například přístavní orgán), který spravuje infrastrukturu jménem vlastníka, lze to pro účely kontroly státní podpory považovat za nahrazení vlastníka.

⁽²⁹⁹⁾ Dvacátá pátá zpráva o politice hospodářské soutěže, 1995, bod 175.

202. V rozsudku ve věci *Aéroports de Paris* ⁽³⁰⁰⁾ Soud prvního stupně tento vývoj uznal a vysvětlil, že provozování letiště je třeba vnímat jako hospodářskou činnost. V nedávné době potvrdil rozsudek ve věci *Leipzig/Halle* ⁽³⁰¹⁾, že výstavba letištní dráhy pro komerční účely je sama o sobě hospodářskou činností. Ačkoli se výše uvedené případy konkrétně týkají letišť, zásady, které vypracovaly soudy Unie, se jeví jako širší výklad, a jsou tudíž použitelné na výstavbu jiných infrastruktur, které jsou neoddtělitelně spojeny s hospodářskou činností ⁽³⁰²⁾.
203. Na druhou stranu financování infrastruktury, která nemá být využívána komerčně, je v zásadě z uplatňování pravidel státní podpory vyloučeno. To se týká například infrastruktury, která je využívána pro činnosti, jež stát obvykle provádí v rámci výkonu veřejné moci (například vojenská zařízení, řízení letového provozu na letištích, majáky a jiná zařízení pro potřeby obecné navigace, mimo jiné na vnitrozemských vodních cestách, ochrana proti povodním a vodohospodářská opatření ve veřejném zájmu při nízkém stavu vody, policie a celní úřady), nebo infrastruktury, která se nevyužívá k nabízení zboží nebo služeb na trhu (například zpřístupnění pozemních komunikací k bezplatnému využívání veřejností). Tyto činnosti nemají hospodářskou povahu, a tudíž nespádají do oblasti působnosti pravidel státní podpory, stejně jako do nich nespádá veřejné financování související infrastruktury ⁽³⁰³⁾.
204. Je-li infrastruktura původně využívaná k nehopodářským činnostem později přeorientována na hopodářské využití (např. vojenské letiště se přemění na civilní), zohlední se za účelem posouzení podle pravidel státní podpory pouze náklady vynaložené na přeměnu infrastruktury k hopodářskému využití ⁽³⁰⁴⁾.
205. Jestliže se určitá infrastruktura využívá k hopodářským i nehopodářským činnostem, spadá veřejné financování na její výstavbu do oblasti působnosti pravidel státní podpory pouze v míře, do jaké pokrývá náklady spojené s hopodářskými činnostmi.
206. Pokud určitý podnik vykonává hopodářské i nehopodářské činnosti, musí členské státy zajistit, aby veřejné financování nehopodářských činností nebylo možné použít pro křížové subvencování hopodářských činností. To lze zejména zajistit omezením veřejného financování na čisté náklady (včetně nákladů na kapitál) nehopodářských činností, které se určí na základě jasně odděleného účtnictví.
207. Pokud infrastruktura v případě smíšeného využití slouží téměř výhradně činnosti nehopodářské, má Komise za to, že financování této infrastruktury může stát mimo oblast působnosti pravidel státní podpory v celé jeho úplnosti, pakliže je hopodářské využití infrastruktury pouze vedlejší, tj. pokud se jedná o činnost, která je přímo spojena s provozem infrastruktury a je pro něj nezbytná, nebo o činnost, která je neoddtělitelně spojena s hlavním nehopodářským využitím infrastruktury. Je to třeba zohlednit v případě, že hopodářské činnosti spotřebovávají stejné vstupy jako primární činnosti nehopodářské povahy, například materiál, zařízení, pracovní sílu nebo fixní kapitál. Rozsah vedlejších hopodářských činností z hlediska kapacity infrastruktury musí zůstat omezený ⁽³⁰⁵⁾. K příkladům těchto vedlejších hopodářských činností mohou patřit některé výzkumné organizace, které příležitostně pronajímají svá zařízení a laboratoře partnerům z průmyslu ⁽³⁰⁶⁾.

⁽³⁰⁰⁾ Rozsudek Soudu prvního stupně ze dne 12. prosince 2000, *Aéroports de Paris v. Komise*, T-128/98, ECLI:EU:T:2000:290, bod 125; potvrzeno při odvolání v rozsudku Soudního dvora ze dne 24. října 2002, *Aéroports de Paris v. Komise*, C-82/01 P, ECLI:EU:C:2002:617. Viz rovněž rozsudek Soudu prvního stupně ze dne 17. prosince 2008, *Ryanair v. Komise*, T-196/04, ECLI:EU:T:2008:585, bod 88.

⁽³⁰¹⁾ Rozsudek Tribunálu ze dne 2. března 2011, *Freistaat Sachsen a Land Sachsen-Anhalt a další v. Komise*, spojené věci T-443/08 a T-455/08, ECLI:EU:T:2011:117, zejména body 93 a 94, potvrzeno v odvolacím řízení v rozsudku Soudního dvora ze dne 19. prosince 2012, *Mitteldeutsche Flughafen AG a Flughafen Leipzig-Halle GmbH v. Komise*, C-288/11 P, ECLI:EU:C:2012:821, zejména body 40 až 43 a bod 47.

⁽³⁰²⁾ Rozsudek Soudního dvora ze dne 19. prosince 2012, *Mitteldeutsche Flughafen AG a Flughafen Leipzig-Halle GmbH v. Komise*, C-288/11 P, ECLI:EU:C:2012:821, body 43 a 44. Rozsudek Soudního dvora ze dne 14. ledna 2015, *Eventech v. The Parking Adjudicator*, C-518/13, ECLI:EU:C:2015:9, bod 40.

⁽³⁰³⁾ Rozsudek Soudního dvora ze dne 16. června 1987, *Komise v. Itálie*, C-118/85, ECLI:EU:C:1987:283, body 7 a 8. Rozsudek Soudního dvora ze dne 4. května 1988, *Bodson v. Pompes funèbres des régions libérées*, C-30/87, ECLI:EU:C:1988:225, bod 18; rozsudek Tribunálu ze dne 24. března 2011, *Freistaat Sachsen a Land Sachsen-Anhalt a další v. Komise*, spojené věci T-443/08 a T-455/08, ECLI:EU:T:2011:117, bod 98.

⁽³⁰⁴⁾ Viz rozhodnutí Komise o státní podpoře SA.23324 – letiště Tampere-Pirkkala (Úř. věst. L 309, 13.11.2013, s. 27); a rozhodnutí o státní podpoře SA.35388 – Polsko – Zřízení letiště Gdyně-Kosakowo.

⁽³⁰⁵⁾ V této souvislosti lze hopodářské využívání infrastruktury považovat za vedlejší, pokud kapacita přidělená každoročně na tuto činnost nepřesáhne 20 % celkové roční kapacity dané infrastruktury.

⁽³⁰⁶⁾ Jestliže činnosti přestanou být vedlejšími činnostmi, mohou být předmětem pravidel státní podpory též druhotné hopodářské činnosti (viz rozsudek Tribunálu ze dne 12. září 2013, *Německo v. Komise*, T-347/09, ECLI:EU:T:2013:418, o prodeji dřeva a činnostech v oblasti cestovního ruchu ze strany organizací na ochranu přírody).

Komise se rovněž domnívá, že veřejné financování poskytnuté na obvyklé zázemí (například restaurace, obchody nebo placené parkoviště) infrastruktury, které se používají téměř výhradně pro nehopodářskou činnost, obvykle nemá žádný dopad na obchod mezi členskými státy, jelikož toto obvyklé zázemí pravděpodobně nepřiláká zákazníky z jiných členských států a jeho financování zřejmě bude mít jen nepatrný vliv na přeshraniční investice nebo usazování.

208. Jak Soudní dvůr uznal ve svém rozsudku ve věci Leipzig/Halle, výstavba infrastruktury nebo její části může spadat do odpovědnosti státu při výkonu jeho výsad veřejné moci ⁽³⁰⁷⁾. V takovém případě není veřejné financování infrastruktury (nebo příslušné části infrastruktury) předmětem pravidel státní podpory.
209. Kvůli nejistotě, která existovala v době před vynesením rozsudku ve věci Aéroports de Paris, se orgány veřejné moci mohly oprávněně domnívat, že financování infrastruktury poskytnuté před vynesením uvedeného rozsudku státní podporu nepředstavuje, a že taková opatření tudíž není potřeba oznamovat Komisi. Z toho vyplývá, že Komise nemůže finanční opatření, která byla s konečnou platností přijata před vynesením rozsudku ve věci Aéroports de Paris, zpochybnit na základě pravidel státní podpory ⁽³⁰⁸⁾. Pokud jde o finanční opatření, která s konečnou platností nebyla přijata před vynesením rozsudku ve věci Aéroports de Paris, neznamená to žádný předpoklad ohledně existence, nebo neexistence státní podpory nebo legitimních očekávání, což bude nutné ověřit případ od případu ⁽³⁰⁹⁾.

7.2.2. Narušení hospodářské soutěže a ovlivnění obchodu

210. Odůvodnění k případům, kdy se Komise domnívala, že některá opatření nemohla ovlivnit obchod mezi členskými státy, jak je uvedeno v bodech 196 a 197, může být relevantní i pro určité veřejné financování infrastruktury, zejména místní nebo městské infrastruktury, a to i když je využívána komerčně. Příznacným rysem takových případů by byla převážně místní spádová oblast, jakož i důkazy, že přeshraniční investice zřejmě budou ovlivněny nanejvýše okrajově. Například výstavba místních volnočasových zařízení, zdravotnických zařízení, malých letišť nebo přístavů, které slouží převážně místním uživatelům a jejichž dopad na přeshraniční investice je okrajový, pravděpodobně obchod neovlivní. Mezi důkazy prokazující, že žádné ovlivnění obchodu neexistuje, by mohly patřit údaje, které ukazují, že z jiných členských států je infrastruktura využívána pouze v omezené míře a že přeshraniční investice na zvažovaném trhu jsou minimální nebo zřejmě nebudou nepříznivě ovlivněny.
211. Existují okolnosti, za nichž určité infrastruktury nejsou vystaveny přímé konkurenci jiných infrastruktur stejného druhu nebo jiných infrastruktur jiného druhu, které nabízejí služby s vysokým stupněm zastupitelnosti, nebo tyto služby přímo ⁽³¹⁰⁾. Přímá konkurence mezi infrastrukturami pravděpodobně nebude existovat v případě infrastruktur globální sítě ⁽³¹¹⁾, které jsou přirozenými monopoly, tj. jejichž replikace by byla nehopodárná. Obdobně mohou existovat odvětví, kde je soukromé financování výstavby infrastruktury zanedbatelné ⁽³¹²⁾. Komise se domnívá, že ovlivnění obchodu mezi členskými státy nebo narušení hospodářské soutěže je obvykle vyloučeno, pokud jde o výstavbu infrastruktury v případech, kdy současně i) infrastruktura obvykle není vystavena přímé konkurenci; ii) financování ze soukromých zdrojů je v daném odvětví a dotčeném členském státu nevýznamné a iii) infrastruktura není určena k tomu, aby selektivně zvýhodňovala určitý podnik nebo odvětví, nýbrž byla přínosem pro celou společnost.

⁽³⁰⁷⁾ Rozsudek Soudního dvora ze dne 19. prosince 2012, *Mitteldeutsche Flughafen AG a Flughafen Leipzig-Halle GmbH v. Komise*, C-288/11 P, ECLI:EU:C:2012:821, bod 47.

⁽³⁰⁸⁾ Rozhodnutí Komise ze dne 3. října 2012 o státní podpoře SA.23600, *Financování terminálu 2 na letišti Mnichov* (Úř. věst. L 319, 29.11.2013, s. 8), 74. až 81. bod odůvodnění. V pokynech Komise pro leteckou dopravu z roku 1994 se uvádělo, že „výstavba [nebo] rozšíření infrastrukturních zařízení (např. letišť, dálnic, mostů atd.) je obecným opatřením hospodářské politiky, které Komise nemůže přezkoumávat podle pravidel Smlouvy týkajících se státních podpor“ (Úř. věst. C 350, 10.12.1994, s. 5), bod 12.

⁽³⁰⁹⁾ Výše uvedenými objasněními není za těchto okolností dotčeno uplatňování pravidel politiky soudržnosti, k nimž jsou pokyny uvedeny jinde. Viz například pokyny Komise pro Výbor pro koordinaci fondů (COCOF): Ověření souladu se státními podporami u případů týkajících se infrastruktury, k dispozici na internetové adrese: http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docoffic/cocof/2012/cocof_12_0059_01_en.pdf

⁽³¹⁰⁾ Například služby nabízené komerčními provozovateli trajektů mohou být konkurenční ve vztahu k mostům nebo tunelům, za které se vybírá mýtné.

⁽³¹¹⁾ U infrastruktury sítě se různé prvky sítě vzájemně doplňují, namísto toho, aby si konkurovaly.

⁽³¹²⁾ Otázku, zda se jedná pouze o zanedbatelné tržní financování v daném odvětví, je spíše než na regionální či místní úrovni třeba posoudit na úrovni dotyčného členského státu, obdobně jako v případě posouzení existence trhu v členském státě (viz například rozsudek Tribunálu ze dne 26. listopadu 2015, *Španělsko v. Komise*, T-461/13, ECLI:EU:T:2015:891, bod 44).

212. Nemají-li se na celé veřejné financování daného projektu vztahovat pravidla státní podpory, členské státy musí zajistit, aby financování poskytované na výstavbu infrastruktur v situacích uvedených v odstavci 211 nemohlo být použito ke křížovému subvencování jiných hospodářských činností nebo nepřímo dotovat jiné hospodářské činnosti, včetně provozování infrastruktury. Křížové subvencování lze vyloučit tím, že se zajistí, aby se vlastník infrastruktury nezapojil do žádné jiné hospodářské činnosti nebo – pokud se vlastník infrastruktury do jiné hospodářské činnosti zapojí – aby si vedl oddělené účetnictví, vhodným způsobem rozděloval náklady a příjmy a zajistil, aby z žádného veřejného financování neměly prospěch jiné činnosti. Neexistenci nepřímé podpory, zejména pro provozovatele infrastruktury, lze zajistit například vypsáním nabídkového řízení pro daný provoz.

7.2.3. Podpora developerovi/vlastníkovi infrastruktury – přehled podle odvětví

213. Tento oddíl poskytuje přehled o tom, jak Komise hodlá posuzovat povahu státní podpory, pokud jde o financování infrastruktury v různých odvětvích, a to s ohledem na hlavní prvky, jimiž se dnes v těchto jednotlivých odvětvích veřejné financování infrastruktury v souvislosti s výše uvedenými podmínkami obvykle vyznačuje. Tím není dotčen výsledek konkrétního posuzování jednotlivých projektů s ohledem na jejich specifické vlastnosti, na způsob, jak daný členský stát organizuje poskytování služeb spojených s používáním infrastruktury, a na rozvoj komerčních služeb a vnitřního trhu. Nemá nahradit individuální posuzování, zda jsou v případě konkrétního finančního opatření u určité infrastruktury splněny všechny prvky pojmu „státní podpora“. Podrobnější pokyny týkající se konkrétních odvětví Komise rovněž poskytla v některých svých pokynech a rámcích.
214. **Letištní infrastruktura** zahrnuje různé druhy infrastruktury. Na základě judikatury soudů Unie je zavedeno, že letištní infrastruktura má většinou ⁽³¹³⁾ leteckým společnostem poskytovat letištní služby za úplatu ⁽³¹⁴⁾, díky čemuž se považují za hospodářské činnosti, a proto se na jejich financování vztahují pravidla státní podpory. V obdobném smyslu, je-li infrastruktura určena pro jiné než letecké činnosti obchodní povahy jiným uživatelům, na jejich veřejné financování se vztahují pravidla státní podpory ⁽³¹⁵⁾. Jelikož si letiště často navzájem konkurují, je též pravděpodobné, že financování letištní infrastruktury rovněž ovlivní obchod mezi členskými státy. Naproti tomu veřejné financování infrastruktur určených pro činnosti, které spadají do odpovědnosti státu při výkonu jeho veřejných pravomocí, do oblasti působnosti pravidel státní podpory nespadá. Obecně se má za to, že této neehospodářské povahy je řízení letového provozu, letecké a hasičské záchranné služby, policie, celní odbavování a činnosti nezbytné k ochraně civilního letectví na letišti před protiprávními činy.
215. V obdobném duchu, jak vyplývá z rozhodovací praxe Komise ⁽³¹⁶⁾, veřejné financování **přístavní infrastruktury** zvýhodňuje hospodářskou činnost, a proto se na něj v zásadě vztahují pravidla státní podpory. Stejně jako v případě letišť si navzájem mohou konkurovat i přístavy, a tudíž je pravděpodobné, že financování přístavní infrastruktury rovněž ovlivní obchod mezi členskými státy. Nicméně investice do infrastruktury, jež je zapotřebí pro činnosti, které spadají do odpovědnosti státu při výkonu jeho veřejných pravomocí, do oblasti působnosti pravidel státní podpory nespadají. Tuto neehospodářskou povahu má obecně řízení námořního provozu, hasičské služby, policie a celní odbavování.
216. **Širokopásmové infrastruktury** se využívá k tomu, aby bylo možné koncovým uživatelům poskytovat telekomunikační konektivitu. Poskytování konektivity koncovým uživatelům za úplaty je hospodářskou činností. Širokopásmovou infrastrukturu v mnoha případech provozovatelé budují bez jakéhokoli státního financování, což svědčí o výrazném financování ze strany trhu, přičemž v mnoha zeměpisných oblastech si navzájem konkurují několik sítí různých provozovatelů ⁽³¹⁷⁾. Širokopásmové infrastruktury jsou součástí rozsáhlých,

⁽³¹³⁾ Například přístávací a vzletové dráhy a jejich osvětlení, terminály, odbavovací a pojezdové plochy či centralizovaná infrastruktura pro pozemní odbavování, jako jsou zavazadlové pásy.

⁽³¹⁴⁾ Pokyny ke státní podpoře letišť a leteckých společností (Úř. věst. C 99, 4.4.2014, s. 3), bod 31.

⁽³¹⁵⁾ Pokyny ke státní podpoře letišť a leteckých společností (Úř. věst. C 99, 4.4.2014, s. 3), bod 33.

⁽³¹⁶⁾ Rozhodnutí Komise ze dne 27. března 2014 o státní podpoře SA.38302 – Itálie – přístav Salerno; rozhodnutí Komise ze dne 22. února 2012 o státní podpoře SA.30742 (N/2010) – Litva – Vybudování infrastruktury k terminálu pro trajekty osobní a nákladní dopravy v Klaipedě (Úř. věst. C 121, 26.4.2012, s. 1); rozhodnutí Komise ze dne 2. července 2013 o státní podpoře SA.35418 (2012/N) – Řecko – rozšíření přístavu Pireus (Úř. věst. C 256, 5.9.2013, s. 2).

⁽³¹⁷⁾ Jak je uvedeno v bodě 211 a v poznámce pod čarou č. 312, otázku, zda se jedná pouze o zanedbatelné tržní financování v daném odvětví, je spíše než na regionální či místní úrovni třeba posoudit na úrovni dotyčného členského státu.

vzájemně propojených a obchodně využívaných sítí. Z těchto důvodů se na veřejné financování širokopásmové infrastruktury pro poskytování konektivity koncovým uživatelům vztahují pravidla státní podpory, jak stanoví pokyny EU k použití pravidel státní podpory ve vztahu k rychlému zavádění širokopásmových sítí ⁽³¹⁸⁾. Naproti tomu připojování pouze orgánů veřejné moci je nehopodářskou činností a veřejné financování tzv. uzavřených sítí proto státní podporu nepředstavuje ⁽³¹⁹⁾.

217. **Energetická infrastruktura** ⁽³²⁰⁾ se využívá pro poskytování energetických služeb za úplatu, což představuje hospodářskou činnost. Energetická infrastruktura je do značné míry budována tržními subjekty, což svědčí o výrazném financování ze strany trhu, a financována z uživatelských sazeb. Veřejné financování energetické infrastruktury proto zvýhodňuje hospodářskou činnost a může mít vliv na obchod mezi členskými státy, a proto se na ně v zásadě vztahují pravidla státní podpory ⁽³²¹⁾.
218. Veřejné financování **výzkumných infrastruktur** může zvýhodňovat hospodářskou činnost, a proto se na ně vztahují pravidla státní podpory, a to v míře, do jaké je infrastruktura ve skutečnosti určena pro vykonávání hospodářských činností (jako je pronájem vybavení či laboratoří podnikům, poskytování služeb podnikům nebo provádění smluvního výzkumu). Veřejné financování výzkumných infrastruktur využívaných pro nehopodářské činnosti, jako je nezávislý výzkum za účelem získání většího množství znalostí a jejich lepšího pochopení, naopak do oblasti působnosti pravidel státní podpory nespádá. Podrobnější pokyny k rozlišování mezi hospodářskými a nehopodářskými činnostmi v oblasti výzkumu viz vysvětlení v rámci pro státní podporu výzkumu, vývoje a inovací ⁽³²²⁾.
219. Zatímco provoz **železniční infrastruktury** ⁽³²³⁾ může představovat hospodářskou činnost ⁽³²⁴⁾, výstavba železniční infrastruktury, která je k dispozici potenciálním uživatelům za stejných a nediskriminačních podmínek – na rozdíl od provozování infrastruktury – obvykle splňuje podmínky uvedené v bodě 211, její financování tedy obvykle neovlivňuje obchod mezi členskými státy, ani nenarušuje hospodářskou soutěž. S cílem zajistit, aby veškeré financování daného projektu nepodléhalo pravidlům státní podpory, musí členské státy rovněž zajistit, aby byly splněny podmínky stanovené v bodě 212. Táž logika se použije na investice do **železničních mostů, železničních tunelů a infrastruktur městské dopravy** ⁽³²⁵⁾.
220. Zatímco **pozemní komunikace** zpřístupněné k bezplatnému veřejnému užívání jsou obecnými infrastrukturami a jejich veřejné financování nespádá do oblasti působnosti pravidel státní podpory, provozování zpoplatněné komunikace v mnoha případech hospodářskou činnost představuje. Výstavba silniční infrastruktury jako taková, včetně zpoplatněných komunikací ⁽³²⁶⁾ – na rozdíl od provozu zpoplatněné komunikace a v případě, že nepředstavuje vyhrazenou infrastrukturu – obvykle splňuje podmínky uvedené

⁽³¹⁸⁾ Úř. věst. C 25, 26.1.2013, s. 1. V pokynech je vysvětleno, že odvětví širokopásmového připojení se vyznačuje zvláštními rysy, zejména tím, že v rámci jedné širokopásmové sítě může působit několik provozovatelů telekomunikačních služeb, a proto může poskytovat příležitost pro přítomnost konkurenčních operátorů.

⁽³¹⁹⁾ Pokyny EU k použití pravidel státní podpory ve vztahu k rychlému zavádění širokopásmových sítí (Úř. věst. C 25, 26.1.2013, s. 1), bod 11 a poznámka pod čarou č. 14.

⁽³²⁰⁾ Energetická infrastruktura zahrnuje zejména infrastruktury pro přenos, distribuci a skladování elektřiny a infrastruktury pro přepravu, distribuci a skladování zemního plynu a ropy. Více podrobností viz definice v Pokynech pro státní podporu v oblasti životního prostředí a energetiky na období 2014–2020 (Úř. věst. C 200, 28.6.2014, s. 1), bod 31.

⁽³²¹⁾ Pokyny pro státní podporu v oblasti životního prostředí a energetiky na období 2014–2020 (Úř. věst. Úř. věst. C 200, 28.6.2014, s. 1), oddíl 3.8; rozhodnutí Komise ze dne 10. července 2014 o státní podpoře SA.36290 – Spojené království – Plynovod v Severním Irsku; rozšíření na západ a severozápad.

⁽³²²⁾ Úř. věst. C 198, 27.6.2014, s. 1. bod 17 a následující body.

⁽³²³⁾ Např. železniční tratě a nádraží.

⁽³²⁴⁾ Tímto zjištěním není nijak dotčena otázka, zda případná výhoda poskytnutá státem provozovateli infrastruktury představuje státní podporu. Pokud se například na provozování infrastruktury vztahuje zákonný monopol a je-li na trhu vyloučena hospodářská soutěž pro provoz infrastruktury, nemůže výhoda poskytnutá státem provozovateli infrastruktury narušit hospodářskou soutěž, a proto nepředstavuje státní podporu. Viz bod 188 tohoto sdělení a rozhodnutí Komise ze dne 17. července 2002 o státní podpoře N 356/2002 – Spojené království – Network Rail; a rozhodnutí Komise ze dne 2. května 2013 o státní podpoře SA.35948 – Česká republika – Prodloužení režimu podpory Interoperabilita v železniční dopravě. Jak je vysvětleno v bodě 188, jestliže vlastník nebo provozovatel působí na jiném liberalizovaném trhu, měl by v zájmu zamezení křížovému subvencování vést oddělené účetnictví, vhodným způsobem rozdělovat náklady a příjmy a zajistit, aby z žádného veřejného financování neměly prospěch jiné činnosti.

⁽³²⁵⁾ Například tramvajové koleje nebo podzemní veřejná hromadná doprava.

⁽³²⁶⁾ Včetně komunikací pro napojení komerčně využitelné půdy, viz rozhodnutí Komise ze dne 1. října 2014 o státní podpoře SA.36147 – Údajná infrastrukturální podpora podniku Propapier a rozhodnutí Komise ze dne 8. ledna 2016 o státní podpoře SA.36019 – Opatření v oblasti silniční infrastruktury v blízkosti realitního projektu – skupina Uplace.

v bodě 211, a její financování tedy obvykle neovlivňuje obchod mezi členskými státy, ani nenarušuje hospodářskou soutěž⁽³²⁷⁾. S cílem zajistit, aby veškeré veřejné financování daného projektu nepodléhalo pravidlům státní podpory, musí členské státy rovněž zajistit splnění podmínek stanovených v bodě 212. Táž logika platí pro investice do **mostů, tunelů a vnitrozemských vodních cest (např. řek a kanálů)**.

221. Zatímco provoz **vodovodních a kanalizačních sítí**⁽³²⁸⁾ představuje hospodářskou činnost, vybudování komplexní vodovodní a kanalizační sítě jako takové obvykle splňuje podmínky stanovené v bodě 211, a jeho financování proto obvykle nenarušuje hospodářskou soutěž, ani neovlivňuje obchod mezi členskými státy. S cílem zajistit, aby veškeré financování daného projektu nepodléhalo pravidlům státní podpory, musí členské státy rovněž zajistit splnění podmínek stanovených v bodě 212.

7.3. Podpora provozovatelům

222. Pokud jsou splněny všechny prvky čl. 107 odst. 1 Smlouvy ve vztahu k developerovi/vlastníkovi infrastruktury, státní podpora developerovi/vlastníkovi infrastruktury existuje bez ohledu na to, zda infrastrukturu sám přímo využívá k poskytování zboží nebo služeb, nebo zda infrastrukturu zpřístupňuje třetímu hospodářskému subjektu, který pak poskytuje služby konečným uživatelům infrastruktury (například pokud vlastník letiště udělí koncesi na poskytování služeb na letišti).
223. Provozovatelé, kteří využívají podporovanou infrastrukturu k poskytování služeb konečným uživatelům, jsou zvýhodněni, pokud jim používání infrastruktury poskytuje hospodářskou výhodu, již by za běžných tržních podmínek nezískali. To obvykle platí, pokud je částka, kterou platí za právo využívat infrastrukturu, nižší než částka, kterou by platili za srovnatelnou infrastrukturu za běžných tržních podmínek. Pokyny ke zjištění, zda jsou podmínky provozu v souladu s tržními podmínkami, jsou uvedeny v oddílu 4.2. V souladu s uvedeným oddílem se Komise domnívá, že hospodářskou výhodu provozovateli lze zejména vyloučit, pokud byla koncese na provozování infrastruktury (nebo její části) udělena za kladnou cenu prostřednictvím nabídkového řízení, které splňuje všechny příslušné podmínky stanovené v bodech 90 až 96⁽³²⁹⁾.
224. Komise však připomíná, že nesplní-li členský stát svou oznamovací povinnost a existují-li pochybnosti o slučitelnosti podpory poskytnuté developerovi/vlastníkovi s vnitřním trhem, může Komise vydat příkaz požadující, aby členský stát uplatňování opatření pozastavil a aby prozatímně získal zpět veškeré vyplacené finanční částky, dokud nebude přijato rozhodnutí o slučitelnosti dané podpory. Vnitrostátní soudy jsou navíc povinny takto rovněž učinit na žádost konkurentů. Kromě toho, pokud na základě posouzení daného opatření přijme Komise rozhodnutí prohlašující podporu za neslučitelnou s vnitřním trhem a nařídí její navrácení, nelze vyloučit dopad na provozovatele infrastruktury.

7.4. Podpora konečným uživatelům

225. Pokud provozovatel infrastruktury obdržel státní podporu nebo představují-li jeho zdroje státní prostředky, je schopen poskytnout výhodu uživatelům infrastruktury (jedná-li se o podniky), ledaže podmínky užívání jsou v souladu s kritériem subjektu v tržním hospodářství, tj. infrastruktura je uživatelům zpřístupněna za tržních podmínek.

⁽³²⁷⁾ Neobvyklou situací, v níž nelze vyloučit státní podporu, by byl například most nebo tunel mezi dvěma členskými státy, nabízející do značné míry zaměnitelné služby ke službě nabízené komerčním provozovatelem trajektové dopravy nebo vybudování zpoplatněné komunikace v přímém soutěžním vztahu s jinou zpoplatněnou komunikací (například dvě souběžně vedené komunikace, které tak nabízejí do značné míry zaměnitelné služby).

⁽³²⁸⁾ Součástí vodovodních a kanalizačních sítí je infrastruktura pro distribuci vody a přepravu odpadních vod, např. příslušná potrubí.

⁽³²⁹⁾ Viz rozhodnutí Komise ze dne 1. října 2014 o státní podpoře SA.38478 – Maďarsko – Rozšíření veřejného vnitrostátního přístavu Győr-Gönyű. Naopak nabídkovým řízením nelze vyloučit výhodu developerovi/vlastníkovi a nabídkové řízení poskytnutou podporu pouze omezuje.

226. V souladu s obecnými zásadami vysvětlenými v oddíle 4.2 lze v takových případech výhodu uživatelům vyloučit, pokud byly poplatky za užívání infrastruktury stanoveny prostřednictvím nabídkového řízení, které splňuje všechny příslušné podmínky stanovené v bodech 90 až 96.
227. Jak je vysvětleno v oddílu 4.2, nejsou-li takové konkrétní důkazy k dispozici, lze otázku, zda je transakce v souladu s tržními podmínkami, posoudit na základě podmínek, za nichž je užívání srovnatelné infrastruktury umožňováno srovnatelnými soukromými subjekty ve srovnatelné situaci (referenční srovnávání), lze-li takové srovnávání realizovat.
228. Nelze-li použít žádné z výše uvedených posuzovacích kritérií, je možné zjistit, zda je transakce v souladu s tržními podmínkami, na základě obecně přijímané standardní metody ocenění. Komise má za to, že kritériu subjektu v tržním hospodářství lze vyhovět v případě veřejného financování otevřených infrastruktur, které nejsou vyhrazeny žádnému konkrétnímu uživateli (žádným konkrétním uživatelům), pokud jejich uživatelé inkrementálně přispívají, nahlíženo z hlediska *ex ante*, k ziskovosti projektu/provozovatele. Platí to v případě, kdy provozovatel infrastruktury uzavře s jednotlivými uživateli obchodní ujednání, která umožní pokrýt veškeré z nich plynoucí náklady, včetně přiměřeného ziskového rozpětí na základě dobrých střednědobých vyhlídek. V tomto ocenění by kromě toho měly být zohledněny veškeré inkrementální příjmy a očekávané inkrementální výdaje, které provozovateli v souvislosti s činnostmi konkrétního uživatele vzniknou ⁽³³⁰⁾.

8. ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ

229. Toto sdělení nahrazuje tato sdělení Komise:
- sdělení Komise členským státům 93/C-307/03 o použití článků 92 a 93 Smlouvy o EHS a článku 5 směrnice Komise 80/723/EHS na veřejné podniky ve výrobním odvětví ⁽³³¹⁾,
 - sdělení Komise o prvcích státní podpory při prodeji pozemků a staveb orgány veřejné moci ⁽³³²⁾,
 - sdělení Komise o použití předpisů o státní podpoře v případě opatření týkajících se přímého zdanění podnikatelské činnosti ⁽³³³⁾.
230. Toto sdělení nahrazuje případná protichůdná tvrzení týkající se pojmu státní podpora, která jsou obsažena v jakýchkoli stávajících sděleních a rámcích Komise, s výjimkou tvrzení týkajících se konkrétních odvětví a odůvodněných jejich zvláštností.

⁽³³⁰⁾ Viz například rozhodnutí Komise ze dne 1. října 2014 o státní podpoře SA.36147 – Údajná infrastrukturální podpora podniku Propapier. Pokyny ke státní podpoře letišť a leteckých společností (Úř. věst. C 99, 4.4.2014, s. 3), body 61 až 64.

⁽³³¹⁾ Úř. věst. C 307, 13.11.1993, s. 3.

⁽³³²⁾ Úř. věst. C 209, 10.7.1997, s. 3.

⁽³³³⁾ Úř. věst. C 384, 10.12.1998, s. 3.

ISSN 1977-0863 (elektronické vydání)
ISSN 1725-5163 (papírové vydání)



Úřad pro publikace Evropské unie
2985 Lucemburk
LUCEMBURSKO

CS